

Schoolplan

2015-2019

Basisschool De Schalm

Versie 01082016, aangepaste laatste versie

Schoolplan 2015-2016/19

Basisschool De Schalm

Zakelijke gegevens:

Naam: Basisschool De Schalm
Adres: Theresialaan 34
Postcode/plaats: 5262 BN Vught
Telefoon: 073-6563678
e-mail: info@deschalmvught.nl
fax: 073-6841435
Website: www.deschalmvught.nl
Brinnummer: 15CT

Directiegegevens:

Directeur:	Adjunct-directeur:
Dhr. G. de Ronde	Dhr. G. van Gils
Patrijs 15	Schilderstraatje 38
5161 SL Sprang-Capelle	5268 EN Helvoirt
0416 – 282054	0411 – 643112
e-mail: directie@deschalmvught.nl	e-mail: g.vangils@deschalmvught.nl

Gegevens leerlingenzorg:

Intern begeleider onderbouw:
Mevr. Martine Jansz - Ruwiel
e-mail: m.ruwiel@deschalmvught.nl

Intern begeleider bovenbouw:
Mevr. Elizabeth van der Werff
e-mail: e.vanderwerff@deschalmvught.nl

Remedial teacher:
Mevr. Astrid van Lieshout
De Rijdende juf
e-mail: rijdendejuf@gmail.com

Schoolgegevens:

E-mail school: info@deschalmvught.nl
Website: www.deschalmvught.nl
Brinnummer: 15CT

Formulier “Vaststelling van het schoolplan”

Basisschool De Schalm
BRIN-nummer : 15CT
Theresialaan 34
5262 BN Vught

Het bevoegd gezag van bovengenoemde school heeft het van 1 augustus 2015 tot 1 augustus 2019 geldende schoolplan van deze school voorlopig vastgesteld.

Namens het bevoegd gezag,

Dhr. Th. Vorstenbosch
stichtingsdirecteur

Namens de Medezeggenschapsraad;
Vught,

Mevr. Mascha Damen
voorzitter

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	04
INLEIDING DEEL A	07
STRATEGISCH BELEIDSPLAN LEIJESTROOM 2015-2019.....	08
Verantwoording.....	19
Voorwoord.....	20
HOOFDSTUK 1: ONZE SCHOOLSITUATIE	22
1.1 Karakteristieke kenmerken van De Schalm	22
Historie	22
Leerlingpopulatie	22
School en ouders	23
Medezeggenschapsraad en Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad	23
School en samenwerkingspartners	24
1.2 Missie en Visie	25
Schoolconcept	28
Onderwijs aan de jonge leerlingen	28
Onderwijs aan de oudere leerlingen	28
International Primary Curriculum (IPC).....	29
De didactische opdracht, het onderwijs afstemmen op de ontw. v. leerlingen	29
Zelfstandig werken op De Schalm	30
Voorwaarden om te komen tot opbrengstgericht werken	31
Pedagogisch klimaat.....	31
Externe ontwikkelingen	32
SWOT Analyse	33
Veranderonderwerpen 2015-2017	35
Nascholing	37
Het belang van evaluatie van vastgelegde teamafspraken.....	38
Evaluatie schoolontwikkeling 2011-2015, een terugblik	39
Toelichting op schoolontwikkeling	42
Tussentijdse leeropbrengsten	45
CITO eindtoets	46

HOOFDSTUK 2: ONDERWIJSKUNDIGE VORMGEVING	47
Stellingen en bouwstenen op De Schalm	47
Werkvormen, Groeperingsvormen	47
Middelen/Leerinhouden, o.a. Engels, tabletonderwijs en IPC	47
ICT	57
Evaluatie	57
Zorgbreedte	57
Leerlingenzorg, kort zie verder hoofdstuk 4, omgeving van de school	58
Opleidingsschool	60
HOOFDSTUK 3: KWALITEIT	61
De doelen van onze kwaliteit	61
Primair Onderwijs Monitor (POM)	61
In- en externe analyses vanuit de inspectie	64
HOOFDSTUK 4: ZORGBELEID	65
Uitgangspunt	65
De organisatie in 4 niveaus van zorg	65
Aandacht voor alle leerlingen	66
Ondersteuning naar boven	66
Passend Onderwijs	66
Samenwerkingsverband Primair Onderwijs de Meierij	66
Ondersteuningseenheid Vught e.o.	66
Schoolonderzetuningsprofiel (SOP)	67
1 Zorgroute	69
HOOFDSTUK 5: PERSONEELSBELEID	74
Waar willen we naar toe?	74
Wat bereiken we waarmee?	74
HOOFDSTUK 6: ICT IN SCHOLEN VAN DE LEIJESTROOM	77
1. ICT Bestuursplan: aandachtspunten	77
2. Kwaliteitskaarten	77
DEEL B: FLOATING SCHOOLPLAN	79
Meerjarenbeleidsplan	83
De centrale doelen	85

BIJLAGE A: Voorbeeld onderz./ontwikkelpl. PDSA/SMART	88
BIJLAGE B: Opzet meerjaren-nascholingsplan voor het schooljaar 2015-2019	90
BIJLAGE C: Terugblik nascholingsplannen in de schooljaren 2011-2015	92
BIJLAGE D: De Kenniskaart	98
BIJLAGE E: Terugblik veranderonderwerpen laatste jaren	105
BIJLAGE 1: Concept protocol zorgverbreding naar boven	102
BIJLAGE 2: Algemene afspraken	105
BIJLAGE 3: Voorbeeld Ondersteuningsplan/Toetskalender 2015/2016	106
BIJLAGE 4: Werkafspraken groepen 1/2 en 3-4.....	113
BIJLAGE 5: Toetsprotocol	117
BIJLAGE 6: Terugblik 12 Domeinen	118
BIJLAGE 7: Evaluatie formulier	121
BIJLAGE 8: Samenwerkingsovereenkomst Twinschool	123
BIJLAGE 9: Uitslagen tevredenheidspeilingen personeel	losse bijlage
BIJLAGE 10: Beleidsplan Engels	losse bijlage

Deel A

Inleiding

De functie van het schoolplan is meerledig.

Planningsdocument

In het schoolplan worden de plannen beschreven gericht op de onderwijskundige ontwikkeling van de school. Het samenwerken aan dit plan versterkt de gelijk gerichtheid, het scherpt onze visie en verschaft inzicht in de onderwerpen die we willen gaan aanpakken voor de verdere ontwikkeling van het onderwijs. Het geeft tevens zicht op de wijze waarop wij onze school willen uitbouwen tot een professionele organisatie.

Kwaliteitsdocument

In het schoolplan wordt het beleid geëxpliciteerd. De dagelijkse gang van zaken wordt meer gebaseerd op bewuste keuzen en minder op toevallige gewoonten en rituelen. De kwaliteit wordt voortdurend geëvalueerd en is bepalend voor keuzen die gemaakt worden.

Voorlichtingsdocument

Samen met de schoolgids is het schoolplan een document dat ouders kunnen inzien indien zij uitvoerigere informatie wensen over de nagestreefde kwaliteiten van de school; meer nog dan in de schoolgids is vermeld. Door het beleid op schrift te stellen kunnen we de afgesproken kwaliteiten naar elkaar toe, als beleidsmakers en uitvoerders, monitoren, evalueren en bijstellen.

Verantwoordingsdocument

Het schoolplan dient wettelijk vierjaarlijks opnieuw te worden vastgesteld en toegezonden aan de inspectie. Het is de wettelijke verantwoording aan de overheid.

Floating Schoolplan

Vanaf 2011 hebben we met ons bestuur afgesproken om met een floating schoolplan te werken. Dit om het schoolplan kernachtiger en dynamische te maken.

Beknopt Strategisch beleidsplan Stichting Leijestroom 2015-2019

'Een Leijestroom kind krijgt het beste!'

Een overzicht van de ambities, speerpunten en activiteiten van Stichting Leijestroom voor de periode 2015 tot 2019

Inhoudsopgave

- Voorwoord
- Korte kennismaking Leijestroom
- Terugblik 2011- 2015
- Speerpunten 'Een Leijestroom kind krijgt het beste!'
- Planning en activiteiten

Voorwoord

Voor onze organisatie is het strategische beleidsplan het belangrijkste instrument om de koers en de ambities van de stichting aan te geven.

Aan dit beleidsplan is dan ook binnen verschillende geledingen van de Stichting veel aandacht besteed. We hebben met de scholen gekeken naar wat we tot nog toe bereikt hebben met de activiteiten om de doelen van het vorige beleidsplan te realiseren. Daarbij hebben we kritisch gekeken naar de ontwikkelingen van de scholen afzonderlijk met behulp van het instrument "School in beeld" en van de Stichting in zijn geheel. Deze gegevens zijn door bureau Cube verzameld en in beeld gebracht. We hebben de gegevens uitgebreid met elkaar geanalyseerd. Met deze analyse-gegevens en gegevens vanuit onderzoek en nieuwe inzichten verkregen uit de wetenschap op het gebied van onderwijs en leren, hebben we nieuwe ambities en doelen geformuleerd. We willen daarbij die ambitie niet onder stoelen of banken steken en in de plannen van aanpak waar duidelijk de resultaten omschreven staan, laten zien dat een kind op een Leijestroom school het beste krijgt, talenten kan ontwikkelen en goed voorbereid is op de toekomst.

Dit strategisch beleid is ook het kader voor het maken van de nieuwe schoolplannen van de scholen van Leijestroom voor 2015-2019 en zal ook daarin te herkennen zijn.

De Stichting is zich er terdege van bewust dat de school in die ambitie niet alleen kan waarmaken, maar dat daarvoor met alle partners die een bijdrage kunnen leveren aan de ontwikkeling van leerlingen scholen en organisatie, samenwerken.

Dit document is een verkorte weergave van het hele proces om te komen tot het nieuw strategisch beleid en het definiërend de koers van Leijestroom. In andere documenten staat dit proces uitgebreider beschreven en worden de doelen vertaald in plannen van aanpak met duidelijk omschreven resultaten.

Daarmee willen we er voor zorgen dat alle leerlingen op Leijestroom scholen het beste krijgen.

Theo Vorstenbosch
Directeur-bestuurder Stichting Leijestroom

“Leerlingen zijn de berichten die we naar een tijd sturen die wij zelf nooit zullen zien.”

Niel Postman

Korte kennismaking Leijestroom

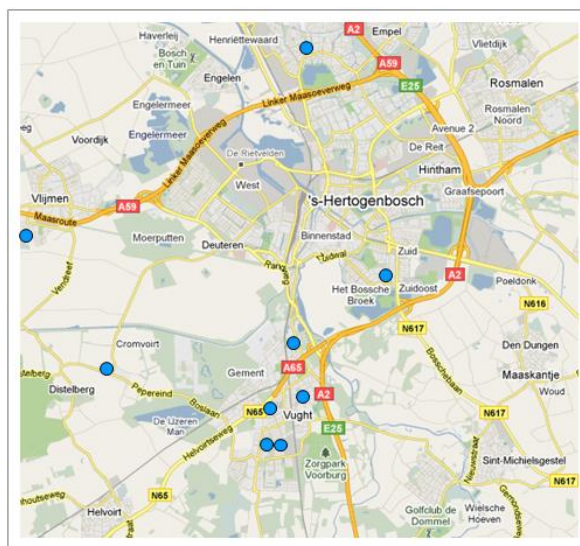
Oorsprong

De Stichting Katholiek en Protestants Christelijk Basisonderwijs Vught e.o. (hierna te noemen Leijestroom) is op 19 juni 1995 ontstaan uit drie besturen met vijf basisscholen. Twee andere besturen hebben zich op 1 januari 1997 aangesloten en op 1 januari 2002 fuseerden twee scholen en in 2014 is een basisschool gesloten waardoor de Leijestroom thans negen basisscholen telt.

Basisscholen

De negen basisscholen van Leijestroom zijn als volgt naar de verschillende regio's verdeeld:

- *Vught*
  - De Baarzen
  - De Wieken
  - Het Molenvan
  - De Schalm
  - De Springplank
- *Cromvoirt*
  - De Leydraad
- *'s-Hertogenbosch*
  - De Bron
  - KC De Vlindertuin
- *Vlijmen/Heusden*
  - De Vlechter

Figuur 1: locatie Leijestroom scholen

Leijestroom is hiermee de grootste aanbieder van primair onderwijs in Vught. Op 1 oktober 2014 zaten er 1.942 leerlingen op onze scholen. Gemiddeld tellen de scholen van Leijestroom daarmee 216 leerlingen. Er zijn grote verschillen tussen de omvang per school, zo variëren de scholen in omvang van 66 leerlingen tot 430 leerlingen.

Governance

Sinds oktober 2013 werkt de Stichting met het Raad van Toezicht en College van Bestuur model om een duidelijke scheiding te maken tussen toezicht en bestuur.

De raad van toezicht bestaat uit een zevental leden met verschillende maatschappelijke en particuliere achtergronden om de stichting zo breed mogelijk te kunnen ondersteunen. Het college van bestuur wordt op het ogenblik gevormd door één directeur-bestuurder.

Personeel

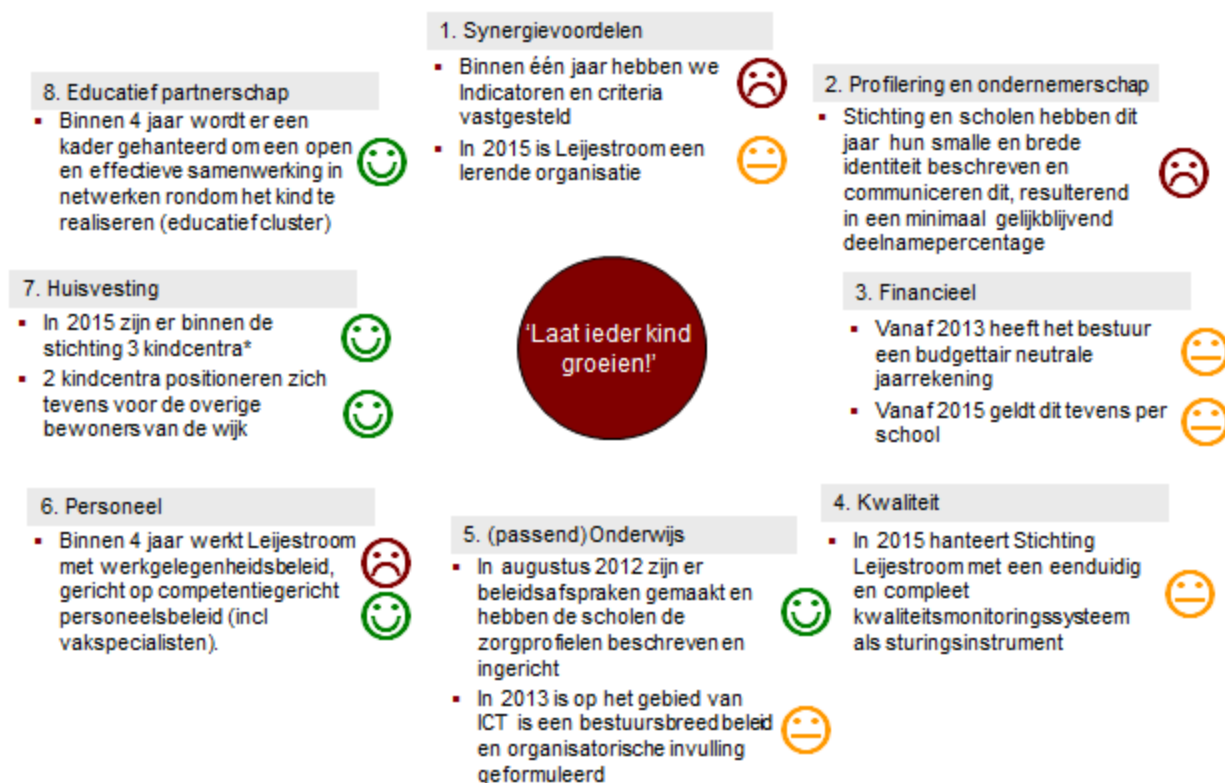
In het schooljaar 2015-2016 hadden wij 175 personeelsleden in dienst. Ons personeel is de belangrijkste factor voor de kwaliteit van het onderwijs wat wij bieden en het kapitaal van onze stichting. Een optimale ontwikkeling van ons personeel is daarom cruciaal. Wij streven er dan ook naar om de continue ontwikkeling van ons personeel optimaal te faciliteren en een evenwichtig personeelsbestand te creëren.

Organisatie

De begroting van de totale Leijestroom organisatie was in 2015 circa € 9,9 miljoen. De organisatiestructuur van Leijestroom is zo efficiënt en slagvaardig mogelijk ingericht. Er is een Raad van Toezicht, een directeur-bestuurder, een stafdirecteur en een administratieafdeling. Leijestroom maakt deel uit van de Dommelgroep. Binnen de Dommelgroep wordt met name op personele en facilitaire zaken samengewerkt. Iedere school heeft een schooldirecteur/schoolleider die een integrale managementverantwoordelijkheid heeft. Afhankelijk van de omvang van de school wordt de directeur ondersteund door een adjunct directeur of een managementteam met bouwcoördinatoren.

Terugblik 2011-2014 (de periode voor het huidige strategisch beleidsplan)

In ons strategische beleidsplan 2011-2014 zijn acht speerpunten geformuleerd die centraal stonden bij onze activiteiten.

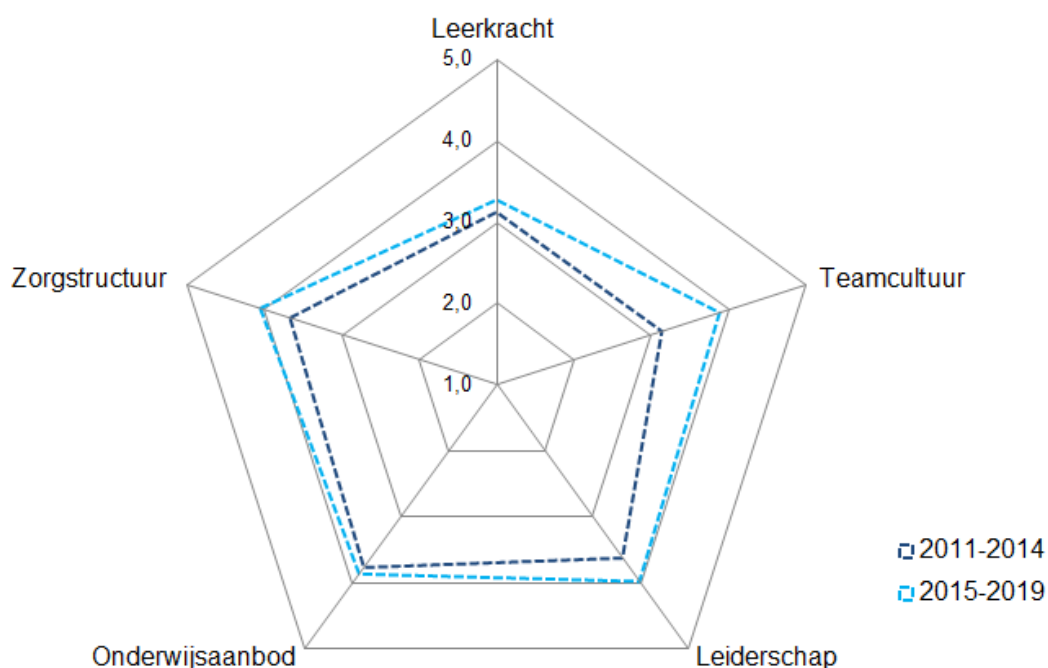

Figuur 2: Speerpunten Leijestroom 2011-2014

Voortgang

Er is binnen Leijestroom de afgelopen jaren veel voortgang geboekt op diverse terreinen. Zo hebben kindcentra als Nieuw Zuid (Vlindertuin) en Het Kwartier (Molenven) haar deuren geopend. Hebben zowel De Bron als Het Molenven het schoolprofiel aangescherpt. Werkt De Baarzen met een kwaliteitsmonitor. Oriënteren de Leijdraad, de Baarzen en de Wieken zich op een nieuw kindcentrum-concept en nieuwbouw. Heeft het gebouw en de schooltuin van de Voetiuschool een nieuwe, eigentijdse uitstraling gekregen en is een transformatie naar een nieuwe naam (De Vlechter), logo en imago in volle gang gezet.

Stichtingsbreed hebben we onder andere het financieel beleid aangescherpt en een IB-netwerk ontwikkeld en hebben alle scholen ondersteuningsprofielen opgesteld om goed voorbereid te zijn op passend onderwijs.

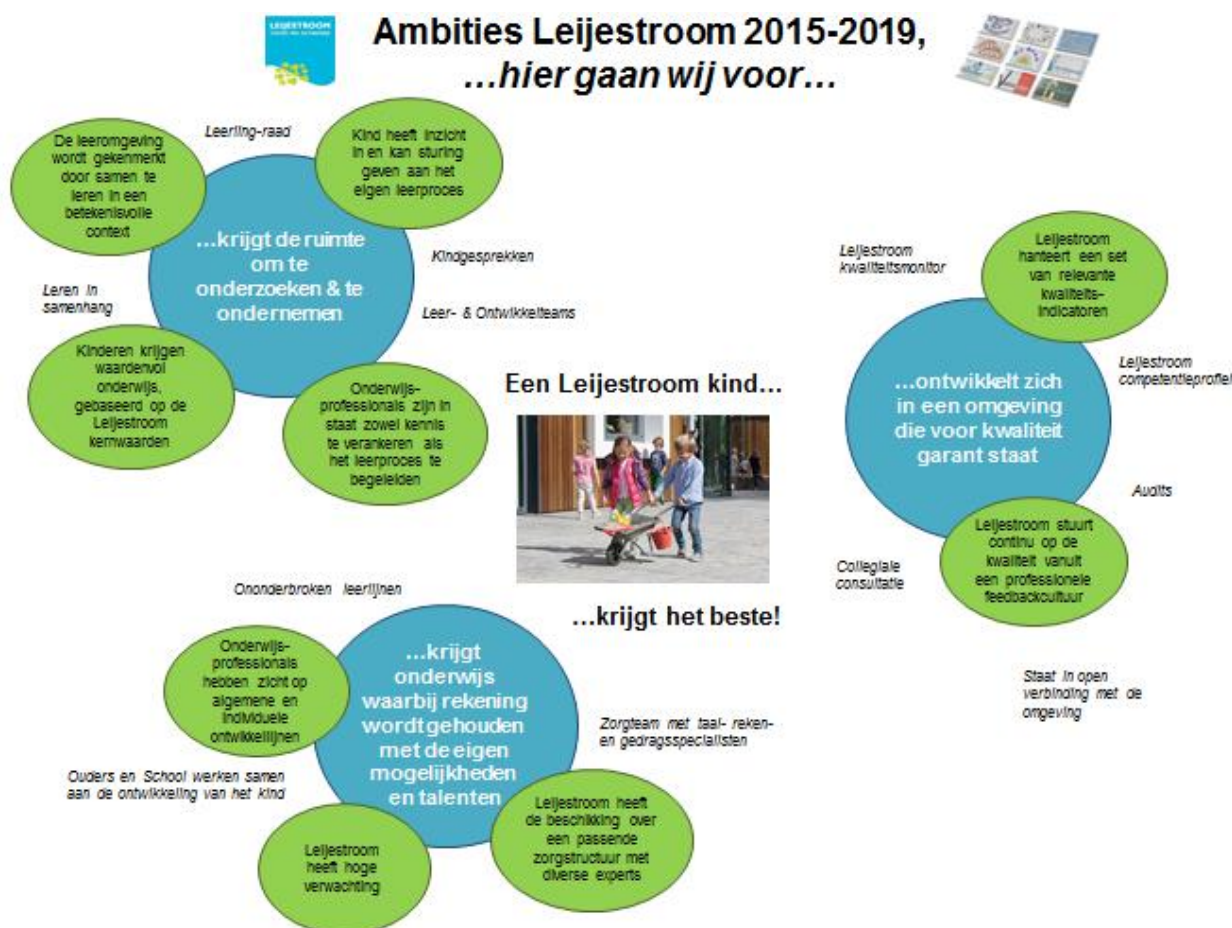
Figuur 3: score van zelfevaluatie, input directeuren '9 december 2014'

Op alle aspecten die zijn meegenomen in de zelfevaluatie (leerkracht, teamcultuur, leiderschap, onderwijsaanbod en zorgstructuur) is er in de perceptie van de directeuren groei gerealiseerd. Ook zijn zowel directeuren, onderwijsprofessionals, ouders en leerlingen zeer tevreden. In de Primair Onderwijs Monitor (POM) december 2014 werden zowel de school als diens medewerkers beoordeelt met een stichtingsgemiddelde tussen de 7,5 en 8,0. Op ieder onderdeel werd Leijestroom hierbij gelijk of hoger gewaardeerd dan de overige onderwijsinstellingen in de regio. Ofschoon we als stichting niet alle speerpunten 2011-2014 hebben kunnen voltooien, is er zeker sprake van groei en resultaten waar we met recht trots op terugkijken. Dit is zichtbaar in de blauwe belijning 2015-2019.

Speerpunten 'Een Leijestroom kind krijgt het beste!'

Op basis van een uitgebreide verkenning en gezamenlijke dialoog hebben we drie speerpunten geformuleerd waarmee Leijestroom richting wil geven aan onze activiteiten voor de komende jaren. Deze speerpunten staan in het teken van het thema: een Leijestroom kind krijgt het beste!

Hieronder treft u een nadere beschrijving van onze speerpunten voor 2015-2019, de externe en interne aspecten waarop het speerpunt betrekking heeft en de doelen die Leijestroom zich stelt per speerpunt.

Figuur 4: Leijestroom speerpunten 2015-2019

Een Leijestroom kind...

- **...krijgt de ruimte om te onderzoeken en te ondernemen**

Toekomstgericht onderwijs: Onderwijs leidt per definitie op voor de toekomst. En hoewel deze toekomst natuurlijk onzeker is, zijn er wel een aantal trends te ontdekken. Zo wordt bijvoorbeeld in de toekomst het (snel) filteren en analyseren van informatie steeds belangrijker. Maar ook het goed kunnen samenwerken en creativiteit. ICT ontwikkelingen en mogelijkheden nemen hier een prominente plaats in. Het is van belang het geboden onderwijs continu optimaal te blijven aansluiten op de maatschappelijke behoeften. Leijestroom wil daarom de komende periode het huidige sterke en solide geboden onderwijs verder verbreden door te investeren in toekomstgericht innovatief onderwijs. De kern hierbij is dat Leijestroom scholen de leerlingen meer ruimte geven om zelf initiatief te nemen en het eigen leerproces te sturen.

Doelen:

- Kind heeft inzicht in en kan sturing geven aan het eigen leerproces
- Onderwijsprofessionals zijn in staat zowel kennis te verankeren als het leerproces te begeleiden
- De leeromgeving wordt gekenmerkt door samen te leren in een betekenisvolle context
- Leerlingen krijgen waardenvol onderwijs, gebaseerd op de Leijestroom kernwaarden

▪ **...ontwikkelt zich in een omgeving die voor kwaliteit garant staat**

Sturen op kwaliteit: Na het verder professionaliseren van het bestuur zoals onder andere is vastgelegd in de Code Goed Bestuur, is ook het inspectietoezicht aan veranderingen onderhevig. Hierbij zal nog meer vrijheid, maar ook verantwoordelijkheid, aan besturen worden gegeven. Hierbij wordt toezicht meer integraal, meer gericht op de leergroei en toegevoegde waarde en meer gedifferentieerd.

Ondanks onze jarenlange bovengemiddelde eindopbrengsten met een aanzienlijk deel van de scholen die regelmatig boven de bovengrens scoren, willen we werken aan continue verdere verbetering van onze onderwijskwaliteit. Een Leijestroom kind krijgt immer het beste. Een eigen kwaliteitsmonitoringssysteem en een professionele feedbackcultuur is daarbij onontbeerlijk. Leijestroom kenmerkt zich als een warme en mensgerichte organisatie. Typerend voor de Leijestroom cultuur zijn de laagdrempeligheid, de gemoedelijke, informele sfeer en veel vertrouwen in en autonomie voor de professionals. Met behoud van deze 'menselijke maat' en onderwijsprofessionaliteit willen we de komende periode de taakgerichtheid binnen onze gehele stichting versterken en het meer sturen op doelen, resultaten en eigenaarschap vergroting. Hierin hebben wij al flinke stappen gezet (o.a. beoordelingscyclus, taakbeleid, functiedifferentiatie), komende jaren gaan we deze lijn doortrekken. We willen hierbij onze professionals meer aansporen om structureel te reflecteren op de eigen taak vanuit een uniforme set van relevante kwaliteitsindicatoren.

Doelen:

- Leijestroom hanteert een uniforme set van voor Leijestroom relevante kwaliteitsindicatoren
- Leijestroom stuurt continu op de kwaliteit vanuit een professionele feedbackcultuur

- **...krijgt onderwijs waarbij rekening wordt gehouden met de eigen mogelijkheden en talenten**

Passend onderwijs: Passend onderwijs is in augustus 2014 ingevoerd. Scholen hebben een zorgplicht en dienen voor ieder kind een passende plek te zoeken. Iedere school biedt hierbij tenminste de basisondersteuning en heeft zijn zorgprofiel beschreven. Deze ontwikkelingen zijn echter pas het begin, in de nabije toekomst zal er binnen het onderwijs nog meer aandacht besteed worden aan het opbouwen en delen van specifieke zorgexpertises, doorgaande gepersonaliseerde ontwikkellijnen en het nog efficiënter inrichten van een passende zorgstructuur. Het School Ondersteunings Profiel (SOP) is de drager van deze ontwikkeling. Het SOP wordt jaarlijks geactualiseerd.

Naast het toekomstgerichte onderwijs in het eerste speerpunt vraagt ook passend onderwijs veel van het differentiatievermogen van onderwijsprofessionals.

Doelen:

- Onderwijsprofessionals hebben zicht op algemene en individuele ontwikkellijnen
- Leijestroom heeft de beschikking over een passende zorgstructuur met diverse experts
- Leijestroom heeft hoge verwachtingen

Aandachtspunten profileren en kwetsbare omvang

Met behulp van deze speerpunten geven we nadere inhoudelijke richting aan de activiteiten van Leijestroom. Voor deze speerpunten zijn diverse regiegroepen samengesteld waarbinnen we aan de verdere ontwikkeling gaan werken. Er zijn echter ook twee overkoepelende aandachtspunten waar we binnen ieder speerpunt en in onze doorgaande activiteiten rekening houden:

- **Positionering en profilering.** Het aantal leerlingen in de basisschoolleeftijd is landelijk aan het dalen. Hoewel deze leerlingkrimp binnen de gemeente Vught en 's-Hertogenbosch nog relatief gering is, heeft dit een enorme impact hebben met name binnen kleinere, landelijke gemeenten. Daarnaast worden ouders steeds kritischer in de keuze van het basisonderwijs en komen er binnen de regio ook nieuwe keuzemogelijkheden. Leijestroom gaat de komende periode zich actief inzetten om continu helder uiteen te zetten wat onze scholen voor leerlingen en ouders bieden.
- **Risico's kwetsbare omvang verkleinen.** Ofschoon Leijestroom synergievoordelen haalt met de Dommelgroep (o.a. SSC back-office) en de financiële situatie redelijk gezond lijkt, zijn er een aantal scholen van kwetsbare omvang. Verhoudingsgewijs is dit een groot aantal scholen van de totale stichting. We willen de financiële- en kwaliteitsrisico's die scholen van kwetsbare omvang met zich meebrengen verkleinen.

Planning en activiteiten

De globale planning van de speerpunten is als volgt:

Speerpunt	2015				2016				2017				2018			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Toekomstgericht onderwijs	I				II				III							
Onderwijskwaliteit	I				II											
Passend onderwijs	I								II							
Positionering en profilering	[Green bar]															
Synergie en samenwerking	[Green bar]															

Figuur 5: Globale planning van speerpunten 2015-2019

De activiteiten per fase:

Speerpunt	fase		
	I	II	III
Toekomstgericht onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> Visievorming en formuleren van mogelijke toekomstgerichte verbeteringen 	<ul style="list-style-type: none"> Gerichte pilots uitvoeren en evalueren resultaten 	<ul style="list-style-type: none"> Succesvolle pilots breder beschikbaar maken
Onderwijskwaliteit	<ul style="list-style-type: none"> Thema's, indicatoren, normen en meetinstrument(en) vaststellen 	<ul style="list-style-type: none"> Cyclisch proces voor monitoring en sturing implementeren en ruimte voor school-specifieke aanvullingen 	
Passend onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> Inrichten van passende zorgstructuur met diverse experts 	<ul style="list-style-type: none"> Ontwikkelen van kennis over en gebruik van algemene en individuele ontwikkellijnen 	
Positionering en profilering	<ul style="list-style-type: none"> Aanscherping positionering van profilering van scholen 		
Synergie en samenwerking	<ul style="list-style-type: none"> Continu gebruik maken van synergie- en efficiencyvoordelen 		

Figuur 6: Activiteiten per speerpunt en fase

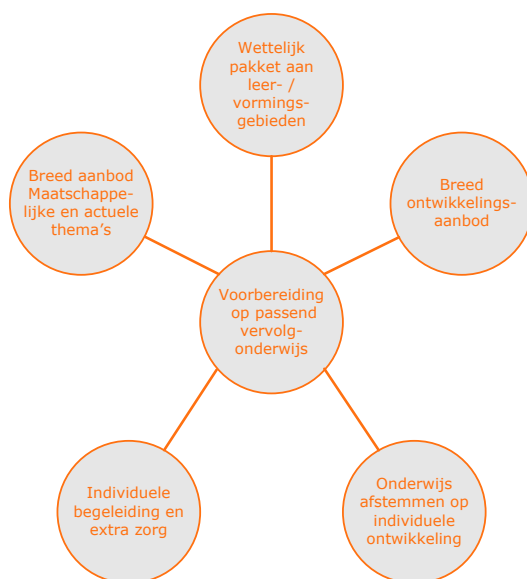
De speerpunten toekomstgericht - en passend onderwijs lopen gedurende de gehele planperiode. Het zwaartepunt van het kwaliteitsmonitoringssysteem zal met name in 2015 en 2016 liggen. Deze globale planning en activiteiten vormen een kader en zijn nader geconcretiseerd door de verschillende regiegroepen. Dit alles om ervoor te zorgen dat we ook in 2019 kunnen zeggen: Een Leijestroom kind krijgt het beste!

VERANTWOORDING

Het basisonderwijs is bedoeld voor leerlingen vanaf vier jaar en bereidt deze voor op het voortgezet onderwijs. Onder de Wet Primair Onderwijs vallen ook de speciale scholen voor basisonderwijs bedoeld voor leerlingen die extra orthopedagogische of orthodidactische zorg nodig hebben. De toelating loopt via het samenwerkingsverband waar de speciale school voor basisonderwijs met een aantal gewone basisscholen deel van uitmaakt. Als de schoolontwikkeling van een kind zorgelijk verloopt, wordt bekeken welke school het beste hulp kan bieden. Als de eigen school geen mogelijkheden heeft dan kan uiteindelijk besloten worden voor plaatsing op de speciale school voor basisonderwijs.

Volgens de Wet op het primair onderwijs (WPO) hebben basisscholen de volgende opdrachten:

- 1 Een goed leerstofaanbod realiseren vanuit een breed pakket van leer- en vormingsgebieden, dat voldoet aan de wettelijke eisen
- 2 Het onderwijsaanbod breed opzetten, zodat er aandacht is voor kennis en voor de creatieve, emotionele, sociale en lichamelijke ontwikkeling van leerlingen
- 3 Het overdragen van kennis over en het laten kennismaken met de diversiteit van de samenleving, waarbij een relatie wordt gelegd met belangrijke maatschappelijke en actuele thema's
- 4 Het onderwijs afstemmen op de ontwikkeling van de leerlingen
- 5 Individuele begeleiding bieden aan leerlingen die extra zorg nodig hebben
- 6 Een goede voorbereiding bieden op het passende vervolgonderwijs

VOORWOORD

Het schoolplan geeft een algemene schets van het karakter, de achtergronden en de ontwikkelrichting van de school. Het laat zien waar de school voor wil staan, in relatie tot de vragen die de maatschappij en de directe omgeving aan de school stellen. De missie en visie zijn daarvoor het startpunt, met daaropvolgend een uitwerking van de ontwikkelingen op de verschillende beleidsterreinen. Het schoolplan is daarmee de eerste schakel in de beleidsverantwoording. De volgende typering van veranderlijkheid en dynamiek geeft de rol van de verschillende documenten weer.

- Het schoolplan geeft een beeld van de ontwikkelingen weer in de komende vier (of meer) jaren. Het verandert slechts in beperkte mate, ook al wordt het per jaar bijgesteld.
- De schoolgids geeft weer welke informatie van belang is, voor ouders en leerlingen, in een jaarlijks perspectief. Hier is dus sprake van een combinatie van langlopende afspraken met de concrete afspraken voor het lopende jaar.
- Het jaarplan laat een concrete uitwerking zien van de beleidsvoornemens van het lopende jaar, gekoppeld aan een exacte planning.
- Het jaarverslag laat een concrete evaluatie zien van de beleidsvoornemens van het afgelopen jaar, gekoppeld aan de verbeteronderwerpen die in het jaarplan/meerjarenbeleidsplan zijn aangekondigd, c.q. gepland.

Daarmee wordt vormgegeven aan een beleidsplanning die zich qua intentie en bereik beweegt van langlopend (in een betrouwbaar tempo veranderend) tot kortlopend (weergave van het actuele moment, met snellere wisselingen van activiteiten). Daarbij zorgen de evaluatie-instrumenten voor een toegesneden en betrouwbare informatiestroom. Alle niveaus van betrokkenheid bij de planning en uitvoering van beleid op de school worden daarin gehoord en meegewogen. In onderstaande kwaliteitscyclus worden de verschillende stappen in lijn gezet.

De analyse richt zich met name op de aanwezigheid en herkenbaarheid van de verschillende stappen. De eindconclusie moet weergeven in hoeverre dit door de verschillende scholen is gerealiseerd en of anderzijds het systeem voldoende faciliteert en leidt tot een voor alle betrokkenen herkenbare kwaliteitscyclus.

Hoofdstuk 1: Onze schoolsituatie

1.1 Karakteristieke kenmerken van De Schalm

Historie

De Schalm is een katholieke basisschool met een open aannamebeleid. Alle basisschoolleerlingen, waarvan de ouders de grondslag van de school respecteren zijn welkom, ongeacht hun levensbeschouwelijke achtergrond. Op dit moment is 52% van de leerlingen katholiek. Van de overige leerlingen is een deel protestants-christelijk. Een groeiend aantal leerlingen is niet godsdienstig (ongeveer 35%).

Het schoolgebouw dateert uit 1926 en huisvestte oorspronkelijk de Theresiaschool. In 1983 fuseerde de Theresiaschool met de Aloysiusschool en kreeg de naam De Schalm. Schalm betekent 'schakel' en symboliseert enerzijds de verbinding tussen de twee gefuseerde scholen, anderzijds de schakel tussen de peuterschool en het voortgezet onderwijs. Daarnaast vormt de basisschooltijd een belangrijke schakel in de ontwikkeling van een kind. In 2016 bestaat onze school 90 jaar.

De school telt ruim 430 leerlingen, verdeeld over 17 groepen, waarvan 5 kleutergroepen. In de kleutergroepen zijn de leerlingen van groep 1 en 2 samengevoegd. Van de leerjaren 3 t/m 8 zijn elk twee groepen aanwezig. De kleutergroepen hebben gemiddeld 24 leerlingen. We streven naar een groepsomvang van de overige groepen dat varieert tussen 25 en 30 leerlingen. Als de groepen boven de 30 leerlingen komen, wordt ondersteuning ingezet. Op dit moment hebben we 2 grote groepen 3 met ieder 33 leerlingen. In goed overleg met het schoolbestuur hebben we hier een derde leerkracht aan toegevoegd, en een extra lokaal gecreëerd. De groepsomvang is hierdoor zeer acceptabel geworden en de overlegstructuur tussen de leerkrachten, intern begeleiding en ouders van hoge kwaliteit. Er werken naast de directie op dit moment 34 leerkrachten. Overige vaste medewerkers zijn: twee intern begeleiders, een remedial teacher (voor leerlingen met leerproblemen, de rijdende juf), een vakleerkracht textiele werkvormen, een vakleerkracht muzikale vorming voor de groepen 5 t/m 8. Het onderwijsondersteunend personeel bestaat uit conciërge, hulpconciërge en leraar ondersteuner. In de groepen 1 tot en met 8 wordt, onder de verantwoordelijkheid van de eigen leerkracht, iedere week Engelse taal aangeboden door een native speaker. Drama en dans wordt projectmatig aangeboden aan de groepen 1 t/m 4.

Na realisatie van de verbouw en de nieuwbouw in 2004 zijn zowel de onder- als de bovenbouw gehuisvest aan de Theresialaan 34.

Daar zijn twee speelplaatsen, één aan de voorzijde en één ter rechterzijde van het gebouw. De leerlingen van de groepen 5 t/m 8 hebben toegang tot de school via de linkerkant van de speelplaats aan de voorzijde. De leerlingen van de groepen 1 t/m 4 komen de school binnen via de rechterkant van de speelplaats aan de voorzijde. Elke bouw (groepen 1/2, 3/4, 5/6 en 7/8) heeft haar eigen in- en uitgang.

De rode kleur van het gebouw, de speeltoestellen en de ruime ook voor buurtleerlingen toegankelijke speelplaats, vormen het herkenbare en vertrouwde gezicht van De Schalm.

Leerlingpopulatie

Inzicht in de kenmerken van de leerlingpopulatie.

De leerlingen komen bijna allemaal uit Vught. Het zijn leerlingen van voornamelijk hoogopgeleide ouders. We hebben geen leerling-gewicht. Enkele leerlingen wonen in het grensgebied met 's-Hertogenbosch, Esch en Helvoirt. Het percentage allochtone leerlingen bedraagt minder dan 1%. Het is nodig om stelselmatig kennis te nemen van de kenmerken van onze leerlingen. Zo leren we de onderwijsbehoeften van onze doelgroep kennen en kunnen we daaraan consequenties verbinden voor de gewenste inrichting van ons onderwijs. Op onze school zijn meer dan 20 oudergezinnen die hun leerlingen tweetalig (Nederlands-Engels/Spaans/Frans) of zelfs drietalig (Nederlands-Engels/Mandarijn) opvoeden.

Voordat de leerling naar onze school komt, vindt er een warme overdracht plaats. We starten met het verzamelen van gegevens over de voorafgaande peuterspeelzaalperiode en de periode op de kinderdagverblijven. Vervolgens volgen we van de leerling de sociale en emotionele ontwikkeling, de voortgang van de leerling-vorderingen en van de resultaten van individuele begeleiding planmatig. We verrijken, op basis van onze huidige leerling-populatie, ons onderwijsaanbod met het vak Engels door native speakers in de groepen 1 tot en met 8. We hebben ons aangesloten bij het Elos project en het 's-Hertogenbosch Early English Programme. In de bijlage treft u het beleidsplan aan. Om ruimte te bieden aan talentontwikkeling en eigenaarschap bij leerkrachten hebben we een aantal onderzoekteams geformeerd voor taal, rekenen, IPC en leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong.

Daarnaast krijgen de leerlingen vanuit Kanjer dramalessen en leren leerlingen in de bovenbouw om studievaardigheden verder te ontwikkelen. De leerlingen leren te plannen, in teamverband opdrachten uit te werken (International Primary Curriculum), studievaardigheden, mediawijsheid en een presentatie te kunnen geven. In augustus 2015 zijn we, na een grondige voorbereiding, gestart met een leerlingenraad.

School en ouders

We hechten op basisschool De Schalm heel veel waarde aan een goed contact en een open communicatie. Het welbevinden en de ontwikkeling van leerlingen is een gezamenlijk belang, waarvoor een goede samenwerking en afstemming nodig is. Ouders worden ook bij belangrijke keuzes van de school betrokken. Vaak vindt dat plaats middels de afvaardiging van de ouders in de Medezeggenschapsraad, of zoals bijvoorbeeld bij de Tussen Schoolse Opvang, via een enquête. Daarnaast zetten we diverse middelen in om goed met ouders te communiceren: het Weekbulletin en Maandbulletin, Jaarkalender, Overzicht jaarrooster, Schoolgids en Bijlage Schoolgids, ouderbrieven, op de website en via ouder- en informatieavonden. Ook hebben de ouders het e-mailadres van de school waardoor communicatielijntjes kort blijven. Dit jaar zijn we gestart met MSI (Mijn School Info) een digitaal informatie portal om de communicatie met ouders te vergroten.

Iedere twee jaar wordt er een ouderenquête afgenomen waarbij ouders bevraagd worden naar hun bevindingen over de kwaliteit van de school.

De Medezeggenschapsraad heeft goed contact met de school en volgt de onderwijskundige ontwikkeling nauwkeurig. Als het nodig is raadplegen ook zij hun achterban. De vergaderingen van de MR zijn openbaar.

Medezeggenschapsraad en Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad

Op 1 februari 1982 is de Wet Medezeggenschap Onderwijs een feit geworden.

Deze wet regelt de structuur waarop de twee groeperingen, ouders en de onderwijsgevenden, inspraak hebben. In deze wet wordt voorgeschreven, dat op elke school een medezeggenschapsraad wordt ingesteld, bestaande uit een gelijk aantal vertegenwoordigers van personeel en ouders. Aan de hand van een reglement adviseert deze raad het schoolbestuur en de directie in alle zaken die de school aangaan. Bepaalde besluiten van het bestuur of de directie hebben vooraf instemming nodig van deze raad, terwijl bij andere zaken vooraf advies gevraagd wordt. De medezeggenschapsraad bestaat uit 6 of 4 personen: 3 of 2 ouders en 3 of 2 leerkrachten. Nu het aantal scholen binnen ons bestuur toeneemt, is het voor het bestuur ondoenlijk om met alle MR-raden van de individuele scholen te vergaderen ter vaststelling van beleid. Daarom wordt er bij school overstijgend beleid door het bestuur gesproken met de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR). De leden van de GMR worden gekozen door de MR-leden van de diverse scholen. Uit elke medezeggenschapsraad nemen 2 leden plaats in de GMR. Totaal heeft de GMR 16 leden.

De directeur van de school voert namens het bestuur overleg met de MR. De Stichtingsdirecteur voert namens het bestuur overleg met de GMR. Afhankelijk van de onderwerpen schuiven daar eventueel bestuursleden bij aan.

School en samenwerkingspartners

De school hecht veel waarde aan het onderhouden van structurele of incidentele contacten met diverse buitenschoolse instanties. We werken incidenteel met een zorgteam, waarin we de zorg voor leerlingen delen met GGD en Wegwijs plus. Ook andere instanties kunnen bij dit overleg uitgenodigd worden.

Ook bestaat er structureel overleg met het voorgezet onderwijs (BOVO), de peuterspeelzalen en naschoolse opvang. De komende periode gaan we ons oriënteren op een IKC (Integraal Kind Centrum). Hiermee verwachten we een nog hechtere samenwerking te bewerkstelligen.

Peuterspeelzaal 'De Holle Bolle Boom' en buitenschoolse opvang 'De Blauwe Lijster' zijn gehuisvest in het gebouw aan de Theresialaan 32. Met Partou waar 'De Blauwe Lijster' onder valt, heeft onze school een samenwerkingsovereenkomst gesloten voor de voor- en naschoolse opvang. Deze opvang vindt plaats in het gebouw van 'De Blauwe Lijster' aan de Theresialaan 32. 'De Holle Bolle Boom' en 'De Blauwe Lijster' zijn aparte stichtingen die onafhankelijk van onze school opereren. Voor informatie kunt u contact opnemen met 'De Holle Bolle Boom': Stg. Peuterspeelzalen Vught 073 – 6565923 en 'De Blauwe Lijster': 073 – 6110117.

We zijn in augustus 2004 gestart met het project Twinschool. Een voor Nederland uniek project. De samenwerking bestaat uit het gezamenlijk vormgeven en aanbieden van onderwijs en zorg aan dove leerlingen van Talent en horende leerlingen van basisschool De Schalm. Op dit moment heeft dit project geen prioriteit meer. Zie bijlage 8.

1.2 Missie en Visie

Dit beleidsdocument is tot stand gekomen door uitvoerig met het team over de herwaardering van onze missie en visie te spreken in een aantal betekenisvolle studiedagen.

Inleiding

Sinds 1926 is De Schalm een begrip in Vught. Hoewel we trots zijn op ons onderwijs en de wijze waarop we al vele decennia een goede en stevige basis hebben gelegd voor velen, beschouwen we de huidige inrichting van ons onderwijs niet als een vanzelfsprekendheid. Ons realiserend dat de huidige jongste leerlingen op onze school in 2032 zijn opgeleid, vragen we ons af in hoeverre zij daarop voldoende voorbereid zullen zijn. We zijn ervan overtuigd dat (ons) onderwijs ertoe doet en ertoe blijft doen, maar nu de wereld zo sterk verandert is de vraag waar het uiteindelijk om gaat in het onderwijs. Die vraag wordt voor onze school aan het einde van dit hoofdstuk beantwoord in de vorm van onze Schalmpijlers. Voordat we deze formuleren, belichten we eerst de in onze ogen relevante maatschappelijke ontwikkelingen, onze missie, visie en kernwaarden.

Maatschappelijke ontwikkelingen

Leerlingen leiden een steeds meer complex leven, mede omdat zij op jonge leeftijd meer verantwoordelijkheden krijgen. Steeds meer leerlingen vinden het moeilijk hun leven sociaal in te richten en op dit terrein respectvol met elkaar om te gaan. Ze zijn in toenemende mate op zoek naar rolmodellen, die hen concreet laten zien hoe gewenst gedrag eruit kan zien. Tegelijkertijd zullen leerlingen moeten gaan inzien wie zij zelf zijn, welke kwaliteiten zij hebben en hoe zij die kunnen inzetten. Hun identiteit wordt immers straks in mindere mate bepaald door het beroep dat ze hebben, maar door hun kwaliteiten die ze zo optimaal mogelijk inzetten.

Leerlingen van nu lijken steeds meer aandacht voor processen en vaardigheden te hebben en steeds minder voor kennis. De mate waarin leerlingen rekenen, taal en lezen beheersen blijkt echter beslissend bij de keuze voor het vervolgonderwijs. Kennis is en blijft dus belangrijk.

Leerlingen beschikken over steeds meer ict-vaardigheden, die volwassenen nauwelijks begrijpen. Multimedia worden voor leerlingen sociaal gezien steeds belangrijker. De multimediale wereld waarin onze leerlingen opgroeien versterkt het globaliserende karakter van hun leefwereld en de behoefte en noodzaak voor het beheersen van de Engelse taal. Omdat leerlingen steeds ict-vaardiger worden, is het van belang dat zij over voldoende zoek- en informatievaardigheden en het vermogen ontwikkelen om informatie kritisch te beoordelen.

Nu is vastgesteld welke maatschappelijke ontwikkelingen we relevant achten voor de ontwikkeling van de leerlingen, zijn we in staat om te bepalen wat onze missie is.

Missie

Onze missie is om de leerlingen de mogelijkheid te bieden, met gebruikmaking van hun eigen talenten, zich te ontwikkelen tot sociaal-evenwichtige, kritische en verantwoordelijke wereldburgers. We zien het als onze verantwoordelijkheid dat leerlingen zich vanuit een breed perspectief sociaal-emotioneel en cognitief optimaal ontwikkelen. Door in een vertrouwde omgeving samen met anderen en met gebruikmaking van multimedia te leren en ontdekken, zorgen we voor kwalitatief goed onderwijs waarin onze leerlingen de kennis en vaardigheden opdoen die er echt toe doen voor de dag van morgen. We maken onze missie waar als leerlingen die onze school verlaten zelfbewust naar zichzelf en onbevooroordeeld om zich heen kijken. Ze stellen vragen waarvan ze de antwoorden kritisch kunnen beoordelen, zijn in staat sociaal vaardig te handelen en anderen aan het denken te zetten. Dat vraagt om een visie op onderwijs en leren die de moeite waard is nader te aanschouwen.

Visie

In onze visie op goed onderwijs, sluiten we ons op ontwikkelingsgericht onderwijs* . Vanuit dit perspectief vatten we onderwijs op als een strategie om de ontwikkelingsmogelijkheden van leerlingen op een bepaald moment uit te breiden door de reeds gevormde kennis en vaardigheden van leerlingen verder te ontwikkelen. Om daaraan bij te dragen ligt de nadruk sterk op de relatie

tussen de volwassene en het kind. De volwassene, de leerkracht, is degene die door het ondersteunen van het actuele ontwikkelingsniveau van het kind bijdraagt aan een groei in de richting van de *zone van de naaste ontwikkeling*: Wat het kind nog niet kan leert hij met hulp van de volwassene op basis van wat hij al wel kan. Vanuit dat perspectief speelt de leerkracht een belangrijke rol in de ontwikkeling van de leerlingen.

Hieraan zo optimaal mogelijk tegemoet komen impliceert voor de dagelijkse praktijk van ons onderwijs een aanbod dat is ingebed in een betekenisvolle, thematische context met aandacht voor individuele onderwijs- en ontwikkelingsbehoeften. Deze concepten beschouwen we als onze didactische visie, die we hier nader toelichten. * Vygotsky, Gardner en Hattie

Betekenisvol onderwijs

Om onze doelstellingen voor de leerlingen te realiseren, bieden we betekenisvolle activiteiten aan, waarbij de leerlingen in hoge mate betrokken zijn. Betekenisvol onderwijs sluit aan bij wat leerlingen begrijpen en wat ze interessant vinden, maar ook bij wat hen maatschappelijk gezien verrijkt.

Uitgangspunt voor leerkrachten is dan ook het gegeven dat leerlingen eigen motieven en bedoelingen hebben wanneer zij een activiteit ondernemen. Voor het jonge kind kan dat betekenen dat hij hoofdzakelijk experimenterend bezig is; voor het oudere kind kan dat meer planmatig handelen zijn. Op onze school zijn de lesdoelen over het algemeen gericht op de brede ontwikkeling. Kennis en vaardigheden zijn nodig om deze brede ontwikkeling door te maken. Welke doel er binnen een les is, is afhankelijk van het niveau van het kind en wat de leerkracht met een les wil bereiken. We houden ook de doelen van de methode/referentieniveaus aan.

Thematische context

Door betekenis te geven aan een activiteit, zullen leerlingen de activiteit gemakkelijker tot zich nemen; hun leermotivatie is immers groter. Hoe er betekenis wordt gegeven aan een activiteit hangt onder meer af van de leef- en belevingswereld van de leerlingen. Door hierbij aan te sluiten vanuit een thematische context, kunnen leerlingen verbreding en verdieping aanbrengen in hun ontwikkeling. Relevante thema's worden dan ook altijd geordend vanuit de dagelijkse werkelijkheid, vanuit de ruimere omgeving van de leerlingen of vanuit de actualiteit. De samenhang binnen het onderwijsaanbod leidt tot dieper leren, omdat kennis en vaardigheden binnen een geïntegreerde context worden aangeboden.

Onze wens voor individuele ontwikkelingslijnen

Betekenisvol leren binnen een thematische context start bij ons in groep 1 en loopt door tot aan groep 8. Daardoor wordt continuïteit gegarandeerd en ontstaat een 'natuurlijke' overgang in het onderwijs in vak- en vormingsgebieden. Deze overgang vindt niet voor elk kind op hetzelfde moment plaats en kan bovendien niet voor elke vakgebied op hetzelfde moment gelden. Ons onderwijs vraagt dan ook om gedifferentieerd onderwijs waarin aandacht is voor de individuele onderwijs –en ontwikkelingsbehoeften van onze leerlingen. Dit vereist een verantwoorde afstemming op het programmagerichte onderwijs.

Kernwaarden

In reactie op de maatschappelijke ontwikkelingen zijn een missie en een visie geformuleerd. Nu is het voor de hand liggend om te bepalen welke kernwaarden daarbij passen. Daarmee bedoelen we aspecten die voor onze school vanzelfsprekend zijn. Misschien kunnen we dit ook wel als onze pedagogische visie beschouwen.

Respect

Leerkrachten en leerlingen zijn gericht op de ander. We kennen elkaar, hebben respect voor elkaar en gaan respectvol met elkaar om. We weten van elkaar waar de ander goed en minder goed in is en hebben respect voor ieders eigen ontwikkeling. We vinden elkaar gelijkwaardig, maar zijn niet gelijk. Voor leerkrachten is het van belang om welbevinden en betrokkenheid te bewerkstelligen. Eveneens gaan we respectvol om met het gebouw en de materialen en we spreken elkaar erop aan als dat niet gebeurt.

Betrokkenheid

We stralen betrokkenheid uit; we voelen ons verbonden met de school en zijn voortdurend op zoek naar verbeteringen in het concept en de organisatie; we hebben er plezier in om op school te zijn. Om leerkrachten meer betrokken te laten zijn participeren zij in besluitvormingsprocessen. Voor

onze leerlingen uit betrokkenheid zich in eigenaarschap van het eigen leerproces. Dat impliceert meer autonomie voor leerkrachten en leerlingen en vraagt bovendien om het opsporen en versterken van betekenisverlening.

Samenwerking

Door samen te werken kunnen leerkrachten en leerlingen elkaar observeren en feedback geven. Hoewel samenwerking bijdraagt aan leren leidt samenwerken niet automatisch tot leren. Daarvoor moet er op alle niveaus de bereidheid zijn om met, van en aan elkaar te leren, kennis met elkaar te delen en veel te interacteren. Zo ontwikkelen we ons in de richting van een lerende organisatie, waarbij we allemaal leren van fouten die we maken. Dat vraagt van leerkrachten en leerlingen om zich onderzoekend, leergierig, nieuwsgierig, kritisch, ondernemend en pro-actief op te stellen.

Ruimte voor ontwikkeling

Niet alleen voor de unieke kwaliteiten van leerlingen en voor de bijdrage die zij kunnen leveren aan deze wereld, maar ook ruimte in onszelf, om buiten kaders te treden waarmee we zijn opgegroeid. Ruimte in het curriculum wat met het oog op de toekomst steeds opnieuw kritisch onder de loep genomen mag worden. En écht ruimte maken, ook door leerkrachten meer mogelijkheden te geven hun onderwijs elke dag beter te maken. Ruimte om te mogen groeien (wat weten kleuters over 17 jaar?) impliceert doelbewust keuzes maken en verantwoordelijkheid hiervoor nemen.

Schalmpijlers

Voorgaande resulteert in een vijftal Schalmpijlers, die onze dagelijkse schoolpraktijk binnen een betekenisvolle context kenmerken:

- Op De Schalm gaat het kind voor de leerling
- Op De Schalm krijgen leerlingen de kans het beste uit zichzelf te halen
- Op De Schalm geven we leerlingen een stevige kennisbasis rond taal, lezen en rekenen
- Op De Schalm is Engels een vast onderdeel op het rooster
- Op De Schalm maken we de leerlingen mediawijs

Mensvisie

Vanuit een christelijke levensvisie hechten wij aan de overdracht van waarden en normen, die garant staan voor een duurzame en leefbare samenleving.

In de omgang tussen onderwijsgevend en leerlingen onderling proberen wij:

- leerlingen een gevoel van veiligheid te geven door het scheppen van een plezierige sfeer, die ook doorwerkt in de aankleding van het gebouw en de lokalen;
- een goede opvang te geven aan nieuwe leerlingen;
- leerlingen het gevoel te geven dat zij ook met persoonlijke problemen op school terecht kunnen;
- respect voor en vertrouwen te hebben in leerlingen en hoge verwachtingen te hebben van hun mogelijkheden, dit gaan we doen door de invoer van de 'Kanjertaining groep 1-8';
- ons te verplaatsen in de gevoels- en denkwereld van leerlingen;
- gelijkwaardigheid tussen onderwijsgevend en leerlingen en tussen leerlingen onderling te benadrukken;
- samenwerking te stimuleren en minder de nadruk te leggen op competitie.

Schoolconcept

Onderwijs aan de jonge leerlingen

Bij het onderwijs aan jonge leerlingen in de onderbouw wordt gewerkt volgens de zgn.

Basisontwikkeling, een werkwijze die uitgaat van ontwikkelingsgerichte principes.

Een van de belangrijkste uitgangspunten van Basisontwikkeling is, dat spelontwikkeling (ontwikkelen door spelen) leidt tot het verwerven en uitbreiden van kennis en vaardigheden die leerlingen nodig hebben om later met succes deel te nemen aan het formele onderwijs. We beschouwen de spelactiviteit als het belangrijkste instrument in het ontwikkelingsproces van jonge leerlingen. Wij zien spel niet als louter spontane activiteit van de leerlingen zelf, maar ook als een door de leerkracht begeleide activiteit om de ontwikkeling te bevorderen.

Met Basisontwikkeling wordt getracht de volgende doelen te realiseren:

1. het bevorderen van het zelfvertrouwen, het welbevinden en de nieuwsgierigheid;
2. het verkrijgen van een brede ontwikkeling op sociaal en cognitief gebied door bijv. te leren samenwerken, communiceren, initiatieven nemen, redeneren, probleem oplossen, uiten en vormgeven, reflecteren op eigen gedrag;
3. het verwerven van specifieke kennis en vaardigheden zoals bijvoorbeeld om kunnen gaan met symbolen, letters, cijfers en pictogrammen, het leren van woorden en begrippen, waarnemen, ordenen, het omgaan met hoeveelheden (wegen en meten), het ontwikkelen van motorische vaardigheden, het hanteren van gereedschappen en het toepassen van technieken.

Door dagelijkse observaties van dergelijke activiteiten wordt een beeld gevormd van de vorderingen die de leerlingen op verschillende ontwikkelingsgebieden maken. Regelmatig worden gegevens genoteerd in het 'kinderdagboek' dat voor elk kind wordt bijgehouden, zodat een

indruk wordt verkregen van het ontwikkelingsverloop dat zo nodig kan worden bijgestuurd.

De werkwijze volgens Basisontwikkeling wordt niet standaard op elke basisschool gehanteerd; de directie en het team van De Schalm hebben bewust voor deze werkwijze gekozen. Leerkrachten die worden ingezet in de onderbouw volgen in beginsel een cursus Basisontwikkeling om vertrouwd te raken met de werkwijze, die kenmerkend is voor onze school. Dit geldt niet voor invallers.

Onderwijs aan de oudere leerlingen

Het onderwijs aan de oudere leerlingen richt zich niet alleen op het verwerven van kennis en vaardigheden op de verschillende vakgebieden, maar ook op hun ontwikkeling op sociaal-emotioneel, motorisch en expressief terrein. Hierbij streven wij naar een veelzijdig aanbod en spelen wij zoveel mogelijk in op de eigen ervaringen van leerlingen en hun belangstelling.

In onze opvatting bestaat onderwijsvernieuwing uit onderwijs maken van datgene waarvoor leerlingen belangstelling hebben. We streven naar verdergaande verrijking van ons onderwijsaanbod door Engels, IPC, cultuur, kunst en wetenschap & techniek aan te bieden.

Wij gaan ervan uit dat alle leerlingen gelijkwaardig zijn, maar houden binnen ons onderwijs zoveel mogelijk rekening met verschillen tussen leerlingen in aanleg, aard, tempo en interesse.

Ons motto is: Klassikaal onderwijs waar mogelijk, groepsgewijs onderwijs waar wenselijk en individueel onderwijs waar nodig. We zijn gestart met groep overstijgende activiteiten en bouwen zo verder op passend onderwijs.

Bij de keuze van de inhoud van ons onderwijs wil onze school:

- leerlingen de mogelijkheid bieden zichzelf te ontplooiën; het kind gaat voor de leerling uit!
- leerlingen in aanraking brengen met verschijnselen en veranderingen in onze multiculturele maatschappij;
- leerlingen voorbereiden op die vorm van voortgezet onderwijs, die het best past bij hun mogelijkheden en interesses.

International Primary Curriculum (IPC) vanaf groep 3 (januari 2017)

Achtergrond

IPC staat voor International Primary Curriculum. Het is een curriculum dat in beginsel is ontwikkeld voor Shell scholen. Werknemers van Shell werkten over de hele wereld en hun leerlingen bezochten Shell scholen. Vanuit deze scholen werd de noodzaak voor een doorlopend curriculum voor met name wereld oriënterende vakken noodzakelijk en samen met de universiteit van Bath en Fieldwork International is een curriculum ontwikkeld voor leerlingen van 6 – 12 jaar.

In Nederland is het curriculum aangepast aan de kerndoelen van de Nederlandse overheid door NOB (Nederland Scholen in het Buitenland) en inmiddels overgedaan aan een private ondernemer IPC Nederland. Het IPC wordt wereldwijd aan veel scholen onderwezen. In Nederland zijn er steeds meer IPC scholen. Onze school heeft het concept opgenomen in het onderwijsaanbod om recht te doen aan onze ononderbroken leerlijn, wij vinden dit een logisch vervolg op Basisontwikkeling. Het geeft ons de mogelijkheid om op een holistische benaderingswijze onze leerlingen de wereld te laten verkennen met meervoudige intelligentie als leermogelijkheid.

Wat omvat het curriculum voor IPC

IPC is een curriculum voor wereld oriënterende en kunstzinnige vorming. Het omvat zaakvakken zoals aardrijkskunde, geschiedenis, natuur, techniek, ICT, muziek, beeldende vorming, persoonlijke ontwikkeling en burgerschap.

IPC onderwijs werkt vanuit doelen, deze doelen sluiten aan bij de (nieuwe) kerndoelen.

Binnen het IPC onderscheiden we kennisdoelen (dingen die je weet), vaardigheidsdoelen (dingen die je kunt) en inzicht doelen (dingen die je snapt).

Rekenen, technisch en begrijpend lezen en taal en spelling horen niet tot het kerncurriculum van IPC maar je hebt deze vaardigheden wel nodig bij IPC onderwijs.

De didactische opdracht, het onderwijs afstemmen op de ontwikkeling van de leerlingen

Differentiatie

- Het onderwijs wordt zo ingericht dat het tegemoet komt aan de individuele mogelijkheden van alle leerlingen en aan hun pedagogische en didactische behoeften. De school is kindgericht. Wij gaan ervan uit dat alle leerlingen gelijkwaardig zijn, maar houden zoveel mogelijk rekening met verschillen tussen leerlingen in aanleg, aard, tempo en interesse.
- De vormgeving van het onderwijs is hierop afgestemd. De kleutergroepen zijn heterogeen samengesteld en werken volgens de zgn. Basisontwikkeling. De groepen 3 en 4 combineren gedifferentieerde instructie met betekenisvolle activiteiten volgens Basisontwikkeling op het planbord. In de overige groepen wordt zoveel mogelijk gewerkt met het leerstofjaarklassensysteem d.m.v. gedifferentieerde instructie en het werken met keuzetaken, met vormen van tempo- differentiatie en differentiatie naar belangstelling.
- Het technisch lezen op niveau beweegt zich over de grenzen van de afzonderlijke groepen (tutor-lezen).
- In alle groepen willen we zoveel mogelijk differentiëren.

Zelfstandig werken op De Schalm

Onder zelfstandig werken verstaan we op De Schalm dat leerlingen zelf hun taken inplannen en maken, deze taken controleren en evalueren. Hierbij houden we rekening met de mogelijkheden van individuele leerlingen. Leerlingen zijn verantwoordelijk voor hun eigen werk en betrokken bij hun activiteiten.

Doelen:

- Tijd maken voor her- of extra instructie waar nodig;
- Stimuleren verantwoordelijkheid voor eigen werk;
- Stimuleren van de betrokkenheid;
- Differentiatie op niveau (doel: 3 subgroepen) voor de vakgebieden rekenen, taal/spelling, begrijpend lezen;
- Differentiatie op tempo (zelfstandig werken in eigen tempo) voor alle vakgebieden;
- Differentiatie op interesse en motivatie (keuzewerk en ruimte voor eigen plan) voor overige vakgebieden;
- Samenwerkend leren.

Voorwaarden:

- Grondige kennis van doelen en leerlijnen maakt het mogelijk om beargumenteerde keuzes te maken in de lesstof en bepaalde onderdelen van de methode weg te laten en andere onderdelen extra aandacht te geven.
- Materialen die voor de opdrachten nodig zijn moeten voor leerlingen zelfstandig te pakken zijn.
- Veilige, open organisatie waarin we bij elkaar kunnen vragen om hulp en aanspreken op ieders verantwoordelijkheid.

Algemene afspraken:

Zie bijlage 2.

Doorgaande lijn

- Overzichtslijst: eenduidig in gebruik groep 1 t/m 4
- Planbord :
  - groepen 3 en 4 gebruiken dit voor activiteiten binnen het (wo-) thema, op basis van de 5 kernactiviteiten ontwikkelingsgericht onderwijs (ogo).
  - We passen vanaf midden groep 3 de doorgaande ontwikkelingslijn Basisontwikkeling en IPC toe.
- Aanbod in alle groepen bestaat uit verplicht werk en keuze werk
- In ieder groep is er ruimte voor eigen plannen: kaartje met vraagteken (groep 3 t/m 8), werkplan (groep 4 t/m 8), dit is in ontwikkeling.
- In de groepen 3 t/m 8 wordt gewerkt met verkorte instructie, basis instructie en verlengde instructie. Het direct instructiemodel en coöperatieve werkvormen worden aangeboden.
- Afspraken rondom time timer, hulprondjes lopen, rood/groene kaart, evaluatie kring/ evaluatiemoment, instructietafel
- Differentiatie in 3 niveaus, differentiatie op niveau, interesse en motivatie
- We streven naar het structureel inzetten van techniek torens (groep 2 t/m 8)
- Tekstboek (groep 1 t/m 4) is gerealiseerd, we gaan verder in de ontwikkeling van het Tekstboek groep 5 t/m 8.

Voorwaarden om te komen tot opbrengstgericht werken

We streven ernaar opbrengstgericht te werken, hiermee bedoelen we dat er op een doelgerichte en systematische wijze wordt gewerkt aan het optimaliseren van leerling-ontwikkeling. Verbeterprojecten werken pas echt wanneer ze ook in samenhang met elkaar worden toegepast.

Het onderwijs afstemmen op de ontwikkeling van de leerlingen.

We hebben hierop een prioritering toegepast die verder uitgewerkt moet worden:

- 1. Het onderwijs afstemmen op de ontwikkeling van de leerlingen
- 2. Individuele begeleiding bieden aan leerlingen die extra zorg nodig hebben
- 3. Het realiseren van een goed leerstofaanbod vanuit een breed pakket van leer- en vormingsgebieden, dat voldoet aan de wettelijke eisen
- 4. Het onderwijsaanbod breed opzetten, zodat er aandacht is voor kennis en voor de creatieve, emotionele, sociale en lichamelijke ontwikkeling van leerlingen
- 5. Het overdragen van kennis over en het laten kennismaken met de diversiteit van de samenleving, waarbij een relatie wordt gelegd met belangrijke maatschappelijke en actuele thema's
- 6. Een goede voorbereiding bieden op het bij de richting passende vervolgonderwijs.

Pedagogisch klimaat

De pedagogische opdracht op basisschool De Schalm vloeit voort uit de wet- en regelgeving van het primair onderwijs en onze levensbeschouwelijke identiteit. De ontwikkeling en het welzijn van elk kind is het centrale aandachtspunt. Leerlingen moeten zich welkom en veilig voelen in een stimulerende leeromgeving.

De volgende pedagogische kernwaarden zijn in onderlinge samenhang uitgangspunt en doel van de opvoeding op basisschool De Schalm.

- De mens is een individu dat werkt aan zelfbepaling en zelfverantwoordelijkheid.
  - De mens is een sociaal wezen dat zich ontwikkelt in interactie en communicatie en hij/zij draagt bij aan de ontwikkeling van anderen.
  - De mens is een persoon die nadenkt over goed en kwaad, een geweten vormt en zijn gedrag kan/wil verantwoorden.
  - De mens is persoonlijk onderscheiden en uniek: ieder mag ook anders zijn.
- Onze school ziet opvoeding als een proces waarin laten groeien, begeleiden en leiden samenhangen.

Wij vinden het belangrijk dat er duidelijkheid is in school. Een school met structuur, voorkomt verwarring. Er zijn dus gedragsregels waaraan leerlingen en leerkrachten zich houden.

Voor de omgang met elkaar hebben wij de volgende regels opgesteld:

- leerlingen zijn gelijkwaardig ongeacht ras, geloof of sekse;
- leerlingen noemen elkaar bij de voornaam (dus geen bijnamen);
- leerkrachten worden ook correct aangesproken (Juffrouw Ellen, meneer/meester Joop),
- beledigend en kwetsend taalgebruik is niet acceptabel;
- we hebben respect voor elkaars eigendommen;
- we hebben respect voor elkaars lichaam;
- we sluiten elkaar niet buiten;
- we hebben respect voor elkaars gevoelens en opvattingen;
- we zorgen ervoor dat iedereen rustig kan leren, werken en spelen.

We vinden sociaal emotionele vorming erg belangrijk. We werken met deze ankerpunten voor gedrag:

- We zijn te vertrouwen
- We helpen elkaar
- Niemand speelt de baas
- We lachen elkaar niet uit
- We zijn eerlijk en respectvol
- We houden ons aan afspraken

Externe ontwikkelingen

Ontwikkelingen vanuit de overheid

- Bezuinigingen in het onderwijs
- Herstructurering van de WSNS-verbanden in Ondersteuningseenheden en herverdeling van zorgmiddelen;
- Hervorming Passend Onderwijs : zorgplicht voor schoolbesturen, een passende onderwijsplek voor alle aangemelde leerlingen.
- Specifieke aandacht (referentieniveaus) voor taal en rekenen
- Aandacht voor opbrengstgericht onderwijs moet leiden tot hogere onderwijskwaliteit
- Mogelijke verschuiving van de eindtoets naar een latere periode in het schooljaar
- Doorontwikkeling organisatie tussenschoolse- en naschoolse opvang
- Het bevorderen van de ontwikkeling van competenties van leerkrachten en overig personeel en het bijhouden van de registratie in bekwaamheidsdossiers.
- Aandacht voor burgerschapszin

Ontwikkelingen vanuit de maatschappij :

- Landelijke en lokale daling leerlingenaantallen
- Een meer multiculturele samenleving
- Toename van deeltijdbanen vraagt grote inspanning organisatie
- Individualisering van de samenleving en vervagende normen/waarden
- Toename één-oudergezinnen
- Toename percentage werkende ouders
- Toenemende vraag naar tussenschoolse- en naschoolse opvang
- Toenemende invloed en zeggenschap van ouders
- Hoge eisen van ouders
- Toename gebruik van ICT met als gevolg hogere eisen aan de kennis/vaardigheden van leerkrachten en focus op veilig gebruik van internet
- Opkomst sociale media
- Verleggen van financieringsmogelijkheden (sponsoring)
- Krachtenbundeling in samenwerkingsverbanden met focus op personeelsbeleid, bedrijfsmatige processen, kwaliteitszorg, profilering en communicatie

Ontwikkelingen vanuit de omgeving :

- Komst nieuwe basisschool 'De Koningslinde', komst nieuwe basisschool in Vught Zuid
- Toename samenwerking met andere instanties/instellingen
- Kijk naar andere schooltijden
- Lokaal educatieve agenda
- Doorgaande lijn peuterspeelzaal-basisonderwijs-voortgezet onderwijs, oriëntatie op ontwikkeling naar Integraal Kind Centrum (IKC)
- Toename samenwerking sportieve en culturele partners (verenigingen) voor organisatie buitenschoolse activiteiten (o.a. Move Vught)

1.4 SWOT Analyse

Hiervoor hanteren we het volgende schema:

Intern	Extern	
	Kans	Bedreiging
Sterkte	Deze kans voor de school kan men op competente wijze benutten	Deze bedreiging voor de school kan men op competente wijze aanpakken
Zwakte	Het benutten van deze kans vraagt een verbetering van de competentie van de school	Het afweren van deze bedreiging vraagt een verbetering van de competentie van de school

SWOT-analyse

De SWOT op opgesteld op basis van een terugblik op de schoolontwikkeling 2011-2015, de tevredenheidpeiling POM december 2014 en de externe ontwikkelingen.

Dit resulteert in een overzicht met sterke/zwakke punten, kansen en bedreigingen weergegeven in een schema.

Naar aanleiding van de gevonden ontwikkelonderwerpen worden gewenste ontwikkelingen geprioriteerd. Deze beleidskeuzes worden vervolgens in het meerjarenbeleidplan opgenomen.

1.4.1

1.4.1 SWOT analyse

Sterk	Zwak
<p>Schoolimago (o.a. resultaten)</p> <p>Goede relatie leerkracht-leerling-ouders, hoge POM</p> <p>Pedagogisch klimaat</p> <p>Interne zorgstructuur, leerlingenzorg</p> <p>Sfeer en inrichting van het schoolgebouw</p> <p>Inzet en motivatie van leerkrachten</p> <p>Vakbekwaamheid van leerkrachten, beoordeeld door ouders</p> <p>Structuur en organisatie van het onderwijsleerproces</p> <p>Onderlinge samenwerking</p> <p>Gezamenlijkheid team bij visieontwikkeling</p> <p>Taakbeleid</p> <p>Systematisch trendanalyses</p> <p>Systematisch gebruik van Esis</p> <p>Leerlingenraad</p>	<p>Zicht op leerlijnen</p> <p>Informatievoorziening over het kind, in communicatie naar de ouders</p> <p>Huidige schooltijden/ overblijven tussen de middag</p> <p>Vastleggen van afspraken</p> <p>Coachen van leerkrachten, inzicht in didactische vaardigheden</p> <p>Bespreekbaar maken van problemen/open teamcultuur</p>
Kansen	Bedreigingen
<p>Passend onderwijs, 1-zorgroute</p> <p>Ontwikkeling professionele teamcultuur</p> <p>Doorgaande lijn soc.-emot. ontwikkeling</p> <p>Effectiviteit en kwaliteit van vergaderingen</p> <p>Voor de directie is het van belang dat er een meer procesgestuurde aanpak gerealiseerd wordt, controle wordt gehouden op afspraken, zorg wordt gedragen voor coachingsvragen en een inhoudelijk jaarrooster komt met vastgelegde verdiepingsonderwerpen in de teamvergaderingen</p> <p>Introductie nieuwe collega's</p> <p>Visievorming, methoden en ict (kennis-) ontwikkeling</p> <p>Kanjertraining (kader voor soc. emotionele vormgeving)</p> <p>Verdere uitwerking opbrengstgericht onderwijs, rekening houdend met soc.-emot. ontwikkeling</p> <p>Groepsoverstijgende afstemming</p> <p>Profilering met o.a. internationalisering (Elos project, vto Engels)</p>	<p>Onzekerheid Passend onderwijs</p> <p>Afname financiële middelen (bezuinigingen)</p> <p>Groepsgrootte, werkdrukervaring</p> <p>Concurrerende nieuwe scholen in het voedingsgebied</p> <p>Maatschappelijke problemen, veel echtscheidingen</p>

<p>Ontwikkelen van specialismen bij teamleden, start onderzoekteams</p> <p>Begeleiding van (meer)begaafde leerlingen binnen en buiten de klas, met hierin verweven de nieuwe inzichten rondom breinkennis</p> <p>Vastleggen van beleid in beleidsplannen</p> <p>Van Opleidingsschool naar Academisch Opleidingsschool</p> <p>International Primary Curriculum met Twin IPC</p>	
--	--

Gelet op de SWOT analyse concluderen we dat de volgende speerpunten centraal staan de komende vier jaren:

Dit wordt verder uitgewerkt in de meerjarenbeleidsplan.

Versterken van meer betekenisvolle, thematische contexten, met aandacht voor individuele onderwijs- en ontwikkelingsbehoeften van leerlingen. Hierbij past een stevige kennisbasis rond taal, lezen en rekenen.

- 1. Sturen op een reflectieve en lerende houding bij leerkrachten door het bespreekbaar maken van problemen/open teamcultuur;
- 2. Doorgaande ontwikkelingslijn ontwikkelingsgericht werken 1-2-(3) tot en met 8;
- 3. Oriëntatie op andere schooltijden;
- 2. Borging onderzoekteams in een onderzoekende school;
- 3. Duurzame inzet van talentontwikkeling van teamleden en leerlingen;
- 4. Versterken van de internationalisering door vvtv Engels vanaf groep 1 aan te bieden door native speakers, start Twin IPC (internationaal);
- 5. Inzet studenten vanuit een Academische Opleidingsschool (in ontwikkeling);
- 6. Participeren in netwerken buiten de school voor Eigentijds Onderwijs;
- 7. Borging IPC in de groepen (3)-4 t/m 8;
- 8. Werken met trendanalyses;
- 9. Focus op leerstrategieën;
- 10. Invoering van de 1-zorgroute;
- 11. Invoering van Kanvas als sociaal emotioneel leerlingvolgsysteem en onderdeel van de Kanjertraining;
- 12. Toepassen en borging van mediawijsheid;

Veranderonderwerpen 2015-2017:

- Herkaderen Visie en missie
- Implementatie Kanvas
- Borging IPC, uitwerking januari vanaf de groepen 3
- Borging Rekenen, vernieuwde wereld in getallen
- Borging Vvtv (Engels)
- Borging Meer- en hoogbegaafdheid
- Meer evaluatie vanuit visie
- Werken met onderzoekteams
- Oriëntatie op andere schooltijden (beoogde start aanvang schooljaar 2016-2017)
- Communicatie (o.a. Mijn schoolinfo.nl)

Aansturing vanuit de directie en MT:

Voor de directie is het van belang dat er vanuit vertrouwen een proces gestuurde aanpak gerealiseerd wordt, monitoring en afstemming op afspraken plaatsvindt, zorg wordt gedragen voor coaching vragen en een inhoudelijk jaarrooster gemaakt is met vastgelegde verdiepingsonderwerpen (onderzoekteams) in de (team-)vergaderingen.

Nascholing

*“Behandel iemand zoals hij nu is en hij zal zo blijven,
behandel iemand zoals hij kan zijn en hij zal zo worden”.*

(Goethe)

Verantwoording:

Nascholing wordt voor scholen steeds belangrijker. Het biedt immers kansen voor de professionele ontwikkeling van de organisatie en van de medewerkers. Door middel van een nieuwe financieringssysteem stimuleert de overheid ook het voeren van een nascholingsbeleid.

Elke stap wordt gezet op basis van de vorige stap en elke stap is ook weer een uitgangspunt voor de volgende stap. Alle stappen hangen met elkaar samen en kunnen niet los van elkaar worden gezien. Er is – met andere woorden – sprake van een cyclisch model (Plan-Do-Study-Act).

Op De Schalm werken we opbrengstgericht, hiermee bedoelen we dat er op een doelgerichte en systematische wijze wordt gewerkt aan het optimaliseren van leerling-ontwikkeling in een betekenisvolle context.

De Schalm creëert een veilige leeromgeving en gaat uit van de mogelijkheden en talenten van de leerling en past de kennisoverdracht daarop aan, waardoor leerlingen met plezier leren te leren.

Om te weten welke stappen we kunnen maken om te komen tot een nascholing is de volgende inventarisatie noodzakelijk:

- Een inventarisatie van de reeds aanwezige kennis en vaardigheden en van het potentieel (kenniskaart, zie bijlage 1).
- Een inventarisatie van de opleidingsbehoeften, zowel vanuit het perspectief van de organisatie (Schoolplan, veranderonderwerpen 2015-2016, zie blz. 85) als vanuit het perspectief van groepen om onze schoolvisie in de praktijk te kunnen uitvoeren (nascholing Basisontwikkeling, Kanjertraining, Kanvas). Ook is een inventarisatie geweest op het niveau van de individuele medewerkers (we kiezen voor de volgende specialisten: interne begeleider, specialist hoog- en meerbegaafdheid, specialist Jonge risicokind, expertleraar Taal, expertleraar Rekenen en expertleraar Gedrag). Dit is aan de orde gekomen tijdens visievergaderingen en functioneringsgesprekken. Als het financieel haalbaar zou worden, dan zouden we ook graag een vakleerkracht lichamelijke opvoeding willen aanstellen.

Het meerjarig nascholingsbeleid vloeit voort uit de vastgestelde veranderonderwerpen.

Bij de veranderonderwerpen is een onderscheid te maken tussen onderwerpen waarbij sprake is van :

1. onderhouden (borgen)
2. optimaliseren (bijschaven)
3. veranderen.

- Uitgangspunt van het nascholingsbeleid is het bereiken van een consistente vertaling van schoolvisie naar onderwijskeuzes. Hiervoor hebben we de volgende voorwaarden op teamniveau vastgelegd:
  - Effectief vergaderen
  - Werkgroepen schoolontwikkeling
  - Reflecteren op het werk in je groep
  - Kennis delen
  - Coaching
  - Collegiale consultatie
  - Intervisie en visitatie
  - Taakbeleid wordt herzien om werkdruk te beperken.

Het belang van evaluatie van vastgelegde teamafspraken

Uit onderzoek blijkt dat in het onderwijs nauwelijks aandacht wordt besteed aan de evaluatie van nascholing. Dat is jammer, want evaluatie kan een grote bijdrage leveren aan de kwaliteit van de nascholing en van het nascholingsbeleid. Door evaluatie kan worden nagegaan in hoeverre de nascholing effect heeft gehad. Zijn de verwachtingen uitgekomen? Is het doel dat de school voor ogen stond gerealiseerd? Wordt het geleerde toegepast in de dagelijkse praktijk? Als school kun je leren van je ervaringen. Wat is goed gegaan? Wat ging er fout? Wat kunnen we volgend jaar beter doen?

Schoolniveau

Wat en waarom evalueren?

Bij de evaluatie op het schoolniveau wordt geprobeerd vast te stellen in hoeverre het veranderd werkgedrag van invloed is op de school. Er wordt – met andere woorden – geëvalueerd of de nascholing een bijdrage heeft geleverd aan de doelen die de school zich heeft gesteld in het nascholings-, personeels- en schoolbeleid.

Wanneer en hoe evalueren?

Ook veranderingen op schoolniveau kunnen pas enige tijd na de nascholingsactiviteit worden vastgesteld. Het evalueren op schoolniveau is nog moeilijker uitvoerbaar dan een evaluatie op werkgedrag-niveau; de meting van het scholingsrendement op dit niveau staat nog in de kinderschoenen. Voorbeelden van indicatoren die gebruikt kunnen worden om de effecten van scholing binnen de school te bespeuren, zijn de prestaties van leerlingen, de sfeer binnen het team en het ziekteverzuim.

Het proces van evaluatie

Evaluatie start zodra beslist wordt dat nascholing het meest geschikte instrument is om een gesignaleerd probleem op te lossen. Dan moet immers duidelijk worden omschreven met welk doel de nascholing wordt uitgevoerd, welke kennis, vaardigheden en beroepshoudingen het moet opleveren, enzovoort. Op die manier worden de rendementsverwachtingen vastgelegd. In feite is scholing pas echt effectief wanneer hetgeen geleerd is in de praktijk wordt toegepast.

Evaluatie schoolontwikkeling 2011-2015, een terugblik:

Het team van De Schalm heeft in de schooljaren 2011-2015 aan de volgende doelen voor schoolontwikkeling gewerkt met vermeld resultaat.

	Project	Opbrengst	Evaluatie/ Resultaat/vervolg
1	Taal in Beeld Spelling in Beeld	<ul style="list-style-type: none"> - Verbetering aanbod door aanschaf nieuwe methode - Zicht op leerlijn - Zicht groep overstijgende afstemming - Verbetering effectieve instructie en differentiatie - Afspraken eenduidige - Toetsing 	<ul style="list-style-type: none"> - Afspraken eenduidige remediëring, nog maken - Afspraken eenduidige analyse leerresultaten, nog maken - Afspraken moment inschakelen externe hulp, nog maken <p>Zie bijlage 3 voor de stand van zaken rondom de gemaakte afspraken.</p>
2	Esis Webbased	Trainingen gestart met als onderwerpen : <ul style="list-style-type: none"> - Invoeren van absentes - Invoeren van gespreksnotities (oudergesprekken) - Invoeren van handelingsplannen 	Er zijn afspraken gemaakt over registraties van absentes en toetsen. Additionele coaching is mogelijk.
3	Beleidsplan rekenen en wiskunde	Dit beleidsplan vindt als basis zijn grondslag op de visie die wij hebben op goed onderwijs op De Schalm.	Het beleidsplan rekenen en wiskunde moet op onderdelen worden aangepast en worden vastgelegd.
4	Doorgaande lijn groep 1-2-3-(4)	De leerkrachten van de groepen 1-2-3-4 hebben vanuit De Activiteit studie momenten en trainingen gehad met Ontwikkelingsgericht werken	Implementatie afgerond digitaal Horeb, groep 1/2. We hebben een verdiepingsslag gemaakt met thematiseren. We werken met de 4 stappen methodiek (teksten). We hebben een afsprakenlijst gemaakt over de manier van werken in groepen. Zie bijlage 4.
5	Nieuw schoolrapport	De werkgroep schoolrapport heeft een aanpassing op het schoolrapport gemaakt.	De ervaringen zijn wisselend. Het gespreksformulier komt niet

		Ook zijn er nieuwe keuzes gemaakt voor een nieuwe gesprekscyclus voor ouders.	exact overeen met het rapport. Dit nieuwe schoolrapport krijgt in het schooljaar 2011-2012 een definitieve lay-out en inhoud en wordt in dat jaar ook gebruikt.
6	Nieuwe website	Na behoefte peilingen bij teamleden, leerlingen en ouders zijn we gekomen tot aanbevelingen voor het bouwen van een nieuwe website voor de school.	Met deze aanbevelingen gaat de school in het nieuwe schooljaar een nieuwe website bouwen.
7	Tussen Schoolse Opvang	Na de start bleek het gebruik ervan erg hoog te zijn. Een enquête was noodzakelijk.	De enquête gaf aanbevelingen. Dit schooljaar moeten nog verdere aanpassingen volgen.
8	Covey	MT-leden hebben verschillende studiedagen gehad. Het team heeft een start ervaren.	We zijn aan de slag gegaan met gewoonte 1. wees Pro-Actief en gewoonte 2. Begin met het (eind)doel in gedachten. Dit is niet verder doorontwikkeld.
9	Begrijpend lezen	We hebben in verschillende groepen geëxperimenteerd met Nieuwsbegrip en nieuwsbegrip XL als nieuwe methode begrijpend lezen.	We zijn in het schooljaar 2011-2012 gestart met Nieuwsbegrip en Nieuwsbegrip XL voor begrijpend lezen.
10	Passend Onderwijs	We hebben kennis gemaakt met de vier schoolprofielen voor Passend Onderwijs en gekeken welk profiel het best bij de school past.	We hebben een ondersteuningsprofiel gemaakt dat het best bij onze schoolontwikkeling past. We moeten dit ieder jaar herwaarderen.
11	Kwaliteit handelingsplannen	De IB-ers hebben begeleiding gegeven om de kwaliteit van de handelingsplannen op een hoger plan te brengen en zijn teamleden begeleid om groeps-handelingsplannen te maken.	We werken met groepsplannen en individuele handelingsplannen
12	Zorgteams	Kwaliteit zorgteam ism GGD en maatschappelijk werk verder ontwikkeld.	Gemeente Vught kiest in navolging voor inzet van zorgteams op alle Vughtse scholen.
13	Keuze nieuwe methode wereldoriëntatie	Teamleden hebben vanuit hun visiegedachte kennis gemaakt met verschillende methoden en deze uitprobeerde in hun groep.	We hebben gekozen voor de invoering van IPC met een begeleidingstraject van twee jaar.
15	Persoonlijke ontwikkeling	Teamleden hebben een hernieuwde kennismaking gehad met de SBL-	Reflectie is basis voor nieuw POP. Functioneringsgesprekken

		competenties, hebben hierop gereflecteerd voor zichzelf.	geïntegreerd in de schoolvisie. We zijn gestart met 'flitsbezoeken'.
16	Persoonlijke ontwikkeling	Teamleden hebben opnieuw kennis gemaakt met collegiale consultatie.	Alle teamleden zijn bij een collega gaan kijken. Komend schooljaar streven we ernaar om te gaan werken vanuit een planmatige aansturing.
17	Zelfstandig werken	Zelfstandig werken in de groepen 5 t/m 8 met onder andere rekentaken en Kieskast	Het zelfstandig werken vormt de aanzet tot verdere ontwikkeling. Ook de doorgaande leerlijn goed in de gaten blijven houden om hiaten in het onderwijsaanbod te voorkomen.
18	Sociale emotionele vorming	In verschillende groepen is gewerkt met 'Fides'. Dit om de sociale weerbaarheid te vergroten. Op bestuursniveau is gekozen voor	De inzet van 'Fides' laat een duidelijke verbetering zien. Het blijkt noodzakelijk om sociale emotionele vorming schoolbreed op te pakken. We hebben aanvankelijk gekozen voor het leerling-volgsysteem Zien! Dit sociaal-emotioneel leerlingvolgsysteem kwam onvoldoende van de grond, we zijn overgestapt naar de passende methode bij Kanjertraining, Kanvas.
19	Natuur- en milieu educatie	Actieve participatie in het NME-traject heeft geleid tot verschillende lokale leerroutes waar leerlingen in de natuur kunnen leren.	Leerroutes op De Kwebben, De Vughtse Heide, Het Reeburgpark, Haanwijk, De Gement zijn klaar een aantal zijn nog in de maak.

Toelichting op schoolontwikkeling

Gerichte aandacht van de schoolleiding, intern begeleiders en de leerkrachten op het terrein van:

- a. Doorbreking van het klassikaal onderwijssysteem;
- b. Verbetering van het klassenmanagement en het omgaan met verschillen tussen leerlingen;
- c. Verdieping in pedagogisch-didactisch onderzoek;
- d. Vergroting van praktische vaardigheden op de verschillende vak- en vormingsgebieden;
- e. Vergroting van de zorg voor veiligheid van de leerlingen binnen de school;
- f. Computergebruik ter ondersteuning van het onderwijs, invoering Smartborden in de bovenbouw;
- g. Remedial teaching en het jonge risicokind;
- h. Vergroting van de kennis in het maken en werken met handelingsplannen.

Leerlingenzorg

Een goede leerlingenzorg, die de laatste jaren hoge prioriteit had en ook in de toekomst zal hebben. De extra aandacht voor zorgleerlingen en aandachtsleerlingen heeft geleid tot structurele voorzieningen in de leerlingbegeleiding door middel van:

- i. Ingeroosterde groeps- en leerlingbesprekingen;
- j. Een digitaal leerlingvolgsysteem;
- k. De opzet en uitbreiding van de interne begeleiding en de remedial teaching;
- l. Het werken volgens groepshandelingsplannen;
- m. De opzet en instandhouding van een orthotheek

Vernieuwing van methodes

Vernieuwing van methodes, waarbij rekening wordt gehouden met verschillen in behoeften en mogelijkheden van de leerlingen:

Recentelijk:

1. De methode wereldoriëntatie werd vervangen door IPC;
2. De uitbreiding van internationalisering door invoering van Engels vanaf groep 1, door native speakers.

Voor de talentontwikkeling en eigenaarschap hebben we gekozen voor de invoering van onderzoekteams:

- taal;
- lezen en leesbevordering;
- rekenen (en wiskunde);
- leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong/ meer- en hoogbegaafdheid;
- International Primary Curriculum.

Daarnaast worden onze teamvergaderingen anders vormgegeven volgens de richtlijnen van Rob de Haas die in zijn boek 'Ongewoon Goed Vergaderen' de hedendaagse vergadercultuur tegen het licht heeft gehouden. Rob de Haas heeft jarenlang onderzoek gedaan naar de cultuur van vergaderen. Hij heeft een methode ontwikkeld die ónder de oppervlakte van de vergadering gaat. Die methode beïnvloedt het (sociale) gedrag van professionals voor en tijdens de vergadering. Door die methode toe te passen kom je tot een energieke meeting, een die waarde creëert en leidt tot collectieve denkkracht.

- *Analyse van de competentie van de leerkracht* : leerkrachten gaven in (visie)vergaderingen aan onvoldoende zicht te hebben op de leerlijnen in de eigen groep en dus ook op de totale leerlijn van groep 1 tot en met groep 8. Ook gaven zij aan dat er daardoor onvoldoende groep overstijgende afstemming voor de vakgebieden was. Door middel van teamvergaderingen en collegiale consultatie hebben we het afgelopen jaren een kleine aanzet gegeven tot verbetering van het inzicht en afstemming van de leerlijnen. Dit moet een verder vervolg krijgen.
- *Analyse van de kwaliteit van de effectieve instructie en differentiatie in niveaugroepen* : om deze kwaliteit op een hoger plan te brengen hebben de intern begeleiders tijdens de groepsbesprekingen en tijdens teamvergaderingen hier veel aandacht aan besteed en afspraken over gemaakt
- *Analyse eenduidige toetsing* : Om ervoor te zorgen dat iedere leerkracht dezelfde toetsen gebruikt en op dezelfde manier de toetsen afneemt, analyseert en interpreteert, hebben we dit vastgelegd in een toet protocol. Zie bijlage 5.
- *Eenduidige analyse leerrendement* : het is onvoldoende zichtbaar of tijdens de groepsbesprekingen het leerrendement van leerlingen op dezelfde manier besproken wordt.
- *Kwaliteit van de (groeps-) en individuele handelingsplannen* : tijdens groepsbesprekingen hebben we de focus gelegd op het verbeteren van de kwaliteit van individuele handelingsplannen en groepshandelingsplannen.
- *Afspraken over het inschakelen van externe hulp* : met het team hebben we besproken wat welke hulp we een kind minimaal moeten bieden alvorens we het noodzakelijk vinden om externe hulp (onderzoek of ondersteuning) in te schakelen. Dit moet een verder vervolg krijgen.

Het komende jaar gaan we de gezamenlijk gemaakte afspraken borgen en gaan we door consultatie in de groep bekijken of het in de praktijk ook zo wordt uitgevoerd. Leerkrachten die moeite hebben om aan deze richtlijnen te voldoen worden hier verder in gecoacht. De komende jaren gaan we dezelfde ontwikkeling doormaken voor andere vakgebieden zoals spelling, begrijpend lezen, rekenen en IPC. Tevens richten we specifiek tijd in voor leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong, meer- en hoogbegaafdheid. We hebben aandacht en zorg voor leerlingen die gemiddeld presteren, voor leerlingen die meer moeite hebben met de reguliere lesstof, maar ook voor de leerlingen die bovengemiddeld scoren en bijzondere talenten hebben

Ontwikkelmodel:

De afgelopen jaren zijn veel oud-collega's met pensioen gegaan. We hebben veel jonge collega's in ons team mogen ontvangen. Dit vroeg afstemming in verwachtingen naar elkaar. We zijn nu zover dat we in een flow verkeren van nieuwe ontwikkelingen die we aanpakken en die gedragen worden. Het team staat open voor nieuwe ontwikkelingen en om meer verantwoordelijkheid te nemen voor de onderwijsleerprocessen op bouw- en schoolniveau, de ontwikkeling van de school en de ontwikkeling van zichzelf als professional.

onderwijscultuur

De afgelopen jaren heeft het team van De Schalm de keuze gemaakt voor een ontwikkeling richting een professionele leercultuur. Om daarbij de onderwijskwaliteit nog verder te verbeteren en in samenhang te zien is gekozen voor vijf speerpunten. De komende jaren willen we ons, als team richten op het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijsaanbod, het aantrekkelijker maken van ons onderwijs, leerlingen beter volgen in hun ontwikkeling, beter rapporteren naar ouders en persoonlijke ontwikkeling onderwijsgeevenden en teamontwikkeling. Hiermee hebben de teamleden een aantal interne ontwikkelingen in gang gezet. Voor de directie is het van belang dat er een meer

proces gestuurde aanpak gerealiseerd wordt, monitoring plaatsvindt op afspraken, zorg wordt gedragen voor coaching vragen en een inhoudelijk jaarrooster komt met vastgelegde verdiepingsonderwerpen in de teamvergaderingen.

Op onze school wordt hard gewerkt en veel samengewerkt. Het realiseren van de doelstellingen en uitgangspunten van het basisonderwijs stelt hoge eisen aan de leerkrachten. Daarnaast wordt de school voortdurend met allerlei vragen en problemen geconfronteerd. Dit alles maakt het noodzakelijk dat leerkrachten (en andere betrokkenen) samenwerken. Het geïsoleerd werken van de leerkrachten in de eigen groep is niet meer mogelijk. Alleen door gezamenlijk te overleggen, besluiten te nemen en onderling taken te verdelen kan men greep krijgen op alle vernieuwingen, vragen en problemen.

Voorwaarde voor elk lid van het team om zijn verantwoordelijkheid uit te oefenen, is de bereidheid om zijn taak in teamverband uit te voeren, want het werk in de basisschool berust op team functioneren.

Teamvorming wordt gestimuleerd door:

- a) het scheppen van werkoverleg op verschillende niveaus: in het team, in de eigen bouw, tussen leerkrachten van parallelgroepen;
- b) het starten van onderzoekteams op schoolontwikkeling;
- c) het ontwikkelen van aanvullend leer materiaal;
- d) het gezamenlijk opzetten en uitvoeren van een project;
- e) het voeren van evaluatiegesprekken;
- f) het bespreekbaar maken en het oplossen van problemen;
- g) het gezamenlijk deelnemen aan scholingsprogramma's;
- h) het plegen van intervisie.

Tussentijdse leeropbrengsten
Interne ontwikkelingen – Leerlingenresultaten

a. tussentijdse opbrengsten van toetsen en leerjaren.

Schooloverzicht

Vestiging	15CT00
% gewichten	0%
Schooljaar	2014-2015
Afnameperiode	Eind

VS IO LG

Leerjaar 3

DMT 2009	38.4	33	36.1
RW 3.0	151.6		138.3
SP 3.0	207.7		197.8

Leerjaar 4

BL 2012	27.6		18.2
DMT 2009	61.6	56	62.0
RW 3.0	201.5	180	181.5
SP 2012	126.0		121.5

Leerjaar 5

DMT 2009	79.7	71	75.7
RW 2012	86.5	78	79.6
SP 2012	133.5		130.4

Leerjaar 6

BL 2012	48.3		40.8
DMT 2009	95.6		86.1
RW 2012	100.2	89	91.7
SP 2012	139.4		137.3

Leerjaar 7

BL 2012	54.2		46.7
RW 2012	113.9	102	104.8
SP 2012	142.0		140.3

b. eindopbrengsten 2009 – 2015 / CITO eindscores

Jaar	Landelijk gemiddelde	Categorie 1 gemiddeld	Bs De Schalm gemiddeld
2009	535,1	537,8	538,7
2010	535,4		542,5
2011	535,5		542,5
2012	535,5		541,4
2013	535,1		540,2
2014	534,9		540,2
2015	535,3		541,0

CITO eindtoets

Op onze school maken alle leerlingen voor de eindtoets gebruik van de CITO eindtoets. In het schooljaar 2013-2014 behaalden we een gemiddelde van 540,2. In het schooljaar 2014-2015 was de gemiddelde score ook 540,2. De laatste vijf jaar behaalden we een gemiddelde score van **541,06**. Hiermee scoren we boven de bovengrens van de Inspectie.

Hoofdstuk 2: Onderwijskundige vormgeving

Stellingen en bouwstenen op De Schalm:

Tijdens verschillende visievergaderingen is gesproken over onze koers, de missie en visie van onze school als bouwstenen voor ons nieuwe schoolplan 2015-2019.

Zie POM 2015 blz 66 en losse bijlage.

Werkvormen:

Deze zijn beschreven in bijlage 4.

Groeperingsvormen:

Binnen onze school zijn leerlingen gegroepeerd volgens het zogenaamde leerstof jaarklassensysteem. Binnen iedere groep is er een variatie mogelijk. Uitgangspunt is dat de tafeltjes gegroepeerd zijn, waarbij de leerkracht de mogelijkheid heeft aan te sturen op sociaal- emotionele interactie in de groep. De leerlingen hebben een vaste basisplaats, daarnaast wordt er binnen diverse vak- en vormingsgebieden gewerkt met subgroepjes. Er zijn ook keuzemomenten voor leerlingen waar ze willen gaan zitten om te werken.

Sinds vorig jaar passen we de samenstelling van de groepen aan

Middelen/Leerinhouden:

Aanvankelijk lezen groep 3

In groep 3 wordt de methode Veilig leren lezen gebruikt. Deze methode biedt een gestructureerde opbouw, waarbij de leerlingen stap voor stap leren lezen. De activiteiten hierbij zijn zeer uiteenlopend: luisteren naar verhalen, taalspelletjes, letters uitbeelden en verklanken, schrijven van letters, woorden en eigen teksten, werken in werkboekjes en zelf lezen. Naast al deze gevarieerde activiteiten worden de volgende materialen gebruikt: een speelleeset, waarin de aangeboden stof in spelvorm verwerkt wordt, stempelboekjes, klik/klakboekjes, waarmee leerlingen van losse letters allerlei woorden kunnen toveren en een computerprogramma.

Voortgezet lezen

Voortgezet technisch lezen

Na het aanvankelijk lezen in groep 3 wordt het voortgezet technisch lezen in de groepen 4, 5 en 6 beoefend met de methode Estafette

Begrijpend en studerend lezen

Met Nieuwsbegrip XL wordt Nieuwsbegrip als complete aanpak ingezet in de klas. Nieuwsbegrip XL is opgezet als een motiverende en leerzame methode voor leerlingen. De leerlingen oefenen met verschillende tekstsoorten, woordenschat en maken functionele schrijfoefeningen. Met het aanbod op de leerlingensite, in combinatie met de huidige website, werken we met Nieuwsbegrip aan alle kerndoelen van begrijpend lezen.

Omgaan met verschillen in technisch lezen

Avi-lezen

Vanaf de tweede helft van het derde leerjaar worden de leerlingen driemaal per jaar getest op hun technische leesvaardigheid en op grond daarvan ingedeeld in verschillende niveaus. Op zijn eigen niveau leest ieder voor zich dagelijks uit een collectie boeken, die met zorg is samengesteld. De boeken behoren tot de kinder- en jeugdliteratuur en zijn veelal bekroond door een (kinder)jury. Op deze manier kan affiniteit met de inhoud van het boek worden opgebouwd en hoeven leerlingen niet op elkaar te wachten. In de groep heerst rust en stilte. De leerkracht, heeft in deze tijd de

gelegenheid om extra leesinstructie te geven aan de zwakke lezers. De leerlingen houden zelf bij welke boeken zij gelezen hebben en geven met een enkel woord een beoordeling.

Bibliotheek op school

Sinds augustus 2015 hebben we de bibliotheek op school, waarbij de collecties op elkaar worden afgestemd.

Tutorlezen

Naast het avi-lezen wordt op onze school ook gebruik gemaakt van het zogenaamde tutorlezen. Hierin worden leerlingen, die begeleiding nodig hebben om hun technisch lezen te verbeteren, begeleid door ouders of door leerlingen uit een hogere groep. De leerling tutores krijgen een opleiding waarin zij leren d.m.v. rollenspelen te ervaren hoe het is te begeleiden en begeleid te worden. Dit begeleidingssysteem werkt naar twee kanten: de leerlingen die de hulp nodig hebben komen op een hoger leesplan en de tutor (de hulpbieder), die tijdens zijn/haar eigen leesproces ook hulp nodig had, mag nu zelf hulp bieden. Op sociaal-emotioneel gebied komen hier zaken aan bod als zelfvertrouwen, motivatie en communicatie. Ook leren deze leerlingen verantwoordelijkheid dragen voor hun begeleiding. In de afgelopen jaren hebben we met deze begeleidingsvorm goede resultaten geboekt, zowel voor de hulpontvanger als de hulpbieder. De ouders tutores worden in een informatiebijeenkomst op de hoogte gebracht van de ondersteuning die ze kunnen bieden bij leesproblemen.

Taal

De methode Taal in beeld staat voor kwaliteit. De taalmethode voldoet ruimschoots aan de kerndoelen voor het basisonderwijs. En aan de tussendoelen voor beginnende en gevorderde geletterdheid. Alles wat basisschoolleerlingen moeten leren, komt in Taal in beeld aan bod. Maar wel op een manier die leerlingen aanspreekt. Met veel beeld, een frisse aanpak en aansprekende oefeningen. In elke groep werkt Taal in beeld aan:

Woordenschat

Taal in beeld besteedt veel aandacht aan woordenschat. Leerlingen zijn nadrukkelijk bezig met het leren van doelwoorden en woordenschatstrategieën. Dat ziet u gegarandeerd terug in de resultaten

Doelwoorden in Taal in beeld:

- algemene dagelijkse woorden: supermarkt, herinneren, lijnbus
- schooltaalwoorden: aanwijzing, beschrijving, conclusie
- woorden om te reflecteren op taal: persoonsvorm, synoniem.

Woordenschatstrategieën

Leerlingen hebben woordenschatstrategieën nodig om de betekenis van woorden te achterhalen en beter te onthouden. Taal in beeld leert leerlingen die strategieën. Ze leren woordbetekenissen af te leiden (uit beeld, context en woordbouw), op te zoeken en na te vragen. Ze leren die woordbetekenissen te onthouden via woordschema's. En ze passen nieuwe woorden toe in teksten, raadsels en presentaties.

Spoken / luisteren

Effectief spreken en luisteren. Taal in beeld leert leerlingen de beste strategieën. De methode maakt onderscheid tussen spreken, luisteren en een gesprek voeren. In interactieve lessen oefenen leerlingen de vaardigheden die ze nodig hebben.

Schrijven (stellen)

Schrijven is een proces. Taal in beeld leert leerlingen de schrijfstrategieën die daarbij nodig zijn. Leerlingen gaan praktisch aan de slag met vaardigheden voor, tijdens en na het schrijven. Zo leert elk kind goede teksten schrijven.

Taalbeschouwing

Taal in beeld werkt aan drie onderdelen:

- woordbouw: de functie, de opbouw en de betekenis van woorden
- zinsbouw: de functie, de opbouw en betekenis van zinnen
- taalgebruik: de opbouw van teksten en het gebruik van taal.

Engels

Hello World is een methode voor de groepen 6 t/m 8 en geeft een eerste oriëntatie op de Engelse taal. Deze methode wordt als bronnenboek gebruikt. Onze native speakers maken vanaf groep 1, de koppeling met het actuele thema en IPC. In de eerste plaats gaat het in de basisschool om de ontwikkeling van het spreken en het verstaan (communicatieve vaardigheden). Daarnaast wordt de grondslag gelegd voor het schrijven, het inzicht in regels (grammatica) en een voldoende woordenschat. In de groepen 1 tot en met 8 wordt, onder de verantwoordelijkheid van de eigen leerkracht, iedere week Engelse taal aangeboden door een native speaker. Onze school heeft twee native speakers.

Learn English- Access the World

English from group 1 at De Schalm Primary School in Vught

Mrs. Vicki van de Waard

Many of our pupils have a bilingual background or have parents who work in an international environment. This is one of the reasons why De Schalm has decided to make English a priority in its curriculum. Mrs Vicki van de Waardt, a native speaker with previous teaching experience as a Primary School Teacher in the UK, is our English teacher. She has been teaching English at De Schalm from group 6 for the last five years, and started teaching in group 5 this year. The children work in topics, for example: Family, School, Hobbies, The Weather etc. At the end of each topic the children will be assessed to see how much they have learnt. These lessons are 30 minutes every week in group 5, 6, 7 and 8.

At the end of the academic year pupils will present what they've learnt to their parents.

Lunchtime English for kids. (Group 4-8)

At the Schalm, pupils have the possibility to attend Lunchtime English for Kids. These are private lessons at lunch time and take place in the school's English classroom. These lessons are designed to extend what children learn in the class, maintain what they have learnt or help those children who are finding English difficult. The children work in small groups of between 4 to 8 children per teacher. The children therefore have lots of opportunities to practise their English in a friendly, fun environment. Each group focuses on a mix of conversation, writing, spelling and vocabulary training. Price is €300,- per child per year (24 weeks). The children attend a lunch time lesson once a week either on a Monday, Tuesday or a Thursday (12.00-13.15).

For further information please contact – @: vicki.vandewaardt@gmail.com

Lunchtime English classroom

Recently, learning English as an additional language from the age of 4, has been subject of research and both political and public enthusiasm. Reasons to start as early as that, were the fact that natural language acquisition takes place before the age of 7, the ability of very young learners to learn a language through play and practically without an accent, as well as the lack of fear to actually speak in another language. In the past 13 years, the number of schools with English from group 1 has increased from 0 until over a 1000! We feel therefore that this is a very good reason for De Schalm to start with English lessons from group 1, what is a suitable addition to De Schalm's curriculum.

Extra Hands Activity

The Den Bosch Early English Team

Therefore we asked Yvonne Scherphof, initiator of the Den Bosch Early English Programme to implement English from group 1 at our school. She found young teachers from the UK, Canada and the Netherlands, who teach our pupils in groups 1 until 4 according to principles of Total Physical Response (pupils move and react with their whole body while learning the new vocabulary) and using Multiple intelligences to meet the different learning styles. Miss Monique Teulings from South Africa teaches these classes.

They teach each class for 30 minutes per week and work with small groups of children for 45 minutes per class per week to improve their English.

Zie losse bijlage beleidsplan: Kansen voor VVTO Engels op bs De Schalm

Aanzet tot een beleidsplan 2014-2016

Tabletonderwijs met Snappet

Snappet is een adaptief onderwijsplatform dat elk kind uitdaagt om zich optimaal te ontwikkelen. Leerlingen werken aan leerdoelen van kernvakken die aansluiten bij hun eigen niveau. Snappet verbindt alle betrokkenen in het onderwijs en stelt hen in staat het kind optimaal te ondersteunen en te volgen. Door deze verbinding en het adaptieve lesmateriaal kunnen leerlingen effectiever kernvakken als taal en rekenen tot zich nemen. Samen met de leerkracht, school en ouders beslist het kind hoe de tijd die vrijkomt te gebruiken: voor het verder verdiepen van de traditionele kernvakken, voor het werken aan nieuwe vaardigheden voor de 21e eeuw, of voor het aangaan van andere persoonlijke uitdagingen die passen bij het kind

Schrijven

Handschrift is een methode die de leerlingen leert eenvoudig, verzorgd en verbonden te schrijven in een behoorlijk tempo en altijd leesbaar. In de hogere leerjaren wordt het accent verlegd van het technisch schrijven naar een persoonlijk handschrift en maken de leerlingen kennis met expressieve en creatieve mogelijkheden van het schrijven. Zij oefenen andere vormen van het schrift, zoals blok-, sier-, dictaat- en kalligrafisch schrift.

Rekenen/Wiskunde

De vernieuwde Wereld in Getallen

De methode is opgebouwd volgens de 'dakpanconstructie'. Eerst wordt instructie gegeven voor oriëntatie en begripsvorming. Dan oefenen de leerlingen zelfstandig. Uiteindelijk gaan zij het onderwerp automatiseren. Oefenen en herhalen is een van de sterke punten in de methode. Dit zorgt voor een goed fundament. Elke leerling werkt dagelijks aan de weektaak. Bij de weektaak horen ook oefeningen op de computer. De methode is ingevoerd tot en met groep 8.

Wereldoriënterende vakken

Wijzer door het Verkeer is een methode, die samen met de landelijke verkeersorganisatie 3VO is ontwikkeld. Verkeersopvoeding gaat om de veiligheid van leerlingen en moet daarom permanent plaatsvinden. De school is verantwoordelijk voor het bijbrengen van de verkeerstheorie en het verkeersbewustzijn. Deze zijn nodig voor een verantwoord verkeersgedrag. De ouders kunnen zich toeleggen op het automatiseren van aangeleerde vaardigheden en kunnen er op toezien dat de theorie als vanzelfsprekend wordt toegepast in de praktijk.

De leerlingen worden voldoende uitgerust met de kennis die nodig is om veilig te spelen, naar school en naar huis te gaan en veilig te fietsen. De deelname aan het verkeer door de leerlingen wordt in de loop van de jaren groter en daarmee worden de verkeerssituaties voor hen complexer. De kennis over borden, tekens, voorrang, veilig fietsen en andere thema's houdt daarmee gelijke tred. De werkgroep verkeer (bestaande uit ouders en leerkrachten) organiseert elke twee jaar het programma Streetwise van de ANWB.

Onze school heeft het Brabants VerkeersveiligheidsLabel behaald.

Tot en met groep 7 moeten de leerlingen zoveel bagage hebben gekregen, dat ze met succes aan de landelijke schriftelijke verkeersproef kunnen deelnemen. De plaatselijke verkeerswerkgroep organiseert voor de leerlingen van groep 7 het praktisch verkeersexamen. In groep 8 worden de leerlingen voorbereid op hun nieuwe route van en naar hun nieuwe school.

International Primary Curriculum (IPC) vanaf midden groep 3 tot en met groep 8

Achtergrond:

IPC staat voor International Primary Curriculum. Het is een curriculum dat in beginsel is ontwikkeld voor Shell scholen. Vanuit deze scholen werd de noodzaak voor een doorlopend curriculum voor met name wereld oriënterende vakken noodzakelijk en samen met de universiteit van Bath en Fieldwork International is een curriculum ontwikkeld voor leerlingen van 6 – 12 jaar. In Nederland is het curriculum aangepast aan de kerndoelen van de Nederlandse overheid door NOB (Nederland

Scholen in het Buitenland) en inmiddels overgedaan aan een private ondernemer IPC Nederland. Het IPC wordt wereldwijd aan veel scholen onderwezen. In Nederland zijn er steeds meer IPC scholen. Onze school heeft het concept opgenomen in het onderwijsaanbod om recht te doen aan onze ononderbroken leerlijn, wij vinden dit een logisch vervolg op Basisontwikkeling. Het geeft ons de mogelijkheid om op een holistische benaderingswijze onze leerlingen de wereld te laten verkennen met meervoudige intelligentie als leermogelijkheid.

Wat omvat het curriculum voor IPC?

IPC is een curriculum voor wereld oriënterende en kunstzinnige vorming. Het omvat zaakvakken zoals aardrijkskunde, geschiedenis, natuur, techniek, ICT, muziek, beeldende vorming, persoonlijke ontwikkeling en burgerschap.

IPC onderwijs werkt vanuit doelen, deze doelen sluiten aan bij de (nieuwe) kerndoelen.

Binnen het IPC onderscheiden we kennisdoelen (dingen die je weet), vaardigheidsdoelen (dingen die je kunt) en inzichtdoelen (dingen die je snapt).

Rekenen, technisch en begrijpend lezen en taal en spelling horen niet tot het kerncurriculum van IPC maar je hebt deze vaardigheden wel nodig bij IPC onderwijs.

De opbouw

Het curriculum is verdeeld in verschillende Milepost. Er is een Milepost voor de groepen 3 en 4 (MP1), de groepen 5 en 6 (MP2) en de groepen 7 en 8 (MP3). Een milepost is verdeeld in verschillende units (thema's). In Nederland zijn er twee routes van thema's ontworpen. Als je een 2 van deze routes door de jaren heen volgt voldoe je aan de kerndoelen. De duur van de unit is afhankelijk van het onderwerp. Er zijn units die 3 weken duren, maar ook zijn er units van 10 weken. Gemiddeld duurt een unit 6 weken. Per schooljaar worden er meestal 5 units uitgewerkt. Iedere unit is vanuit een vaste structuur opgebouwd. Er wordt begonnen met het startpunt. Doel hiervan is de leerlingen te interesseren voor het onderwerp. Daarna volgt de kennisoogst. Je kijkt wat de leerlingen al weten van het onderwerp en wat ze er zelf over willen leren. De uitleg van het thema vormt het overzicht van de unit;

leerkrachten vertellen welke vakken er bij de unit aan bod komen en wat de leerlingen gaan leren. Daarna komen er vakgebieden aan bod. Niet bij ieder thema komen alle vakken aan bod. Er is wordt in iedere unit gewerkt een (of meer) van de vakgebieden aardrijkskunde, geschiedenis of natuur, er is ook altijd kunstzinnige vorming en/of muziek in een unit en er wordt altijd aandacht besteed aan een internationaal aspect. De unit wordt afgesloten met een afsluiting waarbij we terugkijken en laten zien wat we geleerd hebben.

De keuze voor IPC

De wereld verandert in snel tempo. Door de opkomst van moderne technieken en communicatiemiddelen verspreidt en vermeerdert kennis zich snel. Beroepen veranderen, er worden andere eisen aan werknemers gesteld dan bijvoorbeeld 30 jaar geleden. Dit betekent dat het onderwijs mee moet veranderen, zij legt namelijk een belangrijke basis voor de maatschappij van de toekomst. De leerlingen van nu vormen de maatschappij over ongeveer 20 jaar.

Het is van belang dat leerlingen goed leren lezen en rekenen. Maar daarnaast is ook zeer belangrijk dat leerlingen andere vaardigheden ontwikkelen zoals samenwerken, construeren, problemen leren oplossen en informatie leren opzoeken en beoordelen. De wereld is kleiner en toegankelijker, internationaler. In het IPC is er ruimte voor het aanleren van vaardigheden naast kennis. Die vaardigheden hebben leerlingen nodig om zich later een plek te verwerven in de wereld van de toekomst.

De wijze van toetsen

Hoe weten we wat een kind geleerd heeft? Kennisdoelen zijn makkelijk te toetsen door middel van een toets (je weet bv dat Amsterdam de hoofdstad van Nederland is). Vaardigheidsdoelen zijn al moeilijker te toetsen, dit doen de leerlingen vaak aan de hand van een "proef" zoals het tekenen van een plattegrond met legenda op schaal. In het aanleren van deze vaardigheden zit een opbouw, je kunt dit niet zomaar. Er moeten 3vooraf verschillende stapjes (soms in verschillende leerjaren) worden gezet. Voor het juist maken van de bovengenoemde proef moet je bijvoorbeeld je gezichtspunt kunnen verplaatsen, schematisch kunnen denken, kennis hebben van het doel van de kaart en kunnen rekenen op schaal. Daarnaast moet je kunnen kijken of anderen jouw kaart

begrijpen en of de kaart aan het doel voldoet. Inzicht is niet makkelijk te toetsen. Het heeft te maken met het snappen van verbanden en het kunnen werken en denken op een hoger denkniveau.

De leerdoelen

De leerdoelen stellen vast wat de leerlingen moeten weten, wat ze moeten kunnen en moeten begrijpen. Duidelijk opgestelde leerdoelen helpen bij het lesgeven en leren alsmede bij de toetsing en evaluatie. Wij zijn van mening dat de IPC Leerdoelen minstens net zo goed of beter zijn dan die van andere lesprogramma's over de hele wereld.

De vakinhoudelijke doelen

De vakinhoudelijke doelen hebben betrekking op de kennis (de feiten en informatie die leerlingen te weten komen), de vaardigheden (de praktische bekwaamheden waarover leerlingen dienen te beschikken) en het begrip (het diepere bewustzijn over belangrijke begrippen die zich in de loop der tijd ontwikkelen). Er zijn vakinhoudelijke doelen voor taalvaardigheid, rekenen en wiskunde, natuur en techniek, ICT, ontwerptechnologie, geschiedenis, aardrijkskunde, muziek, lichamelijke opvoeding, kunstzinnige vorming en mens en samenleving.

De persoonlijke doelen

De persoonlijke doelen hebben betrekking op de individuele kwaliteiten en karaktertrekken die voor leerlingen in de 21e eeuw van belang zijn. De persoonlijke doelen helpen die kwaliteiten te ontwikkelen, zodat leerlingen in staat zijn om met verandering in hun leven om te gaan. Er zijn persoonlijke doelen voor: onderzoek, aanpassingsvermogen, veerkracht, communicatie, moraliteit, samenwerking, respect en zorgzaamheid.

De internationale doelen

Het International Primary Curriculum is uniek omdat het leerdoelen definieert die leerlingen helpen om te werken aan een zich steeds verder ontwikkelend nationaal en internationaal perspectief. De wijze waarop het IPC dit vorm geeft is gebaseerd op kennis en begrip van de eigen cultuur, zowel nationaal als internationaal. Het geeft ook betekenis aan de onafhankelijkheid en onderlinge afhankelijkheid van mensen en landen. Daarnaast zal het IPC kennis en begrip ontwikkelen van de essentiële overeenkomsten tussen de mensen en landen van de wereld.

IPC op onze school

Op onze school hebben we voor IPC gekozen omdat we vinden dat dit logisch volgt op Basisontwikkeling en het onze leerlingen veel biedt. De duidelijke focus op het leren van leerlingen en het aansluiten bij moderne onderzoeken over hoe hersenen werken (breinkennis) maakt dat ons onderwijs beter aansluit op dat wat leerlingen volgens wetenschappelijk onderzoek nodig hebben in de toekomst. Dat betekent dat het onderwijs steeds minder klassikaal en frontaal is, maar steeds beter gaat aansluiten bij onderwijsbehoeften van leerlingen. Leerlingen leren hoe ze kennis kunnen vinden en hoe ze deze kennis kunnen beoordelen op waarde. Leerlingen leren niet alleen technieken (lezen, rekenen), maar kunnen deze ook toepassen. Dat leerlingen niet alleen feiten leren maar ook leren hoe ze verbanden kunnen leggen, dat ze leren over oorzaak en gevolg. Dat leerlingen niet alleen uit boeken leren, maar ook veel leren door experimenteren, onderzoeken en uitvinden.

We worden gedurende de invoeringsperiode ondersteund door IPC Nederland.

Wetenschap en techniek

Binnen onze school is aandacht voor wetenschap en techniek. Hiervoor maken we gebruik van de methode 'Techniektorens' Vanaf 2015-2016 werken we samen met 'Mad Science', daarnaast werken we met jaarlijkse thema's met First Lego League.

Veel leergebied overstijgende kerndoelen komen in dit lesconcept aan de orde. Denk daarbij aan: zelfstandig werken in groepjes, samen oplossingen zoeken, taken verdelen, een werkend eindproduct maken, creëren, zelfvertrouwen opbouwen, ontwikkeling van de fijne motoriek, precies werken, meten, driedimensionaal inzicht, op schaal werken, analyseren, testen, overleggen, ontwerpen, plannen, evalueren, doorzetten, etc.

Expressievakken

Tekenen

De methode Moet je doen: Tekenen

Leerlingen leren hoe ze hun ideeën, waarnemingen en gevoelens in een tweedimensionaal beeld - het platte vlak- kunnen uiten. Ze leren beeldaspecten, materialen en technieken zo te gebruiken, dat deze de zeggingskracht van hun werkstukken vergroten. Ze bekijken ook beeldende uitingen van anderen en van henzelf, praten erover en geven ze betekenis.

De gangen van de school worden opgesierd met het werk van de leerlingen, dat o.a. in wissellijsten wordt tentoongesteld.

Handvaardigheid

Voor het vak handvaardigheid worden de groepen 1 t/m 5 tijdens deze lessen in twee groepen verdeeld. De ene groep gaat onder begeleiding van een vakleerkracht textiele werkvormen aan de slag in het atelier of het handenarbeidlokaal. De andere groep blijft onder leiding van de eigen groepsleerkracht in het eigen groepslokaal. Na enkele weken wisselen deze groepen.

De methode Moet je doen: textiele werkvormen, wordt als richtsnoer gebruikt bij de lessen die gegeven worden door de vakleerkracht textiele werkvormen.

De methode Moet je doen: handvaardigheid, dient als uitgangspunt voor de lessen handvaardigheid die door de groepsleerkracht worden verzorgd.

Leerlingen maken in beide gevallen kennis met een breed scala van materialen, technieken en beeldaspecten en leren hoe ze met behulp daarvan hun ideeën waarnemingen en gevoelens in twee en driedimensionale werkstukken kunnen weergeven. Ze krijgen inzicht in de functies en betekenissen van beelden in hun dagelijkse omgeving en ze bekijken en bespreken beeldende uitingen van henzelf en anderen. De werkstukken worden wekelijks in de open vitrinekast geëxposeerd.

Muziek en drama

In groep 3 en 4 staan de thema's hard/zacht, hoog/laag en maat/metrum centraal. Het grote liedjes boek en het boek Liedjes met een hoepeltje erom worden gehanteerd als bronnenboek bij de diverse thema's.

De methode Moet je doen, muziek voor de basisschool biedt een doorgaande lijn. We hanteren deze methode in de groepen 5 t/m 8. De vaste thema's zijn toonduur, instrumenten, toonhoogte, muziek beluisteren, vorm en betekenis. Naast de groepslessen zijn er praktijklessen waarin de leerlingen van groep 5 t/m 8 spelen op het Orffinstrumentarium. Naast de behendigheid die daarvoor nodig is leren ze ritme en melodie in de praktijk toe te passen.

Muziekonderwijs wordt vanaf groep 5 gegeven door een vakdocent muzikale vorming. Gedurende het schooljaar bestaat de mogelijkheid om dramalessen te laten geven door een dramadocent.

Bewegingsonderwijs

Gymnastiek

Groepen 1/2

Bewegen is voor kleuters erg belangrijk. Om tegemoet te komen aan de bewegingsdrang van kleuters staat spel en beweging elke ochtend en middag op het rooster. De groepen 1/2 hebben de beschikking over een eigen speelzaal. In de speelzaal komt zowel geleid spel als vrij spel aan bod. Naast het spelen en bewegen in de speelzaal gebeurt dit ook vaak buiten.

Groepen 3 t/m 8

Afhankelijk van de beschikbare locatie is één van de twee gymnastieklessen in de week voor de groepen 3 t/m 8 een les met toestellen of bewegen op muziek. De tweede les bestaat uit tik- en balspelen, waarvoor de school zelf een leergang heeft ontwikkeld. De gymnastieklessen worden door de eigen groepsleerkracht gegeven. We hanteren de methode Basislessen

Bewegingsonderwijs. Onze school neemt al vele jaren met plezier deel aan door verschillende Vughtse verenigingen georganiseerde sportevenementen, zoals veld- en zaalvoetbal, zwemmen, volleybal, tafeltennis en atletiek.

Levensbeschouwing

De levensbeschouwelijke vorming op school beperkt zich niet alleen tot de lessen godsdienst/levensbeschouwing, maar komt ook tot uitdrukking in het dagelijkse leven op school. In de godsdienst- en levensbeschouwelijke lessen gebeurt dit met behulp van projecten uit methode Hemel en Aarde voor godsdienst/levensbeschouwing. Ieder schooljaar verschijnen er 5 nieuwe projecten van Hemel en Aarde: herfst, Kerst, winter, Pasen en zomer. Er komen 7 spirituele vaardigheden in naar voren: verwondering, verbondenheid, vertrouwen, verbeelding, ordenen, communicatie en omgaan met traditie.

De methode kent een verfrissende aanpak, zoals filosoferen met leerlingen, werken met symbolen en drama-activiteiten. Het onderwerp is uitnodigend voor leerlingen, door levensbeschouwing onbevangen te onderzoeken. Bij sommige lessen is achtergrondinformatie voorhanden. De projecten gaan uit van ervaringen en levensvragen van leerlingen en het stimuleren van een onderling gesprek hierover. Zij sluiten aan bij het "Raamleerplan voor godsdienst/levensbeschouwing op katholieke basisscholen" en houden rekening met de verschillende levensbeschouwelijke achtergronden van leerlingen, die leven in een multiculturele samenleving. Dit betekent concreet dat we in de projecten aandacht besteden aan:

- leef thema's als verwondering, verdriet, blij zijn, dromen, afscheid en verlies, waarden en normen;
- bijbel en christelijke traditie, kerkelijke feesten, bidden, stilte, vieren, symbolen;
- maatschappelijke vraagstukken zoals milieu, rechtvaardigheid, vooroordelen, multiculturele samenleving;
- geestelijke stromingen zoals humanisme, Islam en Hindoeïsme in de hogere groepen.

Hoewel wij niet de pretentie hebben leerlingen op te leiden tot gelovige kerkgangers, onderhouden wij een goede band met de katholieke geloofsgemeenschap. De school levert een bijdrage in de voorbereiding van de leerlingen op de Eerste Communie en het Vormsel. De daadwerkelijke inhoudelijk voorbereiding achten we een verantwoordelijkheid van de ouders en wordt buiten school door een werkgroep geregeld.

Sociaal-emotionele vorming

In het brede kader van de sociaal-emotionele vorming werken we volgens de Kanjermethode en Relaties en seksualiteit (Lentekriebels) voor alle groepen.

a. Kanjertraining

We zijn Kanjer gecertificeerd. Met de Kanjertraining op school streven we ernaar de sfeer in de groep goed te houden of zo nodig te verbeteren. In een groep waarin je elkaar goed kent en het veilig is, zal onaangepast/storend gedrag een stuk minder voorkomen:

De uitgangspunten zijn:

- We vertrouwen elkaar
- Niemand speelt de baas
- Niemand lacht uit
- Niemand doet zielig
- We helpen elkaar
- We houden ons aan afspraken

b. Relaties en seksualiteit

Seksualiteit is een onderdeel van de ontwikkeling van leerlingen. Door het onderwerp van jongs af aan bespreekbaar te maken leer je leerlingen op een natuurlijke manier ermee om te gaan. Als team vinden wij het belangrijk, dat we door het praten over relationele en seksuele vorming we foutieve of gebrekkige informatie die leerlingen op straat of via de media (soaps, jongerentijdschriften, muziekzenders, video en internet) horen en zien, kunnen corrigeren of aanvullen. Relationele en seksuele vorming gebeurt met het aangepast project Relaties en Seksualiteit op onze school in alle groepen, op het niveau van de leerlingen in die groepen.

Kunst- en cultuureducatie

In de gemeente Vught maken we gebruik van een gefundeerd cultureel aanbod van Kids. (Kids is een samenwerkingsverband van Vughtse scholen die samen met deskundigen afspraken maken over cultuuronderwijs in de groepen 1 tot en met 8).

Sinds 2009 heeft de school twee cultuurcoördinatoren aangesteld. Zij gaan de komende jaren beleidsvoorstellen doen voor cultuureducatie en geeft samen met het team dit vakgebied vorm in de school. Samen met de ouders uit de oudervereniging wordt een jaarplan opgesteld, waarbij recht wordt gedaan aan een evenredige verdeling van bestedingsgelden over de verschillende groepen. Momenteel onderhouden zij de contacten met diverse culturele instanties en brengt hen in contact met de teamleden. Ook voeren zij het overleg met De Kunstbalie, nu Plaza Cultura, wat een belangrijke impuls is op het kunst- en cultuuronderwijs op onze school.

De cultuurcoördinatoren zijn verbonden met de werkgroep kunst- en cultuur. Deze werkgroep bestaat naast leerkrachten ook uit ouders en hanteert een aantal uitgangspunten:

- de plannen moeten aansluiten bij de kerndoelen basisonderwijs (kunstzinnige oriëntatie), nl.:
  - leerlingen leren beelden, taal, muziek, spel en beweging te gebruiken om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren;
  - leerlingen leren op eigen werk en dat van anderen te reflecteren;
  - leerlingen verwerven enige kennis over en krijgen waardering voor aspecten van cultureel erfgoed;
- de plannen sluiten zoveel mogelijk aan bij een thema dat of de leerstof die aangeboden wordt een bepaalde periode aan een groep;
- de plannen sluiten aan bij de nu al goed lopende activiteiten op het terrein van kunst en cultuur. Wat goed loopt moet je niet veranderen;
- de plannen nemen de leerkracht zoveel mogelijk werk uit handen. De leerkracht kan uiteraard participeren in de activiteit wanneer hij/zij affiniteit heeft met die activiteit. Echter niet iedereen hoeft alles te kunnen en ook niet iedere groep hoeft aandacht te besteden aan dezelfde discipline. Het zou goed zijn wanneer leerlingen gedurende hun basisschoolcarrière kennisgemaakt hebben met uiteenlopende disciplines.

De doelen zullen per schooljaar worden vastgesteld en in het schoolplan een plaats krijgen. We hebben de intentie uitgesproken om op termijn een beleidsnotitie cultuur en erfgoed te formuleren.

Natuur en milieueducatie

In de gemeente Vught hebben de directeuren van de (S)B.O.-scholen zich met hun scholen aangesloten bij een netwerk dat zich ten doel stelt om Natuur- en Milieueducatie in het omgevingsonderwijs te integreren. Voor dit doel worden jaarlijks voor alle groepen in de scholen projecten en leskisten ter beschikking gesteld. Tevens worden er excursies gehouden, waarbij leerlingen geactiveerd worden tot natuurbeleving. We hechten op De Schalm veel waarde aan Natuur- en milieueducatie en willen dat leerlingen leren door het zelf te ontdekken in de natuur. Iedere groep op onze school bezoekt zeker eenmaal per jaar de leerroutes van NME.

Onze school heeft een NME coördinator.

Actief burgerschap en mediawijsheid

Onze leerlingen leven en ontwikkelen zich in een multiculturele samenleving. Wij willen hen in contact brengen met andere culturen. Dit betreft de culturen die heel nabij zijn in de wijk maar ook culturen die mogelijk anderszins wat verder van ons af staan. De essentie is dat wij onze leerlingen willen opvoeden in een democratische maatschappij waarbij met respect voor elkaars uitgangspunten zaken bespreekbaar worden gemaakt.

Als school willen we zicht krijgen en actief omgaan met alle aspecten van de nieuwe media.

Op bestuursniveau is hiertoe een beleidsplan mediawijsheid ontwikkeld die wij als school volgen. Pestgedrag wordt niet getolereerd, ook cyberpesten niet. We passen een pestprotocol toe. Onze leerlingen zullen kennis maken met allerlei vormen van nieuwe media en de mogelijkheden en de gevaren hiervan leren herkennen, inschatten en ermee om leren gaan.

Huiswerk:

Tot en met groep 5 wordt geen huiswerk gegeven. Is een kind echter door ziekte of anderszins achter geraakt of heeft het op een of meerdere vak onderdelen extra oefening nodig, dan wordt in overleg met de ouders extra werk meegegeven.

In groep 6 krijgen de leerlingen ter voorbereiding op een proefwerk, af en toe huiswerk. Ook de woordpakketten worden thuis geoefend.

In de groepen 7 en 8 wordt regelmatig huiswerk gegeven, ter gewenning aan het huiswerk op de scholen voor voortgezet onderwijs. Elke dag hebben de leerlingen iets te maken of te leren. Ze zijn daar maximaal drie kwartier mee bezig. Het huiswerk wordt een week van te voren opgegeven en begeleid door de leerkracht. Alle leerlingen gebruiken dezelfde basisagenda. Hen wordt geleerd een agenda in te vullen en het werk te plannen. Bovendien worden verschillende leerwegen aangereikt om teksten te bestuderen, woordjes te leren, spreekbeurten te houden en werkstukken te maken. De verschillende manieren waarop dat kan gebeuren worden ingeoeft, met elkaar vergeleken en besproken in de groep.

Onze werkwijze noodzaakt om over ruim voldoende onderwijs materialen te beschikken. Naast een ondersteunend en verdiepend gebruik van de computer binnen onze school is er ook veel zelfcorrigerend materiaal nodig waar de leerlingen zelfstandig mee aan de slag kunnen. Voorts willen wij graag werken met stiltehoeken. Daarom zullen er in de gang op plaatsen waar dat mogelijk is zogenaamde stiltehoeken gecreëerd worden. Wij maken bij alle vak- en vormingsgebieden gebruik van bestaande methoden.

ICT:

ICT valt in huidige onderwijs niet meer weg te denken. ICT wordt bij onze school op diverse wijzen ingezet t.b.v. het leerproces van onze leerlingen. Het betreft hierbij de inzet van didactische materialen en het toetsen en volgen van de leerlingen met ons administratie-programma Esis Webbased.

Daarnaast benutten we steeds meer de mogelijkheden van ICT bij de interne en externe communicatie. Binnen ons bestuur werkten we vanaf 2011 in een sharepoint-omgeving, dit wordt in 2016 aangepast. We zijn vanaf begin schooljaar 2015-2016 overgegaan naar een serverloze school. Iedere twee jaren monitoren we de ICT-ontwikkelingen bij onze school via de "4 in Balans" tool van Kennisnet. De aandachtspunten die hierbij naar voren komen op het gebied van, visie, didactisch gebruik, expertise team en de infrastructuur worden verwerkt in ons ICT-verbeterplan. Daarnaast passen we mediawijsheid toe om leerlingen een gedegen hulp te bieden om bronnen te raadplegen op het internet.

Evaluatie:

Binnen onze school is sprake van een kwaliteitszorgsysteem op groeps- en op schoolniveau. Wij hebben een evenwichtige keuze gemaakt m.b.t. toetsing binnen onze school. We onderscheiden methode gebonden en methode onafhankelijke toetsen. De resultaten van de toetsen (niet van de vorderingen) worden centraal geadmistreerd en bewaakt. Als team bespreken we ontwikkelingen en aandachtsvelden. Individueel vindt terugkoppeling plaats met directie en/of lb-ers. Ook ons leerkrachtgedrag is aan evaluatie onderhevig. Jaarlijks is dit een onderwerp van overleg in de gesprekscyclus met de directie. Eenieder staat open voor kritiek en feedback.

Ouders en leerlingen hebben recht op een heldere rapportage van groep 1 t/m groep 8. Een belangrijk onderdeel van evaluatie is een open en eerlijke, professionele wijze van communiceren binnen alle niveaus van de school.

Zorgbreedte:

Onze school streeft ernaar om alle leerlingen zo optimaal mogelijk binnen hun eigen mogelijkheden te laten presteren. Daarbij realiseren wij ons dat de leerlingen beschikken over verschillende capaciteiten, interesses en achtergronden.

Bij het onderwijs aan jonge leerlingen in de onderbouw wordt gewerkt volgens de zgn. Basisontwikkeling, een werkwijze die uitgaat van ontwikkelingsgerichte principes.

Het onderwijs aan de oudere leerlingen richt zich niet alleen op het verwerven van kennis en vaardigheden op de verschillende vakgebieden, maar ook op hun ontwikkeling op sociaal-emotioneel, motorisch en expressief terrein. Hierbij streven wij naar een veelzijdig aanbod en spelen wij zoveel mogelijk in op de eigen ervaringen van leerlingen en hun belangstelling. De leerkrachten sturen de ontwikkeling van leerlingen door de activiteiten te leiden en te begeleiden. Door zelf deel te nemen aan activiteiten worden de leermomenten versterkt. Hierbij hebben wij respect voor en vertrouwen in leerlingen en hoge verwachtingen van hun mogelijkheden en proberen wij ons steeds te verplaatsen in de gevoels- en denkwereld van leerlingen.

Eén van de belangrijkste principes is, dat de leerlingen zoveel mogelijk een ononderbroken ontwikkeling moeten doormaken. Om daar gestalte aan te geven, is het van groot belang een aantal activiteiten te ontwikkelen, die passen in het vergroten van zorgverbreding en kwaliteitszorg. Om de zorgstructuur te handhaven, moeten de volgende voorwaarden gerealiseerd worden:

- de leerkrachten zijn sterk gericht op de kwaliteit van het onderwijs
- het schoolklimaat wordt gekenmerkt door rust en regelmaat
- de lessen worden zorgvuldig gepland (groepsrooster)
- er wordt planmatig geobserveerd (HOREB digitaal) en geregistreerd (digitaal leerling-dossier en Esis)
- de leervorderingen worden geëvalueerd (leerling-besprekingen en groepsbesprekingen)

Wij gaan ervan uit dat alle leerlingen gelijkwaardig zijn, maar houden binnen ons onderwijs zoveel mogelijk rekening met verschillen tussen leerlingen in aanleg, aard, tempo en interesse. Wij stemmen onze hulp af op de behoeften van leerlingen.

Leerlingen die belemmeringen ondervinden bij het zich eigen maken van de leerstof, dienen zoveel mogelijk op de eigen basisschool begeleid te worden volgens de uitgangspunten van samenwerkingsverband De Meijerij (ondersteuningseenheid Vught). Op basis van een goede klassenorganisatie, effectieve en zo nodig verlengde instructie en perioden van zelfstandig werken is er binnen een goed pedagogisch klimaat ruimte om het onderwijs op maat aan te bieden. In onze opvatting bestaat onderwijsvernieuwing uit onderwijs maken van datgene waarvoor leerlingen belangstelling hebben.

Leerlingenzorg zie Hoofdstuk 4

Op de school wordt veel aandacht besteed aan de zorg voor leerlingen. De vorderingen van iedere leerling worden nauwlettend in de gaten gehouden. Er zijn verschillende vormen van overleg waarin de leerlingen worden besproken. De spil van de leerlingenzorg is onze zorgstructuur.

In de zorgverbreding, naar beneden en naar boven, op school draait het om leerlingen die op een bepaald gebied extra aandacht vragen. Het begrip zorgleerling is echter een subjectief gegeven en sterk afhankelijk van de optiek van de leerkracht.

Wij participeren actief in de regionale initiatieven rondom Passend Onderwijs. Wij staan op het standpunt dat specialistische hulp moet blijven en wij zullen leerlingen zeker verwijzen indien wij de gevraagde hulp niet kunnen leveren.

We vinden als het school het erg belangrijk dat we een goede leerlingenzorg hebben. Deze heeft de laatste jaren de hoogste prioriteit gehad en zal deze ook in de toekomst hebben. De extra aandacht voor zorgleerlingen en aandachtsleerlingen heeft geleid tot structurele voorzieningen in de leerlingbegeleiding d.m.v.

- a. de leerling-besprekingen;
- b. een digitaal leerlingvolgsysteem, webbased Horeb, groep 1/2 en Esis.
- c. de opzet en professionele scholing van de interne begeleiding en de remedial teaching;
- d. het werken volgens groepsplannen;
- e. de opzet en instandhouding van een orthotheek.
- f. het uitvoeren van intervisie op IB-niveau binnen de Meijerij

Omgeving van de school

Onze school creëert een veilige leeromgeving en gaat uit van de mogelijkheden en talenten van de leerling en past de kennisoverdracht daarop aan, waardoor leerlingen met plezier leren te leren. We

streven wel steeds het doel na dat de samenwerking een bijdrage moet leveren aan de ontwikkeling en het welzijn van de leerlingen. Al een aantal jaren werkt de school met een zorgteam, waar verschillende zorgdisciplines met elkaar samenwerken en zorg op maat bieden bij knelpunten bij leerlingen. Om te komen tot een doorgaande ontwikkelingslijn van 0 tot 12 jaar zijn intensieve contacten met de peuterspeelzaal en het kinderdagverblijf noodzakelijk. We zien hier een positieve trend van toenadering en intensivering van contacten. Ook verzorgt een externe partij al jaren de tussenschoolse en voor- en naschoolse opvang op onze school. Samen met andere partners in Vught nemen we deel aan het samenwerkingsverband Natuur- en Milieu Educatie waarbij in de natuur in de omgeving van de school leerroutes worden ontwikkeld. Met verschillende sportverenigingen is er momenteel via de Naschoolse opvang, overleg om te komen tot buitenschoolse activiteiten. We gaan onderzoeken in hoeverre we een Integraal Kind Centrum (IKC) kunnen opstarten en om in de toekomst dit IKC te kunnen uitbreiden naar het voortgezet onderwijs (Maurickcollege) met funderend onderwijs. Dit overleg biedt mogelijkheden tot het verder intensiveren van dwarsverbanden en verdergaande synergetische voordelen voor onze school in het kader van profilering en internationalisering.

Opleidingsschool

Onze school is een opleidingsschool geworden en we starten door naar academisch opleidingsschool. Als opleidingsschool hopen we in onze toekomstige behoefte te voorzien, aan nieuw onderwijspersoneel (kweekvijver voor nieuw talent). Wij willen een grotere rol spelen in de opleiding van leerkrachten. Want: "Hij die onderwijst leert het meest!"

Door de status van (academische-) opleidingsschool word je steeds weer gedwongen om na te denken over je eigen onderwijs, je leidt nieuw talent op binnen het onderwijsconcept van je school. Hierbij sta je open voor nieuwe ideeën en past indien nodig je hierop aan. De opleidingsexpertise die wordt binnengehaald kan ook worden ingezet bij de ontwikkeling van zittend personeel. Het eeuwig durend leren als onderdeel van het integraal personeelsbeleid krijgt hiermee extra impulsen. Het portfolio zoals reeds toegepast bij de Fontys opleiding, met het competentiegerichte leren, wordt een geaccepteerd systeem dat vanuit de opleiding, naadloos aansluit en zo een vervolg krijgt bij het Persoonlijke Ontwikkel Plan van iedere leerkracht. De scholing van toekomstig en zittend personeel ligt op deze wijze in elkaars verlengde. Een onderzoekende (reflectieve) en lerende houding is niet alleen gewenst bij studenten maar ook bij de vaste leerkrachten. Zittend personeel wordt in de slipstream van de lerarenopleiding steeds competenter.

Dit alles geeft ook nog vernieuwende impulsen voor de schoolontwikkeling en bij het kritisch volgen van de opbrengsten hierbij.

Als laatste voordeel om te kunnen opereren als opleidingsschool is, dat er extra ondersteuning door studenten wordt geboden. (praktijkopdracht uitwerken, meehelpen bij activiteiten in en rond de klas). Tevens zijn er door strategische inzet van LIO-ers ook formatieve voordelen te behalen.

HOOFDSTUK 3: KWALITEIT

De doelen van onze kwaliteit

De kwaliteit is de mate waarin ons onderwijs voldoet aan de eisen, behoeften en specificaties van de leerlingen, ouders, de overheid, het bestuur en de personeelsleden. Graag willen we hierbij voldoen aan geformuleerde opbrengstindicatoren.

Het toezichtkader primair onderwijs onderscheidt zeven opbrengstindicatoren. Deze betreffen de leerresultaten aan het eind van de basisschool, de scores op tussentijdse toetsen uit het leerlingvolgsysteem en de doorstroming van leerlingen binnen de school. Daarnaast bevat het twee indicatoren die de adviezen voor en het functioneren in het vervolgonderwijs betreffen.

Daarnaast worden om de 2-jaren binnen ons bestuur Leerling-, Ouders en Personeel tevredenheidpeilingen gehouden. Zie verder losse bijdrage. personeel. Voor de directie is het van belang dat er een meer procesgestuurde aanpak gerealiseerd wordt, controle wordt gehouden op afspraken, zorg wordt gedragen voor coachingsvragen en een inhoudelijk jaarrooster komt met vastgelegde verdiepingsonderwerpen in de teamvergaderingen. Daarnaast wordt het onderwijsaanbod meer op maat gemaakt en wordt gebruik gemaakt van talentontwikkeling en eigenaarschap bij leerkrachten.

Regelmatig vindt er nog een andere introspectie plaats.

Met ons team maken we hiermee met regelmaat de tussentijdse balans op hoe we op diverse domeinen onze kwaliteit vorm geven.

Al onze gebruikt meetsystemen geven ons voldoende informatie over:

- Wat vinden we de goede dingen?
- Doen we de goede dingen?
- Doen we de goede dingen goed?
- Hoe weten we dat?
- Wat doen we met deze Wetenschap?
- Wat vinden en zeggen anderen hiervan?

Verder moet er bij de inzet van middelen door de scholen een duidelijk verband zijn met de te realiseren kwaliteit.

De gemeten opbrengsten worden meerdere malen tijdens het schooljaar door ons schoolbestuur geanalyseerd en zijn bovenscholers vervolgens een onderwerp van bespreking, met de algemeen directeur en de directeur van de school. Binnen het directiebestuur is het een gespreksonderwerp.

Primair Onderwijs Monitor (POM)

In de periode november-december 2014 zijn de leerlingen uit de groepen 6 t/m 8 gevraagd deel te nemen aan de POM (Primair Onderwijs Monitor). Het doel van deze meting is om ons informatie te geven voor het besturen van onze school.

De meting is uitgevoerd door Stichting Edudat, een landelijk onderzoeksbureau voor de kwaliteit van het onderwijs. Aan deze POM werd deelgenomen door alle scholen van Stichting Leijestroom omdat de resultaten van dit onderzoek ook sturingsinformatie op stichtingsniveau biedt.

Omdat de uitkomsten van dit onderzoek bekend zijn, willen we de resultaten hier van graag met u delen.

Hoge studiebevlogenheid leerlingen van De Schalm

Karel van der Burgt (directeur van Edudat): *'Leerlingen van De Schalm zijn in hoge mate 'studiebe-vlogen'. Leerlingen kunnen in die toestand lang en onvermoeibaar leren, hebben een sterke*

betrokkenheid bij de school en gaan op een plezierige wijze op in de lessen, waardoor de tijd op school voor hen voorbij lijkt te vliegen. Dit is af te leiden uit de antwoorden die de leerlingen van De Schalm in de POM hebben gegeven.

Leerlingen ervaren sociale steun van leerkrachten, voelen zich competent, persoonlijk effectief en krijgen positieve waardering. Ook dat laatste nemen we waar bij De Schalm: 95% van de leerlingen krijgt regelmatig complimenten van de leerkracht.'

Wat de leerlingen van De Schalm vinden, gemeten aan de hand van een 10-puntsschaal, kunt u hieronder lezen.

- Mijn leerkracht kan goed uitleggen: 9,4
- Ouders vinden de leerkracht goed: 9,1
- Wat ik leer is nieuw en leuk: 7,5
- Ik heb het idee dat de leerkracht echt wil dat ik het goed doe: 8,5
- Ik vind dat ik op een leuke school zit: 9,1
- Ik krijg complimenten van de leerkracht: 8,4
- Ik heb het gevoel op school ergens bij te horen: 8,2
- Ik vind school belangrijk voor mijn toekomst: 9,5
- Ik kan goed opschieten met andere leerlingen: 8,7
- Ik kan het goed vinden met de leerkracht: 8,8
- Ik word vaak gepest: 3,3* (dat is conform het gemiddelde van alle Leijestroom-scholen)
- Ik voel me veilig binnen en buiten de school: 8,9

* omgekeerde schaal: hoe lager, hoe beter.

(1 = sterk mee oneens en 10 = sterk mee eens) Bron: Stichting Edudat; POM december 2014

Beter presteren door bevlogenheid

Karel van der Burgt : *'Het primair onderwijs streeft naar een goede balans tussen output (cito-score) en de context waarbinnen leerkrachten werken en scholieren leren. Leerkrachten weten heel goed dat leerlingen beter presteren wanneer ze lekker in hun vel zitten, het zelfvertrouwen hoog is en ze trots zijn op hun school. Dit alles is duidelijk waarneembaar bij leerlingen van De Schalm.'*

Wat vinden ouders ?

Karel van der Burgt: *'De afgelopen jaren hebben scholen veel energie gestoken in het realiseren van hoge cito-scores. Ze maken jaarplannen, oefenen veel, toetsen de vorderingen van leerlingen, evalueren, volgen nascholingsbijeenkomsten, leggen de lat steeds hoger en doen nog veel meer. Stuk voor stuk belangrijke zaken omdat het leidt tot hogere resultaten. Een aandachtspunt bij deze manier van werken is dat het de leerkracht kan beperken in zijn/haar professionele vrijheid. Dat kan gevolgen hebben voor zijn of haar instelling naar het werk toe. Een belangrijke graadmeter voor ons is de tevredenheid van ouders. Een goede cito-score is belangrijk, maar de tevredenheid van ouders blijkt ook belangrijk als graadmeter voor de kwaliteit van het onderwijs. Ouders geven de leerkrachten van De Schalm een 7,8. Dat is een goed cijfer.'*

Wat de ouders/verzorgers van De Schalm vinden, gemeten aan de hand van een 10-puntsschaal, kunt u hieronder lezen.

- Ik ben tevreden over de leerkracht: 7,8
- Mijn kind gaat graag naar school: 8,2
- Mijn kind voelt zich thuis op school: 8,3
- Ik ben tevreden over de school: 7,5
- Ik krijg voldoende informatie vanuit de basisschool: 7,4
- Als ouder voel ik mij gehoord: 7,1
- De school komt afspraken na: 7,2
- Mijn kind krijgt goed onderwijs: 7,9
- Klachten worden serieus genomen: 7,2
- Ik voel mij welkom op de basisschool: 8,3

Uitsluitend oudertevredenheid is niet zaligmakend

Er zijn meer factoren die samenhangen met goede prestaties. Bij de leerlingen bijvoorbeeld zijn zelfdiscipline, productieve houding, trots op de school, zelfvertrouwen dé voorwaarden voor hoge cijfers. Bij leerkrachten gaat het om zaken als bevoegenheid, ontwikkelingsgerichtheid, kunnen samenwerken, doorzettingsvermogen, leerling- en opbrengstgerichtheid. Ook het klimaat in het team is belangrijk. Is er bijvoorbeeld sprake van saamhorigheid.

Voor ouders blijkt de deskundigheid van leerkrachten en de informatievoorziening vanuit school sterk samen te hangen met de hoogte van de cito-score. Dit alles wordt uit de POM gehaald. Zodra de uitkomsten beschikbaar zijn kunnen ze verbonden worden met resultaat gericht sturen en het jaarplan van de school/stichting. Het betekent dat de school vaststelt waar kansen liggen, wat een probleem is en hoe het probleem beïnvloed kan worden opdat de doelen van de school gerealiseerd worden.

Actiepunten vanuit POM

De uitkomsten van deze POM zijn inmiddels besproken met het team en heeft geleid tot de volgende aandachtspunten:

- het verbeteren van de informatievoorziening en klachtenafhandeling richting ouders
- het borgen van de studiebevoegenheid bij leerlingen.
- verdere opbouw van de professionele leergemeenschap.
- meer aandacht voor ontplooiingsmogelijkheden, persoonlijke ontwikkeling van leerkrachten.
- intensiveren van coaching.
- de aandacht voor passend onderwijs verder doorvoeren zodat we in staat blijven om alle leerlingen te bieden wat zij nodig hebben.

In het najaar van 2015 wordt deze meting herhaald, om gelijk te lopen met de tweejarige monitor cyclus.

De terugkoppeling van het team staat in de bijlage.

Kwaliteit Verantwoordingsysteem en de wijze waarop hier verder werk van wordt gemaakt.

We gaan de krachten bundelen om de externe verantwoording, wat betreft bovenstaande doelen, zo eenvoudig mogelijk te maken: Eén te gebruiken formaat(dashboard) waarbij, via beperkte tijdinvestering, door individuele scholen, transparante informatie voor bestuur, inspectie en voor de school zelf, beschikbaar is.

Daarnaast streven we naar een planmatige aanpak van de gesignaleerde speerpunten.

We maken hierbij van de kwaliteitscyclus: Plan – Do – Check – Act – (Evaluatie)

Elk plan wordt hierbij volgens het jaarplanningsdocument ingevuld.

Wij kiezen ook voor een floating schoolplan. Zodat er jaarlijks kritisch wordt toegezien op de kwaliteitsontwikkelingen bij de school (de verantwoording) en jaarlijks wordt aangegeven wat de ontwikkeldoelen zijn voor het komende jaar.

In- en externe analyse vanuit de inspectie

Sinds augustus 2007 is het toezicht van de inspectie risicogericht. Dit betekent dat de inspectie per school jaarlijks onderzoekt of er risico's zijn voor de kwaliteit van het onderwijs. De inspectie kijkt hiervoor naar:

- Opbrengsten: zoals eindtoets basisonderwijs, examenresultaten, in-, door-, en uitstroomgegevens.
- Signalen: onder meer klachten en (negatieve) berichtgevingen in de media.
- Jaarstukken: onder meer schoolgids en financiële stukken.

Basisschool De Schalm valt onder het zgn. 'basistoezicht'; De inspectie maakt elk jaar van elke school, vestiging of afdeling een risicoanalyse. Hierbij wordt gekeken naar de onderwerp resultaten (eindexamens, eindtoetsen basisonderwijs e.d.). Ook wordt er een analyse gemaakt van de jaarstukken en eventueel geregistreerde signalen. Indien deze eerste risicoanalyse indicaties van risico's laat zien, worden zo nodig aanvullende gegevens en documenten opgevraagd en vindt een gesprek met het bestuur plaats. Indien naar aanleiding van deze voortgezette analyse blijkt dat er geen reden tot zorg is, kent de inspectie de school **basistoezicht** toe. Dit betekent dat er jaarlijks een risicoanalyse plaatsvindt tenzij er plotselinge risico's opdoemen. Dan kan ook eerder een analyse worden opgestart.

“Basisschool De Schalm heeft het vertrouwen van de Inspectie van het Onderwijs. Er vindt in principe voor de periode van één jaar geen verder toezicht plaats. De inspectie heeft geen aanwijzingen dat er belangrijke tekortkomingen zijn in de kwaliteit van het onderwijs.

Voorlopig wordt over naleving gerapporteerd in de kwaliteitsrapporten en niet in aparte rapporten“.

HOOFDSTUK 4: ZORGBELEID

Uitgangspunt:

Onze school streeft ernaar om alle leerlingen zo optimaal mogelijk binnen hun eigen mogelijkheden te laten presteren. Daarbij realiseren wij ons dat de leerlingen beschikken over verschillende capaciteiten, interesses en achtergronden.

Eén van de belangrijkste principes is, dat de leerlingen zoveel mogelijk een ononderbroken ontwikkeling moeten doormaken. Om daar gestalte aan te geven, is het van groot belang een aantal activiteiten te ontwikkelen, die passen in het vergroten van zorgverbreding en kwaliteitszorg.

Om de zorgstructuur te handhaven, moeten de volgende voorwaarden gerealiseerd worden:

- de leerkrachten zijn sterk gericht op de kwaliteit van het onderwijs
- het schoolklimaat wordt gekenmerkt door rust en regelmaat
- de lessen worden zorgvuldig gepland (groepsrooster)
- er wordt planmatig geobserveerd (HOREB) en geregistreerd (digitaal leerling dossier en Esis)
- de leervorderingen worden geanalyseerd middels het gebruik van trendanalyses om ons onderwijs nog beter af te stemmen op de leerlingen.
- de leervorderingen worden geëvalueerd (leerlingbesprekingen en groepsbesprekingen)
- we volgen de leerlingen op sociaal-emotioneel gebied, naast observaties en gesprekken, middels het Kanjer leerlingvolgsysteem.

Het kan voor komen dat een leerling extra ondersteuning een begeleiding nodig heeft. Op de Schalm hanteren we daarvoor 4 zorgniveaus:

Zorgniveau 1: Algemene preventie van zorg in de groep

De leerkracht geeft kwalitatief goed adaptief onderwijs aan een groep leerlingen en realiseert een positief werkklimaat. De algemene zorg heeft een preventieve functie.

Zorgniveau 2: Extra zorg in de groep

Als de extra ondersteuning niet geholpen heeft, bespreekt de leerkracht dit met de ouders en raadpleegt de intern begeleider. De leerkracht voert gesprekken met de ouders om samen vast te stellen wat de leerling nodig heeft om zich verder te ontwikkelen. De intern begeleider of remedial teacher kan een nader onderzoek doen om een zo goed mogelijk plan op te stellen. De ondersteuning wordt in principe in de klas geboden. De leerlingen functioneren op groepsniveau.

Als de geboden hulp ontoereikend is, vraagt de leerkracht een gesprek aan met de IB-er. Op basis van dit overleg wordt afgesproken naar welk niveau van zorg de leerling gaat. Of gerichte aanpassingen worden herzien in het groepsplan (niveau 2) of er volgen gerichte interventie op IB-niveau (niveau 3).

Zorgniveau 3: Speciale zorg met de inzet van externe deskundigen

Binnen zorgniveau 3 spreken we over speciale ondersteuning met de inzet van externe deskundigen. Binnen dit zorgniveau loopt de school aan tegen grenzen van aanpak en begeleiding van een kind. De school gaat op zoek naar een nieuw perspectief om het onderwijsarrangement van de leerling te verzorgen. Daarbij wordt ondersteuning ingeschakeld van externen zoals Samenwerkingsverband PO de Meierij, onderzoeksbureaus of specialisten. Deze ondersteuning vindt altijd plaats met instemming van de betrokken ouders. Hier gaat het om leerlingen die een eigen leerlijn hebben of voor bepaalde vakken niet op groepsniveau werken.

Niveau 4: Speciale zorg in overleg met externe(n) (onderzoek).

Deze fase van zorg noemen we passend onderwijs met specialistische hulp. Extra ondersteuning kan worden aangevraagd in de vorm van een ondersteuningsarrangement vanuit Samenwerkingsverband PO de Meierij of een arrangement vanuit Cluster 1 of 2. Er kan ook gekeken worden naar een andere school die het meest tegemoet kan komen aan de specifieke onderwijsbehoeften van het kind.

Aandacht voor alle leerlingen

Alle scholen streven naar goed onderwijs, dat aansluit bij de onderwijsbehoefte van elk kind, zo ook op onze school. We hebben aandacht en zorg voor leerlingen die gemiddeld presteren, voor leerlingen die meer moeite hebben met de reguliere lesstof, maar ook voor de leerlingen die bovengemiddeld scoren en bijzondere talenten hebben.

Ondersteuning naar boven

Om tegemoet te komen aan (begaafde) leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong, proberen we door goed klassenmanagement zoveel mogelijk aan te sluiten bij de onderwijsbehoeften van deze leerlingen. Wanneer blijkt dat dit niet afdoende is, hebben we de mogelijkheid gecreëerd voor extra ondersteuning en begeleiding buiten de groep met gelijkgestemden door hoogbegaafdheidsspecialisten.

Binnen deze groep wordt extra verdieping geboden aan de hand van het thema dat in de klas behandeld wordt. De verwerking daarvan vindt plaats in de klas. Er wordt in deze groep aandacht besteed aan het 'leren leren' en de executieve functies. We zien deze zorgverbreding naar boven als een integraal onderdeel van ons onderwijsaanbod. Zie Bijlage 1. Concept protocol Zorgverbreding naar boven. Jaarlijks wordt door de leerkracht bij alle leerlingen de Sidi 3 afgenomen. Dat is een instrument om een ontwikkelingsvoorsprong voortijdig te signaleren.

Passend onderwijs

Op 1 augustus 2014 is de wet passend onderwijs in werking getreden. De wet passend onderwijs heeft als doel dat voor alle leerlingen, ook de leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte een passende onderwijsplek beschikbaar is. Wettelijk geldt de zorgplicht: zodra een leerling bij een school wordt aangemeld, is het schoolbestuur van de betreffende school verantwoordelijk om passend onderwijs te bieden. Indien de school zelf niet kan voldoen aan de ondersteuningsbehoefte van een kind dan organiseert zij die ondersteuning met behulp van de samenwerkingspartners in het samenwerkingsverband.

Samenwerkingsverband Primair Onderwijs de Meierij

Voor passend onderwijs zijn samenwerkingsverbanden opgericht. De Schalm behoort tot het samenwerkingsverband PO de Meierij en beslaat de gemeenten 's-Hertogenbosch, Boxtel, Schijndel, Vught, Haaren, Sint-Michielsgestel, Zaltbommel en Maasdriel.

In dit verband zitten alle basisscholen (111), de scholen voor speciaal basisonderwijs (5) en de scholen voor speciaal onderwijs (cluster 3 en 4) (7). Ons samenwerkingsverband heeft als missie: *We bieden thuisnabij onderwijs en ondersteuning aan alle leerlingen van 2-14 jaar zodat zij zich optimaal en ononderbroken kunnen ontwikkelen. Daarbij streven we actief naar de realisering van een doorgaande ontwikkelingslijn 0-14 jaar.*

Het samenwerkingsverband werkt met een diversiteit aan arrangementen uitgaande van de mogelijkheden en talenten van een kind. We werken met professionals en stemmen af met ouders en andere betrokkenen.

Uitgebreide informatie vindt u op de website www.demeierij-po.nl.

Ondersteuningseenheid Vught e.o.

Het SWV PO de Meierij wil snel, flexibel en effectief werken waarbij het belangrijk is dat ouders, kind en school een netwerk hebben wat dichtbij is. Omdat het verband groot is, is de beslissing genomen om het te verdelen in 10 deelgebieden, ondersteuningseenheden. Zo kan er daadkrachtig en snel gehandeld kan worden. In een ondersteuningseenheid werken de scholen, professionals,

gemeenten en jeugdzorg intensief samen en wordt zo een goede, passende, ondersteuning gegeven. De Schalm valt onder de ondersteuningseenheid Vught e.o.. Dit beslaat de gemeenten Vught, Haaren en Sint-Michielsgestel.

Indien voor een kind speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs nodig is beslist de manager van de ondersteuningseenheid hierover, in samenspraak met specialisten, de school en de ouders. Er wordt dan een *toelaatbaarheidsverklaring* afgegeven.

De ondersteuning

De ondersteuning aan de leerlingen valt uiteen in drie onderdelen:

1. Basiskwaliteit

Dit is de norm die de onderwijsinspectie stelt.

2. Basisondersteuning

De basisondersteuning is de ondersteuning die iedere basisschool, binnen ons samenwerkingsverband, moet kunnen bieden. Naast de eisen van de inspectie en het vaste aanbod van de school gaat dit ook over handelingsgericht werken, werken met dyslexieprotocol, inzicht in de leerlijnen, doelgericht werken, gedifferentieerd werken, signaleren van problematieken en samenwerking met voorschoolse instellingen en voortgezet onderwijs.

3. Extra ondersteuning

Dit is de ondersteuning die boven de basisondersteuning uit gaat. Dit kan om individuele leerlingen gaan die meer aanbod nodig hebben dan de basisondersteuning. Zij krijgen dan een arrangement waarin beschreven staat welke ondersteuning nodig is om goed onderwijs te kunnen geven. Dit arrangement wordt in overleg samengesteld door de school en het managementteam van de ondersteuningseenheid. Een school die extra ondersteuning geeft krijgt vanuit het samenwerkingsverband ondersteuning met mensen of middelen. De ondersteuningseenheid beslist welke middelen worden toegekend en voor welke periode. Indien er extra ondersteuning nodig is wordt er een *ontwikkelingsperspectief* opgesteld waarin staat wat exact het plan is rondom een kind. Ouders worden altijd op de hoogte gesteld van de extra ondersteuning en hebben inspraak in het handelingsgedeelte van het ontwikkelingsperspectief.

De mogelijkheid bestaat dat jeugdzorg of maatschappelijk werk een onderdeel zijn van de ondersteuning. Een arrangement kan ook betekenen dat een kind op een andere basisschool beter op zijn of haar plek is of dat SBO of SO een (tijdelijke) oplossing is.

Specialisatie

Een school kan zich ook verder ontwikkelen en specifieke ondersteuning bieden aan een groep leerlingen. Voor De Schalm is dit het geval, de school kan voor leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong meer bieden dan een gemiddelde school.

Schoolondersteuningsprofiel (SOP)

Het samenwerkingsverband heeft een ondersteuningsplan gemaakt waarin exact staat beschreven wat de missie is, het beleid en de financiële inrichting. Dit zijn de kaders waarin wordt gewerkt. Iedere school is wettelijk verplicht een schoolondersteuningsprofiel te maken. In dit profiel staat beschreven hoe de basiskwaliteit en de basisondersteuning vorm wordt gegeven en een analyse van de mogelijkheden van de school. Daarnaast staat beschreven welke extra ondersteuning een school kan bieden, hoe de zorgstructuur is van de school en wat de grenzen zijn van de school. Als laatste wordt uitgelegd wat de doelen en ambities zijn voor de komende jaren. Een ouder kan zo snel inzicht krijgen wat een school kan bieden voor een kind.

Schoolondersteuningsprofiel De Schalm

De Schalm heeft een uitgebreid schoolondersteuningsprofiel. U kunt dit opvragen bij de directie als u dit wilt lezen. Hieronder staan de belangrijkste conclusies van het profiel.

Basiskwaliteit

Dit is op alle punten in orde. De inspectie beoordeelt de school op alle punten voldoende.

Basisondersteuning

Is op alle gebieden op voldoende of op goed niveau

Sterke punten

- De Schalm gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten om de prestaties en ontwikkeling van leerlingen individueel en op groepsniveau te volgen.
- De Schalm voert de zorg planmatig uit.
- De Schalm heeft een passend aanbod voor leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong/hoogbegaafdheid
- De Schalm beschikt over een verantwoord aanbod voor leerlingen met dyslexie.
- De Schalm volgt de leerlingen ook op sociaal-emotioneel gebied middels het kanjersysteem. Alle leerkrachten zijn gecertificeerd Kanjertrainer.

Doelen voor de komende vier jaren

De Schalm heeft drie ambities op papier gezet die worden opgenomen in het nieuwe schoolplan. Dit zijn de speerpunten waar we betreffend passend onderwijs aan werken.

- De Schalm heeft een verantwoord aanbod voor leerlingen met dyscalculie.
- De Schalm is op didactisch en organisatorisch vlak beter in staat aan te sluiten bij de verschillende onderwijsbehoeften van leerlingen in het kader van passend Onderwijs.
- We willen leerlingen de juiste pedagogische ondersteuning geven en de uitgangspunten die genoemd worden in het schoolplan concreet vorm geven. Dit doel wordt door alle scholen binnen de ondersteuningseenheid Vught gesteld en gezamenlijk vorm gegeven. Hoe kunnen we een kind, wat intensieve pedagogische begeleiding nodig heeft, beter begrijpen en aansturen.

Extra ondersteuning

Wat kan De Schalm bieden:

- De Schalm heeft veel ervaring met de ondersteuning van leerlingen met spraaktaalondersteuningsbehoeften (Cluster 2).
- De Schalm heeft veel ervaring met de ondersteuning van leerlingen met visuele ondersteuningsbehoeften (cluster 1)

Wat zijn grenzen, waar is weinig ervaring in

- We hebben weinig ervaring in de begeleiding van leerlingen op het gebied van ernstige ontwikkelingsachterstand/zwakbegaafdheid.
- We hebben weinig ervaring in de begeleiding van leerlingen met specifieke ziektebeelden.

We willen benadrukken dat we samen met ouders, de leerling en specialisten altijd per leerling bekijken of wij de goede ondersteuning kunnen bieden.

Contactgegevens

Ondersteuningseenheid Vught

Ondersteuningsmanager: Anneke Buursink-Niesink

telefoon: 073 6840838

Secretariaat SWV PO de Meierij

secretariaat@demeierij-po.nl

www.demeierij-po.nl

1 ZORGRROUTE

Introductie op de 1 zorg route

Iedere school heeft een eigen werkwijze voor het omgaan met leerlingen waar ze zich extra zorgen om maken. Deze leerlingen worden vaak aangeduid als leerlingen met ondersteuningsbehoeften. Alle scholen hebben een intern begeleider die verantwoordelijk is voor de leerlingenzorg op school. Voor ieder kind met ondersteuningsbehoefte wordt een beschrijving gemaakt in het groepsplan of er wordt een individueel handelingsplan opgesteld. De groepsleerkracht voert dit plan uit in de groep. Daarnaast zijn nog veel andere professionals buiten de school betrokken bij de leerlingenzorg op school, zoals het samenwerkingsverband PO de Meierij Vught e.o, orthopedagogen, ergotherapeuten, logopedisten, Wegwijs Plus en het Zorgteam (schoolmaatschappelijk werk en sociaal verpleegkundige). Over en weer wordt voortdurend gesproken over de meest effectieve en haalbare ondersteuning, die past bij 'dit kind van deze ouders, bij deze leerkracht in deze groep op deze school'.

Het doel

De 1-zorgroute als zorgstructuur is ontwikkeld door SWV PO de Meierij. Ze wil een voor alle scholen en alle betrokkenen bij de leerlingenzorg herkenbare, éénduidige route zijn. Zo is onderlinge afstemming makkelijker voor elkaar te krijgen. Met de 1-zorgroute beoogt men niet alleen leerlingen op een zo vroeg mogelijk tijdstip te signaleren en zo onderwijsleerproblemen aan te pakken, maar de onderwijsbehoeften van élk kind in kaart te brengen. Deze onderwijsbehoeften zijn het uitgangspunt voor het samenstellen van het onderwijsaanbod in de vorm van een groepsplan. De 1-zorgroute leert leerkrachten hoe zij met de verschillen tussen de leerlingen kunnen omgaan. De route heeft betrekking op zowel de interne zorg op school, als de externe zorg buiten de school.

De ideeën achter de 1 zorgroute

De 1-zorgroute is niet alléén een route met opeenvolgende stappen. De 1-zorgroute gaat uit van een visie op zorg. De visie bestaat uit een aantal uitgangspunten:

1. De eerste opvatting is dat alle leerlingen ondersteuning nodig hebben. Zorgleerlingen bestaan dus niet. Leerlingen verschillen in de mate waarin en de manier waarop ze zorg nodig hebben. Ter bevordering van de sociale cohesie in de groep en om het klassenmanagement uitvoerbaar te houden worden bij de 1-zorgroute de individuele onderwijsbehoeften zoveel mogelijk geclusterd en verwerkt in een groepsaanbod. De 1-zorgroute werkt niet vanuit individuele handelingsplannen, maar vanuit groepsplannen.
2. In de tweede plaats gaat het bij de 1-zorgroute om het werken, praten en denken vanuit onderwijsbehoeften, in plaats van vanuit kindkenmerken. Kindkenmerken leveren nauwelijks aanwijzingen op hoe een kind te begeleiden in de groep. Zo werkt een kenmerk als 'snel afgeleid' eerder bevestigend (Zo is het kind nu eenmaal, daar valt niets aan te doen.) dan dat het uitnodigt tot actie (Hoe kan ik mijn onderwijs afstemmen op dit kind, wat kan ik doen?). Onderwijsbehoeften formuleer je door aan te geven wat een kind nodig heeft om de volgende stap in zijn ontwikkeling te kunnen zetten.
3. De 1-zorgroute streeft naar een verschuiving naar proactief denken. In plaats van vooral achteraf te bekijken of een kind de doelen behaald heeft (bijvoorbeeld door te toetsen) en te 'repareren' als dit niet het geval blijkt te zijn, hanteert de 1-zorgroute een werkwijze waarbij de leerkracht vooraf nadenkt over wat een kind nodig heeft om de gestelde doelen te bereiken.
4. Er wordt zoveel mogelijk tegemoet gekomen aan wat de leerlingen nodig hebben om de onderwijsdoelen te bereiken. Als het nodig is kan een specialist van buiten de school de leerkracht ondersteuning bieden.
5. Tot slot nemen ouders een belangrijke positie in binnen de 1-zorgroute. Ouders en leerkrachten hebben een gezamenlijk doel: ze willen het beste voor het kind. Ouders zijn samenwerkingspartners en worden betrokken bij de zorg rondom hun kind.

Wat is het precies?

De 1-zorgroute is een werkwijze voor het omgaan met de verschillen tussen de leerlingen in de groep en op school. De leerkracht herhaalt steeds, minstens driemaal per schooljaar, een aantal stappen, zes in totaal. De laatste stap wordt afgerond met een groepsbespreking. Tijdens deze bespreking wordt het groepsplan geëvalueerd en worden stappen gezet om het groepsplan op te stellen voor de volgende periode. Tijdens de groepsbespreking kan worden besloten een leerling aan te melden voor de leerlingbespreking. Voordat een leerling onderwerp is van een leerlingbespreking vindt echter eerst een gesprek met de ouders plaats. In de leerlingbespreking wordt besproken hoe in het groepsplan tegemoet gekomen kan worden aan de specifieke onderwijsbehoeften van de betrokken leerling. Na overleg met ouders kan ook een beroep gedaan worden op externe zorg. Afhankelijk van de vraag van school en ouders kan de externe zorg bestaan uit begeleiding, onderzoek en/of verwijzing. De 1-zorgroute is een zich voortdurend herhalend proces van waarnemen, begrijpen, plannen en realiseren. In het schema hieronder en in bijlage 6 en 7 ziet u dit proces ingebed in het geheel van interne (op de school zelf) en externe zorg (buiten de school).

1-Zorgroute in de praktijk

In het schooljaar 2010-2011 is er vanuit het Samenwerkingsverband een cursus gegeven aan alle intern begeleiders waarbij aandacht besteed werd aan de implementatie van 1-Zorgroute in ons onderwijs. 1-Zorgroute past helemaal in Passend Onderwijs en de Zorgplicht. Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontvangen in 1-Zorgroute onderwijs op maat. Leerkrachten en intern begeleiders werken handelingsgericht en stemmen het onderwijs af op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. Daarbij wordt uitgegaan van de mogelijkheden en talenten van leerlingen in plaats van het centraal stellen van datgene wat het kind niet kan! Dit sluit helemaal aan bij de onderwijsvisie van De Schalm.

In 1-Zorgroute staat het handelingsgericht werken met groepsplannen vanuit het ontwikkelingsperspectief van elke leerling centraal, zowel op cognitief en didactisch gebied als op sociaal-emotioneel en pedagogisch niveau.

In de stappen in 1-Zorgroute wordt gestreefd naar optimale afstemming met en tussen alle verantwoordelijke partners in de keten van onderwijs en zorg voor de leerling.

In het schooljaar 2014-2015 zijn we met het team verder gegaan met de implementatie van de 1-zorgroute. De groepsplannen zijn bijgesteld en hebben een vaste plek gekregen in de groepsbesprekingen. Daarnaast hebben we het didactisch groepsoverzicht geïntroduceerd, om de onderwijsbehoeften in kaart te brengen.

Met dit overzicht kan de leerkracht aan het begin van het jaar meteen aan de slag. Aan de hand van dit didactisch groepsoverzicht kunnen de groepsplannen worden gemaakt, waarbij de leerlingen worden ingedeeld in drie instructiegroepen.

Visie op zorg

Op onze school verdient ieder kind ondersteuning. Wij streven ernaar om alle leerlingen een ononderbroken ontwikkelingslijn aan te bieden. Dit betekent dat wij de leerling zo goed mogelijk volgen in het proces van leren dat het doormaakt op onze school. Daarbij is het streven om:

- **Te kijken naar talenten en het bieden van maximale ontplooiingskansen aan leerlingen en team.**
- **Te kijken naar de leerling als deel van een groter geheel.** “Deze leerling, in deze groep met deze leerkracht met deze ouders in deze school.”

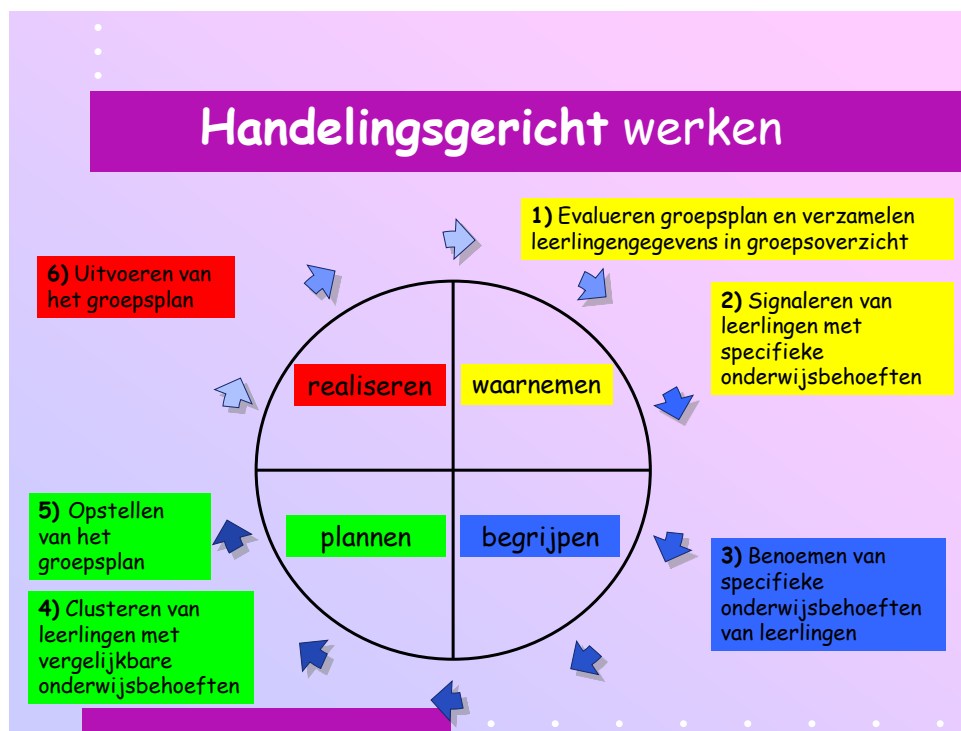
- **Preventief en proactief planmatig te denken en te handelen:** De leerkracht komt tegemoet aan de onderwijsbehoeften van alle leerlingen zowel op cognitief als sociaal emotioneel gebied. Dit gebeurt in de groepsplannen op 3 niveaus. Niveau 1: instructieafhankelijke groep (minimumniveau), niveau 2: instructiegevoelige groep (basisniveau), niveau 3: instructieafhankelijke groep (verrijkniveau). Daarnaast werken we voor leerlingen met een ondersteuningarrangement met een ontwikkelingsperspectief (MOH). Hierdoor gaan we effectief en planmatig om met verschillen in onderwijsbehoeften tussen leerlingen. Dit gebeurt zoveel mogelijk in de klas.
- **Opbrengstgericht te werken.**
  - o Kennis van en doelgericht werken met de leerlijnen.
  - o Ambitieuze doelen stellen op leerling, groeps- en schoolniveau.
  - o Systematisch evalueren of de gestelde doelen bereikt zijn.
  - o Behaalde groepsresultaten afzetten tegen landelijke opbrengsten en van daaruit ambities benoemen.
  - o Reflectie op het onderwijsaanbod, het klassenmanagement en het eigen handelen van de leerkracht.
- **De professionaliteit van het team te vergroten**
- **Goed samen te werken met onze zorgpartners.** Samenwerkingsverband PO de Meierij, het zorgadviesteam en Wegwijs Plus.
- **Goed overleg met partners met betrekking tot instroom en uitstroom**

Dit alles geven wij vorm volgens de 1-zorgroute: de route die we volgen om handelingsgericht en planmatig te werken. Hiermee beogen wij de kwaliteit en de begeleiding van onze leerlingen te verbeteren. HGW maakt het onderwijs adaptief en maakt de leerlingbegeleiding transparant en systematisch, zodat ons team effectief kan omgaan met verschillen tussen leerlingen. De cyclus van het handelingsgericht werken (HGW) vormt het kader van waaruit we de leerlingbegeleiding binnen de 1-zorgroute gestalte geven.

Met de 1-zorgroute wordt op groeps-, school- en bovenschools niveau het onderwijs passend gemaakt aan de onderwijsbehoeften van alle leerlingen.

De cyclus van HGW op De Schalm

Op onze school stemmen we het onderwijs af op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. We gaan uit van hun mogelijkheden en talenten. De kern van de 1-zorgroute is de cyclus van handelingsgericht werken met groepsplannen. Hierin is proactief handelen het uitgangspunt, waarbij we werken op 3 niveaus. Alle gegevens van leerlingen worden systematisch in beeld gebracht in het didactisch groepsoverzicht.

We onderscheiden vier verschillende fases met totaal 6 stappen

Fase 1. Waarnemen/signaleren

Stap 1: het evalueren vorige cyclus en verzamelen van kindgegevens.

Stap 2: het signaleren van leerlingen die extra begeleiding nodig hebben

Stap 2a: het bepalen van de doelen voor de komende periode

Fase 2. Begrijpen/analyseren

Stap 3: het benoemen van de onderwijsbehoeften van alle leerlingen

Fase 3. Plannen

Stap 4: het clusteren van leerlingen met vergelijkbare onderwijsbehoeften

Stap 5: het opstellen van een groepsplan

Fase 4. Realiseren

Stap 6: het uitvoeren van het groepsplan

Tijdens de groepsbesprekingen worden de geëvalueerde groepsplannen besproken en bepalen we in welke instructiegroep een leerling geplaatst moet worden. In deze instructiegroepen zullen de leerlingen het onderwijs beter op maat aangeboden krijgen.

Wat hebben we gerealiseerd:

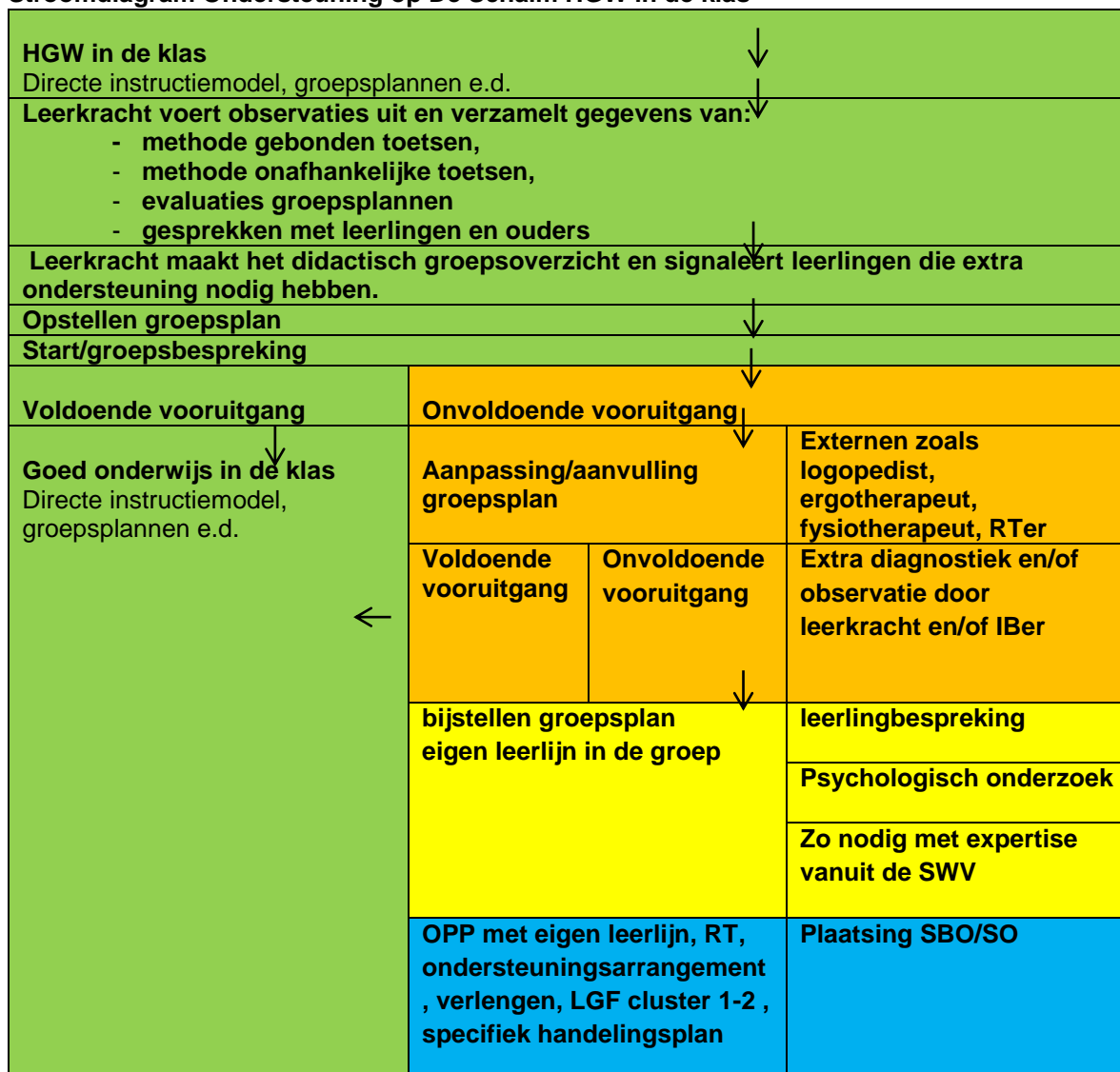
We hebben de groepsplannen verfijnd voor technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en rekenen. Daarnaast zijn we dit schooljaar gestart met een groepsplan gedrag en het didactisch groepsoverzicht.

Doel:

- Het afstemmen van de evaluatie van de groepsplannen voor de verschillende vakken.
- Het verfijnen van het didactisch groepsoverzicht.
- Het verfijnen van het groepsplan gedrag.
- De gemaakte afspraken per vakgebied borgen in de groepsplannen.

Stroomdiagram Ondersteuning op De Schalm HGW in de klas

Legenda

Zorgniveau 1
Zorgniveau 2
Zorgniveau 3
Zorgniveau 4

HOOFDSTUK 5: PERSONEELSBELEID

Waar willen we naar toe?

Integraal Personeelsbeleid

Stichting Leijestroom streeft naar een optimale integrale inzet van personeel voor het bereiken van haar opvoedkundige en onderwijskundige doelen. Een integraal personeelsbeleid is dan een voorwaarde en dat betekent dat er een duidelijke samenhang moet zijn tussen schoolontwikkeling en personeelsbeleid, waarbij de schoolontwikkeling de centrale plaats inneemt en het personeelsbeleid daarop afgestemd is. Een adequaat loopbaanbeleid zal daartoe bijdragen.

Functie- en taakbeleid

In een school is, naast lesgevende taken, een groot aantal andere taken te vervullen. Stichting Leijestroom streeft naar een evenwichtige verdeling van deze taken. Daartoe is een inventarisatie vereist van noodzakelijke en van wenselijke werkzaamheden, waarbij tevens de verwachte tijdsinvestering wordt aangegeven. De benoemde taken worden vervolgens over de leerkrachten verdeeld, waarbij elk de verantwoordelijkheid heeft voor één of meerdere taken. Eventueel kunnen sommige taken uitgroeien tot functies.

Loopbaanbeleid

Elke leerkracht moet tenminste beschikken over een aantal basisvaardigheden om binnen de school te kunnen functioneren. Leerkrachten met enige jaren ervaring dienen dit minimumpakket te overstijgen en zich nieuwe vaardigheden eigen te maken. Om de beroepskwaliteit van leerkrachten (en daarmee de kwaliteit van het onderwijs) te bewaken en te handhaven kunnen twee middelen worden ingezet: begeleiding/coaching en nascholing.

Begeleiding en coaching is bedoeld voor nieuw personeel, voor leerkrachten met een nieuwe functie, voor leerkrachten die daarom verzoeken en voor alle leerkrachten bij de invoering van vernieuwingen. Het coachen is de verantwoordelijkheid van directie en kan worden gedelegeerd naar een collega-leerkracht die voor de uitvoering zorgt. Training van deze coaches is noodzakelijk. Door middel van nascholing levert een leerkracht een extra inspanning om zich nieuwe kennis en vaardigheden eigen te maken. Stichting Leijestroom legt in een bovenschools scholingsplan vast op welke terreinen professionalisering van leerkrachten plaats zal vinden en op welke termijn dat zal worden gerealiseerd. Zo mogelijk wordt daarbij rekening gehouden met de capaciteiten en wensen van elke individuele leerkracht. Daarnaast heeft elke school de mogelijkheid om leerkrachten, voor zover de middelen dat toelaten, deel te laten nemen aan andere vormen van nascholing. Met de opleidingsinstellingen worden nauwe contacten onderhouden en wordt samenwerking nagestreefd om ook voor de toekomst voldoende en goed gekwalificeerd personeel op verschillende niveaus te hebben.

Stichting Leijestroom wil een actief beleid voeren om flexibiliteit van leerkrachten te stimuleren. Zij wil bevorderen dat leerkrachten (binnen dezelfde school) om de drie tot vijf jaar wisselen van de groep waaraan zij lesgeven. Daarnaast wil Stichting Leijestroom ook job-rotation bewerkstelligen. Door personeelsleden van school te laten veranderen (binnen hetzelfde bestuur) kan het profiel van elke school optimaal worden vorm gegeven en kan tegemoet worden gekomen aan persoonlijke ambities van leerkrachten. Een goede afstemming tussen vraag en aanbod is noodzakelijk, evenals een goede begeleiding van leerkrachten in de nieuwe situatie.

Ten behoeve van het loopbaanbeleid wordt geïnventariseerd aan welke deskundigheden scholen behoefte hebben en over welke vaardigheden, specialisaties en ambities personeelsleden beschikken. Jaarlijks wordt dit via de Dommelgroep geïnventariseerd.

Personeelsvoorziening

Stichting Leijestroom streeft naar een eenduidig aannamebeleid voor alle scholen. In het Handboek procedures (selectie en werving) wordt beschreven aan welke criteria moet worden voldaan en welke stappen moeten worden gezet bij de aanname van nieuw personeel. Er wordt naar gestreefd om nieuw personeel een fulltime baan aan te bieden, om een evenwichtige verhouding tussen

fulltimers en parttimers te realiseren.

Bij het aanpakken van problemen en/of het invoeren van vernieuwingen kunnen deskundigheden nodig zijn waarover het eigen personeel niet beschikt. In die gevallen kunnen externe deskundigen worden ingeschakeld.

Wat bereiken we daarmee?

Door het voeren van een adequaat loopbaanbeleid en taakbeleid en het vaststellen van een functiehuis ontstaat duidelijkheid ten aanzien van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden binnen een team. Het zal mogelijk zijn om taken bovenschools te regelen of om specialisten bovenschools in te zetten. Deze specialisaties kunnen door nascholing van enkele personeelsleden 'in huis worden gehaald'. Voor zover dat niet (direct) mogelijk is kan een beroep worden gedaan op externe deskundigen.

Door regelmatige nascholing van personeelsleden blijft de kwaliteit van het onderwijs op peil en zijn leerkrachten flexibeler en breder inzetbaar. Dit biedt nieuwe kansen om de eigen inzichten, kennis en vaardigheden te verrijken en om de loopbaan verder te ontwikkelen.

Voormalig minister Plasterk, de onderwijswerkgevers en de vakbonden hebben in 2008 in het Convenant Leerkracht van Nederland afspraken gemaakt over de zogenaamde functiemix. Deze afspraken zijn verankerd in de CAO primair onderwijs en houden in dat schoolbesturen in het primair onderwijs een gedeelte van de leerkrachten in LB of LC moeten gaan benoemen.

Het doel van de invoering van de functiemix is:

- Het bieden van carrièreperspectief in het leraarsberoep: je hoeft geen directeur meer te worden om meer te gaan verdienen;
- Het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs door het formuleren van zwaardere functie-eisen aan LB-leraren;
- Het verbeteren van de arbeidsmarktpositie van het basisonderwijs.

Op dit moment zijn vrijwel alle leerkrachten in het basisonderwijs ingeschaald in LA. Op grond van de CAO moet een flink aantal van hen de komende jaren worden benoemd in een LB of LC functie. Op dit moment hebben we op onze school twee leerkrachten benoemd in schaal LB en streven dit schooljaar naar de benoeming van vier leerkrachten in schaal LB, zodat begin 2016-2017, zes leerkrachten benoemd hebben in een schaal LB. Daarnaast volgen nog twee leerkrachten een Master opleiding, wat zal leiden naar een LB functie. We komen dan uit op acht leerkrachten in een LB schaal.

Voorwaarden voor benoeming in LB en LC

Er zijn voorwaarden verbonden aan de benoeming in de LB en LC. De LB en LC functies moeten opgenomen zijn in het functieboek. Binnen de Dommelgroep hebben we gekozen om drie taakprofielen aan de LB functie te koppelen, te weten de zorgcoördinator, de (bouw)coördinator en de expertleerkracht.

Om te kunnen beoordelen of een medewerker in aanmerking komt voor een LB-functie dient er een kader te zijn waaraan kan worden getoetst. Dit kader is terug te vinden in de functiebeschrijving LB en de beschrijving van de bijbehorende taakprofielen.

Waar moeten we rekening mee houden?

Het formuleren van taken en het in kaart brengen hoe aan deze taken invulling wordt gegeven kan bedreigend zijn voor leerkrachten die dit direct naar de eigen situatie vertalen.

Ook de begeleiding en coaching van leerkrachten vergt een cultuurverandering. Leerkrachten zijn er nog lang niet allemaal aan gewend dat collega's bij hen in de klas kijken. Deze openheid is noodzakelijk, zodat het loopbaanbeleid niet leidt tot onrust en terughoudendheid, maar leidt tot positieve effecten, waarbij het belang van de school en het belang van de leerkracht samengaan.

Implementatie

Er zijn procedures vastgesteld m.b.t. loopbaanbegeleiding van alle werknemers van de stichting. Met bovenschol vastgestelde instrumenten kan de school voor de voor de school noodzakelijke en wenselijke geachte werkzaamheden die functies en taken binnenhalen en inzetten de gestelde doelen te realiseren. Bovenscholse coördinatie is nodig om de juiste mensen op de juiste plaats te krijgen. In een nascholingsplan formuleert Stichting Leijestroom voor meerdere jaren aan welke vormen van professionalisering leerkrachten zullen deelnemen en wanneer dat gebeurt. Hierbij wordt ingespeeld op het onderwijskundig concept van de scholen en op het loopbaanbeleid. Stichting Leijestroom formuleert een loopbaanbeleid, waarbij afspraken worden gemaakt over een bredere inzetbaarheid van leerkrachten op meerdere scholen. Om zicht te houden op wat er leeft en hoe men het werk beleeft wordt er elke twee jaren een medewerker tevredenheidonderzoek afgenomen.

HOOFDSTUK 6: ICT IN SCHOLEN VAN DE LEIJESTROOM

1. ICT Bestuursplan: aandachtspunten

- a. Beheer
- b. Webbased applicatie Esis
- c. Webbased applicatie Sharepoint
- d. Coördinatie scholing op aanvraag vanuit scholen – Scholing ICT-ers
- e. Deelname aan netwerken Nobroweb
- f. Afsluiten mantelcontracten hardware en software
- g. Continuïteit ICT-beleid

2. Kwaliteitskaarten

Kwaliteitskaart 1: ICT Schoolplan

- a. ICT integraal onderdeel schoolplan: Vier in Balans resultaten met team doorgenomen en daarbij de actiepunten voor de komende jaren voor je school geformuleerd.
- b. Het didactisch gebruik van ICT: TPACK-model(Technological And Pedagogical Content Knowledge) :Samenspel vakkennis, didactische vaardigheden en ICT-vaardigheden aan elkaar koppelen
- c. Wij hebben in het schoolplan een ICT paragraaf opgenomen die vanuit onze gezamenlijke visie de ICT ontwikkeling geïntegreerd binnen onze schoolontwikkeling beschrijft.

Kwaliteitskaart 2: Inzet en Beheer van ICT

- a. Visie van de teamleden op inzet van ICT:
  - Welke mogelijkheden ICT binnen ons schoolconcept?: wijze van kennisconstructie – wijze van kennisoverdracht – coöperatief leren – zelfontdekkend leren – zelfstandig leren
- b. Wat betekent dit voor de teamontwikkeling ?
- c. Welke methodieken en (ICT) middelen passen het beste bij ons schoolconcept;
- d. Inzet ICT bij onze leerlingenzorg
- e. Inzet ICT bij de interne en externe communicatie (Sharepoint)
- f. Hoe zorgen we ervoor dat onze ICT infrastructuur storingloos functioneert

Kwaliteitskaart 3: Nieuwe Hardware

- a. Wat gaan we de komende jaren aan hardware aanschaffen, dit gebaseerd op onze gezamenlijke visie bij de inrichting van ons onderwijs. (Laptops, screens, digiborden, stemkastjes, digicamera's , soort bekabeling etc.)
- b. Noodzakelijke vervanging
- c. Evaluatie dienstverlening (S.L.A.)
- d. Deskundigheid gebruik hardware
- e. Financiële onderbouwing
- f. ICT-infrastructuur nieuwe school

Kwaliteitskaart 4: Een doorlopende ontwikkelingslijn & Het volgen van de leerling

- a. Esis leerling-administratie basis
- b. Toetsbehandeling incl. soc. emotioneel
- c. Analyse toetsgegevens op individueel en groepsniveau (foutenanalyse - kwantitatieve analyse)
- d. Ontwikkelperspectief per leerling – instellen leerlijn – specifiek leerniveau
- e. Individuele en groepshandelingsplan
- f. Uitwisseling gegevens bestuur en inspectie

Kwaliteitskaart 5: Taal & Rekenen

- a. Reflectie en verbeterplan gebruik methodegebonden software
- b. Weet hebben van ondersteunende software bij deze vakken en ze op een gefundeerde manier inzetten (TPACK) Zie ook schoolconcept
- c. Bij nieuwe methodekeuze, de methodegebonden software in de kritisch e afwegingen mee laten spelen.
- d. Deelname aan experiment met een volledig ICT-gestuurde methode

Kwaliteitskaart 6: Kennisdomeinen leergebied- overstijgende leerdoelen (Oriëntatie op jezelf en de wereld)

- a. De mogelijkheden van internet in het algemeen
- b. Weet hebben van specifieke sites (zoekprogramma's, games, virtuele leeromgevingen, cloudapplicaties, simulatieprogramma's)
- c. Virtual Active Learning
- d. Digitale P.O.P. 's van leerlingen
- e. Electronische leeromgeving

Kwaliteitskaart 7: Kunstzinnige oriëntatie & Beweging en sport

- a. Zelf muziek maken
- b. Teken met ICT o.a. ketchup
- c. Foto's / film maken cq bewerken
- d. Gaming bijv Wii, Xbox, Kinect o.a. bewegingsopdrachten zoals Swinx
- e. Dansmat
- f. Geïntegreerde Powerpointpresentaties

Kwaliteitskaart 8: Mediawijsheid

- a. ICT-vaardigheden, het leren bedienen van ICT
- b. Veilig internetgebruik
- c. Informatievaardigheden om informatie te verzamelen en verwerken.

Kwaliteitskaart 9: Personeel en deskundigheid

- a. Basale attitude van personeelslid t.a.v. ICT
- b. Instrumentale vaardigheden t.a.v. ; technisch gebruik – divers softwaregebruik
- c. Informatie vaardigheden
- d. Algemene Didactiek
- e. Arrangeren en ontwikkelen
- f. Weet hebben van de speerpunten van de schoolontwikkeling en volgens het ICT-beleidsplan en hier verder gevolg aangeven

Kwaliteitskaart 10: Buiten de muren van de school

- a. ICT Communicatie met ouders ter informatie en als doel betrokkenheid van ouders te verhogen
- b. ICT communities om te netwerken zoals met Hyves, Facebook en Twitter – discussieforum – professionele uitwisselingen
- c. C. Cloud computing

Deel B: Floating schoolplan

We houden het schoolplan levend omdat we vanuit het meerjarenbeleidsplan de volgende cyclus hanteren: Jaarplan-Jaarverslag.

De jaarplannen worden steeds opgesteld via Plan-Do-Study-Act en systematisch geëvalueerd aan het eind van het schooljaar. De evaluatie wordt beschreven in jaarverslagen. In het jaarverslag vinden we een inhoudelijke evaluatie en een financiële evaluatie.

Beschrijf het verbeteronderwerp:

Plan: Meet de huidige situatie
Analyseer de oorzaken; stel een verbetertheorie op

Do: Probeer de verbeteringen uit

Study: Meet en bestudeer de resultaten

Act: Borg de verbeteringen
Continueer de verbetering

Meerjarenbeleidsplan

In dit document wordt steeds het beleid voor de komende vier jaar op hoofdlijnen weergegeven. Hiervoor wordt een vast schema, zoals geïmplementeerd in de voorgaande paragrafen gehanteerd. In elk volgend schooljaar worden de doelstellingen, middels een verkorte SWOT, heroverwogen en indien nodig bijgesteld. De kolom van het voorbije jaar verwijderd en een nieuwe kolom voor het volgende “vierde” jaar toegevoegd.

De centrale doelen

Het onderwijs afstemmen op de ontwikkeling van de leerlingen

1. We willen het onderwijs beter afstemmen op de ontwikkeling van de leerlingen en individuele begeleiding bieden aan leerlingen die extra zorg nodig hebben door:

- *Betere vertaling van de schoolvisie naar onderwijskeuzes* : (schoolvisie bestaat nu uit krachtige elementen maar is geen geheel, niet iedereen heeft de visie helder op het netvlies, visie niet zichtbaar in de school, strategische keuzes wel breed gemaakt, maar niet breed uitgevoerd). De visie wordt uitgewerkt op poster en in school opgehangen.
- *verbetering onderwijsaanbod begrijpend lezen borgen* : krachtige ontwikkeling aanbod begrijpend lezen moet tot nu tot resultaten leiden door afspraken te borgen, te controleren en teamleden te coachen om keuzes geïmplementeerd te krijgen.
- *verbetering onderwijsaanbod spelling.*
- *Vastleggen afspraken over de doorgaande ontwikkelings- en leerlijn.*
- *Verdere uitwerking van de 1-zorgroute.*
- *Verbetering onderwijsaanbod Esis.*
- *verbetering onderwijsaanbod rekenen* : een aantal vergaderingen inrichten om de reeds gemaakte afspraken rondom het vak rekenen goed te borgen. Dit heeft te maken met een nieuwe rekenmethode en enkele nieuwe collega's, die het voortraject niet gevolgd hebben.
- *verbeteren didactische vaardigheden leerkrachten*: (effectieve instructie, klassenmanagement, differentiatie in niveaugroepen) waarbij de focus ligt op:
  - Het geven van een terugblik van behandelde stof
  - Het samen bepalen van de lesdoelen
  - Het activeren van voorkennis
  - Het aanbieden van de lesstof in kleine stappen
  - De klassikale en verlengde instructie in drie niveaugroepen
  - Het begeleid oefenen en zelfstandig werken
  - Het toetsen van de lesdoelen en controle of leerlingen de lesstof hebben begrepen.
- *Borging periodieke meting en evaluatie van tussenopbrengsten bij groepsevaluaties en vertalen naar onderwijsaanbod*
- *Borging gebruik trendanalyses en ontwikkelingsperspectieven*
- *Verbeteren verdeling onderwijstijd per leerjaar*
- *Onderzoeken van andere schooltijden*
- *Maximaliseren van het aantal leerlingen in de groep, maximaal 30 leerlingen, waarbij we in principe streven naar maximaal 28 leerlingen per groep.*
- *Verbeteren kwaliteit zelfstandig werken (Ontwikkelingsgericht werken)*
- *Borging afstemming toetsing en overleg in jaarplanning : maken jaarplanning oefenstof met daarin vastgelegd en afgestemd de toetsmomenten en overlegsituaties waar opbrengsten in geëvalueerd worden.*
- *Onderwijsaanbod completer maken door verdere ontwikkeling van een aantal vakgebieden :*

2016-2017 : Veranderonderwerpen:

- Herkaderen Visie en missie - gerealiseerd
- Implementatie Kanvas - gerealiseerd
- Borging IPC, uitwerking januari vanaf de groepen 3
- Borging Rekenen, vernieuwde Wereld in Getallen - gerealiseerd
- Borging Vvto (Engels)
- Borging Meer- en hoogbegaafdheid
- Meer evaluatie vanuit visie
- Werken met onderzoeksteams - gerealiseerd
- Oriëntatie op andere schooltijden (beoogde start nieuwe schooljaar)
- Communicatie (o.a. Mijn schoolinfo.nl)

- Borging Kanjertraining voor nieuwe leerkrachten
Implementatie Esis
Borging nieuwe opzet onderwijs aan kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong, hoog (meer) begaafde leerlingen
Verbeteren aanbod begrijpend lezen
Verbeteren aanbod spelling
Borgen nieuwe methode rekenen/wiskunde
Implementatie 'International Primary Curriculum'
Vastleggen afspraken doorgaande ontwikkelingslijn
Cultuureducatie en NME borgen
Borging vvto Engels en start Twin Engels (internationalisering)
- 2016-2017: Academische Opleidingsschool, oriëntatie inzetten op ontwikkeling naar Integraal Kind Centrum, Techniek en Wetenschap, aanzet mediawijsheid
- 2017-2018: Borging Mediawijsheid
- 2018-2019: Fase van bijstellen van onze missie en visie

- ***We stellen hoge kwaliteitseisen aan elkaar door:***
- *Focus op kwalitatieve instroom nieuw personeel mede door doorontwikkeling van de opleidingsschool*
- *Ontwikkelen reflecterend vermogen teamleden: door activiteiten tijdens studiedagen.*
- *Professionele aanpak Persoonlijk Ontwikkelings Plan medewerker aan de hand van de SBL-competenties en persoonlijke ontwikkelingsbehoeften.*
- *Koppeling Schoolontwikkeling aan persoonlijke ontwikkelingsplannen*
- *Collegiale klassenconsultatie en coachen op*
  - Kwaliteit klassenmanagement (differentiatie niveaugroepen)
  - Kwaliteit effectieve instructie
  - Zicht op doorlopende leerlijnen
  - Groepsoverstijgende afstemming
  - Duidelijkheid over onderwijstijd per vakgebied per groep
  - Verbetering onderwijsaanbod (nieuwe methodes en ondersteunende computerprogramma's).
  - Eenduidige toetsing en remediëring
  - Systematische trendanalyses
  - Koppeling onderwijsresultaten-onderwijsaanbod
- *Koppeling met opleidingsschool : Coaching en begeleiding door basisschoolcoach en overleg met directie.*
- *Gezamenlijkheid in maken analyses en ontwikkelingsplannen : maken van SWOT-analyse en gezamenlijk bepalen van schoolontwikkeling schoolplan 2015-2019.*

- *Overlegvormen in teken van persoonlijke en schoolontwikkeling*
- *Schoolontwikkeling opnemen in taakbeleid* : creëren van onderzoekteams voor vakgebieden taal, rekenen, kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong, IPC.

2. Het realiseren van een goed leerstofaanbod vanuit een breed pakket van leer- en vormingsgebieden, dat voldoet aan de wettelijke eisen

- *gebruik didactische structuren optimaliseren (bijvoorbeeld energizers)*
- *aanschaf touchscreens en leerkrachten opleiden om deze efficiënt in te zetten ter ondersteuning van het onderwijs*
- *Ontwikkeling onderwijsaanbod IPC*
- *Aanschaf en adequaat gebruik aanvullende materialen voor de nieuwe methodes*

3. Het onderwijsaanbod breed opzetten, zodat er aandacht is voor kennis en voor de creatieve, emotionele, sociale en lichamelijke ontwikkeling van leerlingen

- *Verbetering overdracht bij overgang peuter-kleuters, oriëntatie op IKC.*
- *Doorgaande ontwikkelingslijn, ontwikkelingsgericht werken*
- *Voortzetten ontwikkelingsproces Esis Webbased* : door borging en controle gemaakte afspraken en aangeleerde vaardigheden en door aanleren nieuwe vaardigheden en maken nieuwe afspraken
- *Borging Kanjertraining, daarna Kanvas, LVS voor sociaal-emotionele ontwikkeling* : aanschaf Kanvas en trainen personeel in gebruik LVS
- *Werken met trendanalyses en ontwikkelingsperspectieven*: opzetten werkwijze en coachen leerkrachten in gebruik analyses en perspectieven
- *Volgen (leer-)opbrengsten* : opzetten werkwijze en coachen van leerkrachten in gebruik
- *Gebruik groepshandelingsplannen* : ingezette scholing en gemaakte afspraken borgen en controleren
- *Ontwikkeling positive behavior therapie* : ingezette ontwikkeling evalueren en verder uitbouwen

4. Het overdragen van kennis over en het laten kennismaken met de diversiteit van de samenleving, waarbij een relatie wordt gelegd met belangrijke maatschappelijke en actuele thema's

- *Borgen cultuureducatie en NME*
- *Borging Kanjertraining, daarna Kanvas, LVS voor sociaal-emotionele ontwikkeling* : aanschaf Kanvas en trainen personeel in gebruik LVS
- *Borgen IPC*
- *vvto Engels, Twin Engels (CLIL)*
- *Techniek en wetenschap*
- *Mediawijsheid*
- *Burgerschap*
- *Voortzetten ontwikkelingsproces Esis Webbased* : door borging en controle gemaakte afspraken en aangeleerde vaardigheden en door aanleren nieuwe vaardigheden en maken nieuwe afspraken
- *Verbeteren rapportage inspectie*: afspraken maken met inspecteur over richtlijnen voor rapporteren en analyse opbrengsten.

5. Een goede voorbereiding bieden op het bij de richting passende vervolgonderwijs.

- *Gerichte aandacht voor studievaardigheden*
- *Brede oriëntatie op de wereld om ons heen, via excursies, projecten en gastlessen*
- *Gerichte aandacht voor groepsdynamica in de midden- en bovenbouw*
- *Dramalessen binnen Kanjerlessen*
- *vvto Engels, Twin Engels, IPC internationaal (CLIL)*

Meerjarenbeleidsplan

	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019
Het onderwijs afstemmen op de ontwikkeling van de leerlingen				
1. We willen een school zijn voor talentontwikkeling waarbij we het onderwijs afstemmen op de ontwikkelingsmogelijkheden van leerlingen en leerkrachten in een betekenisvolle context door:				
Herkaderen visie en missie	X			
Sturen op ontwikkelingsgericht onderwijs in een doorgaande lijn met een stevige kennisbasis rond taal, lezen en rekenen	X	X	X	X
Transfer van visie en missie in de praktijk met een onderzoekende houding van leerkracht en leerling	X	X	X	X
Borging door meer evaluatiemomenten vanuit visie	X	X	X	X
Werken met onderzoekteams voor taal, rekenen en wiskunde, IPC, kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong Schoolontwikkeling verder uitbreiden met nieuwe onderzoekteams	X	X	X	X
Opleidingsschool met ontwikkeling naar een academisch opleidingsschool	X	X	X	X
Verbetering communicatie met Mijn Schoolinfo (MSI)	X			
Nieuwe (interactieve) website	X	X		
Ouderbetrokkenheid 3.0		X	X	X
Implementatie Kanvas - evaluatie en bijstelling	X	X		

Ondersteunen van Kanvas en Kanjertraining door middel van Positive Behavior Support (PBS) - evaluatie en bijstelling	X		X		
Nieuwe schooltijden (inclusief continurooster) met TSO - analyse huidige schooltijden - analyse huidige TSO - zicht op andere schooltijden - analyse roosters - afstemming voor aanpassing - invoer nieuwe aanpassing - evaluatie aanpassing			X X X X X	X X	
Invoering leerlingenraad	X				
Verbetering aanbod begrijpend lezen - analyse en verbetering aanbod - zicht op leerlijnen - groepsoverstijgende afstemming - effectieve instructie / differentiatie - eenduidige toetsing - eenduidige remediëring - eenduidige analyse leerresultaten - afspraken inschakelen externe hulp	X X X X X X X X				
Borgen verbetertraject begrijpend lezen - Afspraken borgen / controleren - Klassenconsultatie - teamleden coachen			X X X	X X X	
Verbetering aanbod spelling - analyse en verbetering aanbod - zicht op leerlijnen - groepsoverstijgende afstemming - effectieve instructie / differentiatie - eenduidige toetsing - eenduidige remediëring - eenduidige analyse leerresultaten - afspraken inschakelen externe hulp	X X X X X X X X		X X X X X X X		
Borgen verbetertraject spelling - Afspraken borgen / controleren - Klassenconsultatie - teamleden coachen			X X X	X X X	X X X
Doorgaande ontwikkelingslijn 1-2-3-(4) - zicht op leerlijnen - groepsoverstijgende afstemming	X X				
Borgen doorgaande ontwikkelingslijn 1-2-3-(4) - Afspraken borgen / controleren - Klassenconsultatie - teamleden coachen	X X		X		

Doorgaande lijn ontwikkelingsgericht werken 1-8 <ul style="list-style-type: none"> - analyse en verbetering aanbod - zicht op leerlijnen - groepsoverstijgende afstemming - effectieve differentiatie - collegiale consultatie 	X	X		
Borgen Doorgaande lijn ontwikkelingsgericht werken 1-8 <ul style="list-style-type: none"> - Afspraken borgen / controleren - Klassenconsultatie - teamleden coachen 		X	X	X
Borgen van de 1-zorgroute <ul style="list-style-type: none"> - inzicht in 1 -zorgroute - Afspraken formuleren Afspraken borgen / controleren	X	X	X	X
Zorgverbreding naar boven <ul style="list-style-type: none"> - Voorwaarden inzichtelijke maken door het realiseren van een protocol - Het realiseren van een digitaal handelingsprotocol - analyse en verbetering aanbod - zicht op ontwikkellijnen - groepsoverstijgende afstemming - effectieve differentiatie - afspraken borgen/controleren/herformuleren 	X			
Verbetering onderwijsaanbod Esis <ul style="list-style-type: none"> - inzicht in Esis - Afspraken formuleren - Afspraken borgen / controleren 	X	X		
Borgen onderwijsaanbod rekenen <ul style="list-style-type: none"> - zicht op leerlijnen - groepsoverstijgende afstemming - effectieve instructie / differentiatie - eenduidige toetsing - eenduidige remediëring - eenduidige analyse leerresultaten 	X			
Invoering nieuwe methode International Primary Curriculum (IPC) <ul style="list-style-type: none"> - zicht op ontwikkel/-leerlijnen - groepsoverstijgende afstemming - effectieve instructie / differentiatie - eenduidige toetsing - eenduidige analyse leerresultaten 	X	X	X	X
Verbeteren didactische vaardigheden leerkrachten <ul style="list-style-type: none"> - Effectieve instructie - Klassenmanagement - Differentiatie in niveaugroepen 	X	X	X	X

Meten en evaluatie tussenopbrengsten	X	X	X	X
Gebruik trendanalyses en ontwikkelingsperspectieven - Oriëntatie - scholing - Implementatie	X	X	X	
Verbeteren verdeling onderwijstijd	X	X		
Invoering kwaliteitszorginstrument	X	X	X	X
Verbeteren kwaliteit (week)taak	X	X		
Afstemming jaarplanning toetsing/overleg	X	X	X	X
Completer maken onderwijsaanbod o Mediawijsheid o Oriëntatie op IKC o Techniek en Wetenschap o Fase van bijstellen van onze missie en visie	X	X X	X	X
2. Het realiseren van een goed leerstofaanbod vanuit een breed pakket van leer- en vormingsgebieden, dat voldoet aan de wettelijke eisen				
Aanschaf ondersteunende digitale middelen en scholing personeel in gebruik	X	X	X	X
Aanschaf en adequaat gebruik nieuwe methoden - Analyse bestaande methodes - Nieuw investeringsplan methodes voor komende vier jaar - Aanschaf nieuwe methodes - Scholing team gebruik methodes	X X X	X X	X X	X X
3. Het onderwijsaanbod breed opzetten, zodat er aandacht is voor kennis en voor de creatieve, emotionele, sociale en lichamelijke ontwikkeling van leerlingen				
Verbeteren samenwerking peuterspeelzaal, kinderdagverblijf en voor -en naschoolse opvang (IKC)	X	X	X	X
Borgen gebruik digitaal Horeb - Klassenconsultatie - Coaching	X X	X X		
Volgen leeropbrengsten	X	X	X	X
Gebruik groepshandelingsplannen	X	X	X	X

A. verbeteren rapporteren (visible learning)				
Afspraken eenduidige beoordeling in schoolrapport	x	x	x	x
Verbeteren rapportage inspectie	x	x	x	x
B. ontwikkelen personeel				
Ontwikkelen reflecterend vermogen	x	x	x	x
Start Persoonlijk Ontwikkelings Plan	x	x	x	x
Collegiale consultatie en coaching	x	x	x	x
Integreren opleidingsschool in de lerende organisatie	x	x	x	x
Gezamenlijk maken van analyses en ontwikkelingsplannen	x	x	x	x
Schoolontwikkeling in taakbeleid, nieuwe CAO - analyse huidig taakbeleid - herverdeling van taken - taak van experts in beleid opnemen	x x x	x	x	x
4. Het overdragen van kennis over en het laten kennismaken met de diversiteit van de samenleving, waarbij een relatie wordt gelegd met belangrijke maatschappelijke en actuele thema's. Zie ontwikkelpunt 3				
5. Een goede voorbereiding bieden op het bij de richting passende vervolgonderwijs.				
Gerichte aandacht voor studievoordigheden - analyse en verbetering aanbod - zicht op leerlijnen - groepsoverstijgende afstemming - effectieve instructie / differentiatie	x x x	x	x	x
project internationalisering, vvto Engels, Twin IPC (internationaal) - oriëntatie - analyse en verbetering aanbod - zicht op leerlijnen - groepsoverstijgende afstemming	x	x x x	x x	x x

BIJLAGE A: VOORBEELD ONDERZOEK/ONTWIKKELPLAN - PDSA / SMART

datum:

Projectleider:	Projectteam:	Betrokkenen:	Evt. adviseur:

P L A N	Beschrijf het onderwerp:	
	Motivatie/aanleiding	
	Doel Resultaat; wat moet het opleveren?	
D O	Uitvoering: organisatie en werkwijze (periode)	
S T U D Y	Bestudeer de resultaten	

A C T	Resultaatevaluatie	
	Borging van de resultaten	

Evt aanbevelingen	
Ruimte voor opmerkingen	

→SMART = Specifiek Meetbaar Acceptabel Realistisch Tijdgebonden

Bijlage B Opzet meerjaren-nascholingsplan voor het schooljaar 2015-2019

Meerjaren-nascholingsplan voor het schooljaar 2015-2019.

Informatie school

Naam school:

Adres:

Telefoonnummer:

Naam directeur:

Brinnummer:

Bevoegd gezag:

Omvang formatie:

1 Waarom nascholing?

Onder dit punt kan de school omschrijven wat er met de nascholing wordt beoogd. Daarbij is de relatie met de visie, de strategische beleidsvorming en de daarvan afgeleide beleidsterreinen van essentieel belang.

Bijvoorbeeld

Door middel van nascholing beoogt de school een kwaliteitsverbetering van het onderwijs door middel van goed opgeleide leerkrachten en het welbevinden van het personeel.

Nascholing staat niet op zichzelf, maar vormt een onderdeel van een bredere beleidscyclus binnen onze school. Nascholing(-sbeleid) vloeit voort uit onze visie op het onderwijs en de leerlingen, het strategisch beleid en het onderwijskundig-, personeels- en financieel beleid. Nascholing is dan ook één van de instrumenten die we hanteren bij het realiseren van een kwaliteitsverbetering van het onderwijs.

2 Wat verstaan we onder nascholing?

Op deze plaats kan de school c.q. het bevoegd gezag omschrijven wat onder nascholing wordt verstaan. Gaat de school bijvoorbeeld uit van een smalle of een brede visie op nascholing?

Bij een smalle visie op nascholing worden alleen traditionele vormen van nascholing, waarbij een externe deskundige een cursus of bijeenkomst verzorgt, beschouwd als nascholing. In een meer brede visie ziet men ook collegiale vormen van scholing en activiteiten als coaching, advisering en intervisie als nascholing.

Bijvoorbeeld

Binnen onze school hanteren we een brede definitie van nascholing:

'Nascholing bestaat uit alle activiteiten van een reeds bevoegde leraar om zijn/haar kennis, inzicht, vaardigheden en beroepshoudingen direct verband houdend met de uitoefening van het beroep te verdiepen en uit te breiden, waarbij wordt voortgebouwd op de in de opleiding verworven aanvangsbekwaamheid'.

Onder nascholing verstaan we – naast externe cursussen, informatiebijeenkomsten en dergelijke – daarom ook: netwerk-bijeenkomsten, wederzijds klassebezoek, collegiale consultatie, supervisie, scholingsactiviteiten verzorgd door medewerkers van de eigen school, enzovoorts.

3 Prioriteiten voor de komende jaren (doelstellingen)

Op deze plaats formuleert de school de keuzes die de school heeft gemaakt om de – tijdens de inventarisatiefase – geconstateerde discrepanties c.q. knelpunten op te lossen. Omdat niet alle knelpunten ineens kunnen worden opgelost, zal de school een keuze moeten maken. De school geeft aan welke van deze knelpunten ze op wat langere termijn door middel van nascholing wil oplossen. In het meerjaren-nascholingsplan wordt deze keuze verantwoord.

Bijvoorbeeld

De inventarisatie van de nascholingswensen van het personeel en de door de directie gewenste scholingsactiviteiten hebben geleid tot het formuleren van een aantal prioriteiten. De komende jaren liggen de nascholingsprioriteiten op de volgende gebieden:

- zorgbreedte We denken hierbij aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen in relatie tot het klasse management. We vinden het van belang het onderwijsaanbod beter te laten aansluiten bij de individuele mogelijkheden van leerlingen. Omdat de leerkracht binnen het totale onderwijsleerproces een spilfunctie vervult, is het streven om de leerkracht voldoende mogelijkheden te bieden om deze gewenste begeleiding adequaat te geven.
- invoering van een leerlingvolgsysteem in relatie tot de zorgbreedte
- et cetera

4 Toewijzingscriteria

In het meerjarenbeleidsplan wordt vastgelegd op welke wijze de school de beschikbare middelen inzet. Met andere woorden, welke toewijzingscriteria hanteert de school bij de verdeling van het nascholingsbudget?

Toewijzingscriteria kunnen bijvoorbeeld gebaseerd zijn op:

- afweging tussen schoolbelang en individueel belang;
- afweging tussen teamscholing en scholing voor individuele leerkrachten;
- afweging tussen onderwijskundig beleid en personeelsbeleid;
- afweging tussen bovenschoolse belangen en schoolbelangen;
- afwegingen van meer praktische aard.

Bijvoorbeeld

Als het budget het toelaat, kunnen alle aanvragen worden gehonoreerd.

Is dit niet het geval, dan geldt dat het schoolbelang gaat voor het individueel belang. Daardoor is de prioriteitsvolgorde:

- teamcursus gaat voor individuele nascholing;
- aanvragen in het kader van nieuwe ontwikkelingen binnen de school;
- aanvragen in het kader van nieuwe taken binnen de school;
- aanvragen om redenen van promotie;
- aanvragen om redenen van loopbaanplanning;
- aanvragen uit persoonlijke interesse.

De directie toetst alle aanvragen aan het nascholingsbeleid.

Nascholing kan vrijwillig zijn, maar ook verplicht worden gesteld, bijvoorbeeld in verband met een juiste taakvervulling of het behoud van een arbeidsplaats.

5 Faciliteiten

Vervolgens legt de school vast wat voor facilitering in aanmerking komt en welke faciliteiten verleend worden. De school kan daarbij bijvoorbeeld een relatie leggen tussen de faciliteiten (in geld en tijd) en de 'belangen' die de nascholingsactiviteit dient. Zeker als het om kostbare cursussen gaat, verdient het aanbeveling aan een tegemoetkomingsregeling een terugbetalingsregeling te koppelen. Daarin kan bijvoorbeeld worden vastgelegd wat er terugbetaald moet worden als de betrokkene ontslag neemt.

Bijlage C: Terugblik nascholingsplannen in de schooljaren 2011-2015

Terugblik nascholingsplannen in de schooljaren 2011-2015.

Nascholing en argumentatie:

Nascholing voor het hele team:

Teamtraining Kanjer (Edux)

Reden:

In verschillende groepen is gewerkt met 'Fides'. Dit om de sociale weerbaarheid te vergroten. De inzet van 'Fides' laat een duidelijke verbetering zien. Het blijkt noodzakelijk om sociale emotionele vorming schoolbreed op te pakken. We introduceerden in het schooljaar 2012-2013 het leerling-volgsysteem Zien! en de methode Kanjertraining kreeg een borging.

Teamtraining Esis (Rovict)

Reden:

We werken al jaren met Esis. Er zijn uitgebreide rapportagemogelijkheden, waaronder de aparte module Esis Schoolrapport.

Wat nemen we van de mogelijkheden van Esis op?

Kan iedere collega hiermee aan de slag?

Is Esis met de juiste formulering ingevuld?

Teamtraining Zien! (Edux)

Reden:

We hebben stichting breed gekozen voor ZIEN! Het is een webbased expertsysteem dat meer doet dan het volgen van de leerling. ZIEN! geeft op basis van een analyse van observaties concrete doelen en handelingssuggesties. Om op die manier de leerkracht of docent te helpen bij het ondersteunen van leerlingen en groepen. ZIEN! ondersteunt het gehele proces van signaleren tot handelen. Het bleek noodzakelijk om Zien! schoolbreed op te pakken. We introduceerden in het schooljaar 2012-2013 het leerlingvolgsysteem. Dit werkte onder de maat en moest extra begeleiding krijgen vanuit Edux (José Raves). We hebben in 2014-2015 gekozen voor een ander sociaal-emotioneel leerlingvolgsysteem dat beter bij ons past (Kanvas) en hebben afscheid genomen van Zien!

Teamvergaderingen 2014-2015 nieuwe rekenmethode (De vernieuwde Wereld in Getallen)

Reden:

We moeten de nieuwe methode goed invoeren. We hadden er één jaar voor uitgetrokken. Voor groep 4 t/m 8 zijn instaptoetsen afgenomen. Deze toetsen zijn bedoeld voor scholen die overstappen naar de nieuwe versie van De Wereld in Getallen en die de methode in meerdere groepen tegelijk invoeren. In dat geval is het immers zo dat leerlingen die eerder met de oude methode werkten nu verder gaan met de nieuwe methode. Om ervoor te zorgen deze overgang zo soepel mogelijk verloopt, is het van belang dat we in beeld hebben waar eventueel de opbouw van de lesstof verschilt tussen Alles telt en De vernieuwde Wereld in Getallen. De Wereld in Getallen ondersteunt ons hierbij door middel van de instaptoetsen. Deze bieden ons snel en makkelijk inzicht in de onderwerpen waarvoor je groep door de overstap extra aandacht nodig heeft.

We keken bij de introductie van de nieuwe rekenmethode naar het aanbieden, uitwerken en bespreken ervan. De methode is opgebouwd volgens de beproefde dakpanconstructie: oriëntatie, begripsvorming, oefenen en automatiseren. Hiermee geven we elk kind gegarandeerd een goede rekenbasis.

De nieuwe versie van De Wereld in Getallen bevat nog meer oefening en herhaling. Er is een weektaak voor zelfstandig werken en praktische differentiatie op 3 niveaus. De nieuwe versie voldoet volledig aan de referentieniveaus en blinkt ook uit in gebruiksgemak.

We hebben besloten om het invoeringstraject te verlengen met één jaar. In het schooljaar 2015-2016 wordt de invoering mede gestuurd vanuit het onderzoekteam rekenen en wiskunde.

Midden- en bovenbouw, International Primary Curriculum (IPC) Ingevoerd in 2014

Reden:

Het IPC is een lesaanpak voor zaakvakken zoals geschiedenis, aardrijkskunde en natuur en creatieve vakken zoals tekenen en handvaardigheid. De aanpak is ontwikkeld voor Nederlandse basisscholen die leerlingen effectiever willen laten leren. Internationalisering is overal in verweven. Binnen IPC zijn nieuwe inzichten verwerkt over hoe leerlingen leren. Negentig procent van wat we weten over hoe onze hersenen werken komt uit onderzoek van de laatste 15 jaar. De activiteiten binnen het curriculum houden rekening met meervoudige intelligenties, emotionele betrokkenheid, geheugen, mindmapping en leerstijlen van leerlingen.

Met het IPC gaat de discussie niet meer over wat de leerling gaat doen op school, maar over wat deze gaat leren. Dit heeft grote consequenties voor de rol van de leerkracht. Door het aanbieden van

thematisch onderwijs is er veel ruimte voor de eigen inbreng van leerlingen bij de inhoud en de vormgeving van het leren. In de rol van de leerkracht zal de nadruk komen te liggen op het faciliteren

van het leren in plaats van het klassikaal onderwijzen. We hebben twee coördinatoren IPC die hierop nascholing hebben gevolgd.

Vanaf 2015-2016 hebben we een onderzoeksteam IPC wat verrijkt gaat worden met Basisontwikkeling zodat een ononderbroken lijn ontwikkelingsgericht werken ontstaat. Vanuit de Opleidingsschool zal hier ook onderzoek over worden gedaan.

BHV en EHBO (BHV via centrale inkoop stichting Leijestroom, EHBO vereniging Oisterwijk) voor enkele collega's. Dit loopt vanaf 2011 tot en met heden.

Reden:

Voldoen aan de wettelijke eisen om bij voorkomende situaties adequaat op te kunnen treden.

Gedeelte van het team, Beroepstraining (Heidi Rust, Dommelgroep), 2014-2015.

Reden:

Naar aanleiding van functioneringsgesprekken is besloten beroepscoaching in te kopen voor het vergroten van de persoonlijke ontwikkeling van jonge leerkrachten.

Gedeelte van het team, Training oudergesprekken (Ortho Consult), 2014-2015

Reden:

Het blijkt noodzakelijk dat een aantal collega's een training krijgen voor het beter voeren van oudergesprekken.

Gedeelte van het team, verdiepingscursussen 2011 tot en met heden.

Reden:

Een versterking van verantwoord om te gaan met specifieke zorgvragen vanuit Passen Onderwijs in de begeleiding van leerlingen. De cursussen kunnen zijn: ADHD, autisme, dyslexie (herkenning en therapie toepassing), dyscalculie (herkenning en therapie toepassing), gedragsproblemen in de groep, gesprekken met zorgleerlingen.

Gedeelte van het team, Smartboard training 2013-2015

Reden:

Het gebruik van het Smart Board optimaliseren. Niet iedereen heeft een basis Smart Board certificaat.

Bouwcoördinatoren, Conferentie School aan Zet (Ministerie OC&W, School aan Zet). 2014-2015.

Reden:

Verdieping van de taak als bouwcoördinator rondom het vergroten van het leerrendement en het ambitieniveau van leerlingen (opbrengstgericht werken).

Enkele nieuwe collega's, bevoegdheid voor bewegingsonderwijs (Fontys). 2011-2015.

Reden:

De wettelijke eis voor een bevoegde leerkracht om bewegingsonderwijs te mogen geven.

MR leden, MR-cursus (NKO), 2014-2015 en MR-cursus CNV, 2015-2016.

Reden:

Het verbeteren van professioneel handelen binnen de MR

Voor geïnteresseerde teamleden Masterclass Brein & Leren met IPC, 2013-2015.

Reden:

Meer kennis verkrijgen van hoe leerlingen denken en leren. Deze kennis is toepasbaar in het onderwijsaanbod, omdat deze masterclass als doel heeft om deelnemers te verrijken met kennis op het gebied van neuropsychologische en cognitieve processen.

Uitvoeringsplan nascholing, individueel:

In dit onderdeel wordt zo concreet (en kort) mogelijk aangegeven welke personeelsleden deelnemen en welke nascholingsinstellingen de nascholing verzorgen. In de nieuwe

nascholingsplannen komt ook wanneer de nascholing zal plaatsvinden en wat de inhoud en beoogde opbrengst van de nascholing is.

Naam:

J. Franchimont Opleiding onderwijskundig ontwerp en advies	Universiteit Utrecht
M. Michels Verdiepingscursus MR (begeleiding MR-leden)	AOV
B. van de Wal Master gedrag en rekenspecialist	Fontys Hogeschool
M. van den Brand: RT opleiding Triple P	Fontys
J. Franchimont Cursus balans in werk en privé Conferentie SLO, excelleren	Arbo Unie SLO Enschede
G. van Gils NLP	REP Academie
L. van Kessel Master Leren en Innoveren Taalspecialist	Fontys Hogescholen Eindhoven Fontys Hogeschool
D. Kooper Communicatie en management NGT 1 (tbv Twinschool)	Hogeschool van Utrecht Kentalis Talent
M. Offermans – van Zutphen RET Bedrijfsmaatschappelijke hulp	HCC HCC
G. de Ronde Nascholingsactiviteiten en tweedaagse vanuit stichting Leijestroom NLP Coachingsvaardigheden	REP Academie REP Academie
M. Scheel (oud-collega) Dyslexie, Dyscalculie, Gedragsprobl. Dysorthografie Time management en klassenm.	WSNS Ludi Cuyvers CNV
H. Schel Master Sen A. Spoormakers Succesvol coachen (eigen tijd)	Fontys Hogeschool Total Health

Y. Sturing – van Lit
HBO Stress Coaching, Counseling &
Conflictbemiddeling

Psychodidact

M. van de Ven (oud-collega)
SVI-training,
coaching, omgaan met weerstand

De Activiteit

Beginnende leerkrachten worden gecoacht door de bouwcoördinator onderbouw en intern begeleider bovenbouw (gecertificeerd coach).

Begroting

Beschikbare budget

Het is verstandig om in het jaarlijkse nascholingsplan een overzicht van het beschikbare budget op te nemen. Dit moet bij het begin van het schooljaar gerealiseerd.

Hier kan een specificatie van de nascholingskosten in het nascholingsplan worden opgenomen, waarbij eventueel als kopjes kunnen worden gehanteerd:

- nascholingsactiviteit (instelling);
- deelnemerskosten;
- materiaalkosten;
- reis- en verblijfkosten.

Transfer

De daadwerkelijke actualisatie zal in dit schooljaar plaatsvinden.

Scholing alleen zal weinig bijdragen aan de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. Leraren moeten ook in de gelegenheid gesteld worden om het 'geleerde' in de dagelijkse praktijk toe te passen.

Op deze plaats legt de school vast welke afspraken zij hierover maakt.

Deze afspraken kunnen maatregelen betreffen ten aanzien van de:

- opleiding

Bijvoorbeeld: bij externe ondersteuning naar maatwerk vragen.

- school

Bijvoorbeeld: bieden van roosterfaciliteiten, toekennen van speciale taken.

- leerkracht

Bijvoorbeeld: kijken bij elkaar in de groep, collegiale consultatie, netwerken.

Evaluatie

Lopende het schooljaar zal het opgenomen worden in de veranderonderwerpen.

Door middel van evaluatie wordt na afloop van de scholingsactiviteit(en) nog eens nagegaan wat de waarde, uitwerking en dergelijke van de activiteit(en) was en hoe bepaalde fouten, procedures enzovoorts kunnen worden verbeterd.

Evaluatie kan plaatsvinden op:

- reactieniveau (Hoe tevreden zijn de deelnemers over de nascholingsactiviteit?)

Bijvoorbeeld: door middel van schriftelijke vragenlijst, gesprekken.

- leerniveau (Wat hebben de deelnemers precies geleerd?) Bijvoorbeeld: door middel van tentamens, diploma's, certificaten.

- werkgedrag niveau (Is het gedrag van de deelnemers in positieve zin veranderd?) Bijvoorbeeld: door middel van lesobservaties, functioneringsgesprekken.

- schoolniveau (Is het beoogde doel van de nascholingsactiviteiten op schoolniveau bereikt?)

Bijvoorbeeld: door middel van indicatoren als betere prestaties, toegenomen motivatie.

Accordering

Ten slotte dient het nascholingsplan geaccordeerd te worden door het bevoegd gezag en het personeelsdeel van de MR.

Eventuele bijlagen

Bijlage D: De Kenniskaart

DE KENNISKAART

De kenniskaart is het inzichtelijk maken welke kennis binnen onze school aanwezig is en welke kennis nodig om als organisatie goed te functioneren.

Inventarisatie van wat het team (onderverdeeld in 4 groepen uit de verschillende bouwen) van groot belang vindt voor onze school;

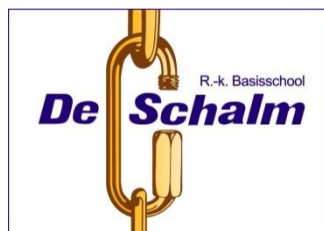
- rekenexpert/rekenspecialist
- taal / spelling/taalspecialist
- RT-er
- dyslexiespecialist/leesspecialist
- zaakvakken
- cultuur/techniek
- gymleerkracht/MRT
- muziekleerkracht
- creatief – muziek/handvaardigheid/drama/dans/
- natuur
- ICT
- gedrag / sociaal emotioneel
- gedragsproblemen
- jonge risicoleerlingen
- motoriek – fijn/grof
- meerbegaafdheid
- basisontwikkeling specialist/schoolconcepten
- gedragsspecialist – onderbouw/bovenbouw
- klassenmanagement
- coaching startende/jonge leerkrachten
- samenwerking
- communicatie – intern/extern - PR
- feest

KENNIS EN AMBITIE – talenten van medewerkers

NAAM MEDEWERKER	TALENTEN	AMBITIE
Renée		Feestorganisatie (carnaval) – muziek – lichamelijke ontwikkeling
Nicole van Z.	Interne en externe communicatie	Basisontwikkeling – tekenen/schilderen – ADHD/Asperger
Joop	PDO rekenen – begrijpend lezen – spelling	-
Ellen	Gymopleiding – PMM-certificaat – cursus oudergesprekken/SPW	IPC specialist
Gerald	Management; magistrum midden-man. – ICT	Directielid en ICT specialist
Sophie	Cursus slechthoortheid gr. 2 en 3 – SPW – Minor; specials zorg voor leerlingen	Sociaal-emotioneel gedrag
Heidi	SPH/Jeugdhulpverlening – gedrag	Gedragspecialist – intern begeleider - leesspecialist
Frida	Gedrag – Triple P orthopedagogiek	IPC specialist
Marloes	Gymopleiding - RT	IPC lid
Babette	Gymopleiding - RT	Studie gedrag – RT/IB-er
Monique	MT-opleiding – coaching basisontwikkeling	Coaching nieuwe leerkrachten – basis-ontwikkeling – MR/organisatie - gedragsproblematiek
Mieke	Het jonge kind	ICT in de school
Elizabeth	Zorgspecialist – gedrag-IB	Coaching leerlingen, IB-er
Mariët	Jong risicokind – basisontwikkeling – management	
Reinie	Zorgspecialist – sport (basketbal)	Studie Master-SEN
Liesbeth	Textiel en handvaardigheid, koken met leerlingen (gezondheid)	
Dominique	Communicatie – creatief (tekenen en handvaardigheid)	

Bijlage E: Terugblik veranderonderwerpen laatste jaren

Terugblik veranderonderwerpen laatste jaren

Veranderonderwerpen 2012-2013 als basis voor 2014-2015

Veranderonderwerpen 2012-2013

Veranderonderwerpen	Inhoud werkgroep	Leden
Schoolvisie in de praktijk - School aan zet - Verbeteren van de onderwijsopbrengsten (inzicht)	<ul style="list-style-type: none"> - Betere vertaling van de schoolvisie naar onderwijskeuzes - Minimumdoelen, waarin geformuleerd is wat leerlingen minimaal per leerjaar moeten bereiken - Aanvullende doelen - Verbeteren didactische vaardigheden leerkrachten: (effectieve instructie, klassenmanagement, differentiatie in niveaugroepen) - Vastgelegde afspraken over de inzet van methoden, materialen en middelen om te komen tot een doorgaande leerlijn over alle leerjaren voor iedere leerling 	Coördinator Gerard <i>Diana</i> <i>Marlies</i> <i>Heidi</i> <i>Angeline</i> <i>Luuk</i>
Esis	Esis-B ondersteunt de volledige leerlingzorg met behulp van: <ul style="list-style-type: none"> - een leerlingdossier met alle relevante aandachtspunten van de leerling; - toetsen, voor registratie en selectie van resultaten van alle gangbare toetsen, zowel methodegebonden als methodeonafhankelijke toetsen; - observatieschema's die een belangrijk hulpmiddel zijn om het gedrag van leerlingen in kaart te brengen; - het plannen, voorbereiden, vastleggen van afspraken en evalueren van leerlingbesprekingen; - handelingsplannen: voor zowel een individuele leerling als een groep leerlingen. De indeling van het handelingsplan is afgestemd op de leerlinggebonden financiering en u kunt werken met uw eigen sjablonen; - uitgebreide rapportagemogelijkheden, waaronder de aparte module Esis Schoolrapport; - Wat nemen we hiervan op? - Kan iedere collega hiermee aan de slag? - Is Esis op de juiste wijze gebruikt? - Worden gesprekken op de juiste wijze geformuleerd in Esis? 	Coördinator Gerald <i>Diana</i> <i>Mariët</i>
Kanjeren	Hoe borgen we Kanjer? Houden we ons aan de opbouw van de methode? <ul style="list-style-type: none"> - Welke plaats krijgt de Kanjertraining de komende jaren in onze school? - Welke materialen worden gebruikt? 	Coördinator Mariët <i>Marlies</i> <i>Renée</i>

	<ul style="list-style-type: none"> - Hoe communiceren we de Kanjertraining naar buiten? (nieuwe ouders en kennismakingsavond.) - Wat komt er over in de schoolgids? - Aandacht voor casuïstiek en knelpunten mede gelinkt naar ZIEN! 	
Zien!	<p>Hoe implementeren we Zien!?</p> <p>Voor welke groepen werken we met Zien!?</p> <p>Werken met Zien! door het groepsprofiel te 'lezen'</p> <p>Welke rol krijgt Zien! binnen de 1-zorgroute van passend onderwijs?</p>	<p>Coördinator Diana</p> <p><i>Babette</i></p> <p><i>Yvonne St.</i></p>
Hoog- en meerbegaafdheid	<p>Het formuleren van een protocol.</p> <p>Het opstellen van criteria voor de plusklas.</p>	<p>Coördinator Diana</p> <p><i>Nicole van Z.</i></p> <p><i>Frida</i></p>
Rekendoelen 1/4	<ul style="list-style-type: none"> - verbetering onderwijsaanbod rekenen : een aantal vergaderingen inrichten om de reeds gemaakte afspraken rondom het vak rekenen goed te borgen. Dit heeft te maken met enkele nieuwe collega's, die het voortraject niet gevolgd hebben. - Het zoeken naar geschikte bronnenboeken 	<p>Coördinator</p> <p><i>Mariët</i></p> <p><i>Mieke</i></p> <p><i>Stephanie</i></p>
Zelfstandig werken (taal-rekenen-lezen) in de midden- en bovenbouw	<p>zelfstandig werken</p> <ul style="list-style-type: none"> - analyse en verbetering aanbod - zicht op leerlijnen - groepsoverstijgende afstemming - effectieve differentiatie - collegiale consultatie 	<p>Coördinator</p> <p><i>Marloes</i></p> <p><i>Diana</i></p> <p><i>Angeline</i></p> <p><i>Renée</i></p> <p><i>Reinie</i> (i.v.m. onderzoek)</p>
Schoolondersteuningsprofiel (= Zorgprofiel)	<p>Het bepalen van ons schoolzorgprofiel/hoe breed wordt onze school?</p> <p>De zorgprofielen van de scholen die deelnemen aan het samenwerkingsverband onderzoeken.</p> <p>Bepalen wat De Schalm wil en aan kan op het gebied van de speciale onderwijszorg moeten we nog verder uitwerken.</p>	<p>Directie en IB</p>
Oriëntatie op Vvto (Engels)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wat is vvto? Vvto staat voor vroeg vreemdetalenonderwijs. 2. Hoeveel uren per week bied je vvto aan? 3. Vanaf welke groep is vvto mogelijk 4. Wie geeft vvto? 5. Wat zijn de criteria voor goed vvto? 6. Wat is geschikt lesmateriaal? <p>Studiedag Vvto bespreken met het team, go, then:</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Hoe start ik op met vvto Engels? 8. Welke scholen in Nederland bieden vvto aan? 9. Wordt er in het buitenland ook vvto gegeven? 	<p>Coördinator Diana</p> <p><i>Nicole van Z.</i></p> <p><i>Frida</i></p>
Afsprakenlijst, passend bij onze visie, samen maken, basisregels	<p>Het realiseren van een eenduidige afsprakenlijst passend bij de leeftijdsgroep</p>	<p>Coördinator</p> <p><i>Marloes</i></p> <p><i>Monique</i></p> <p><i>Yvonne M.</i></p> <p><i>Joop</i></p>

Bijlage 1.
Concept protocol Zorgverbreding naar boven

Algemene informatie: Opbouw binnen de school.

Leerlingen die meer aan kunnen worden in eerste instantie door de groepsleerkracht gesignaleerd. Deze brengt de leerling in de leerlingbespreking. Samen met de IB kan worden gekeken hoe de leerkracht ervoor kan zorgen dat de leerling blijft leren. Compacten en verrijken kan een eerste keuze zijn. Wanneer dit niet voldoende is kan ervoor worden gekozen om de Sidi-3 in te vullen.

Vervolgens kan het zo zijn dat de leerling aansluit bij de verrijkingsgroep. Dit kan zijn door 2 redenen:

1. Het niveau van de leerling is zo hoog dat het onmogelijk is voor de groepsleerkracht om hier nog met en redelijk klassenmanagement op in te spelen. Deze leerlingen zullen vaak voor langere periode in de verrijkingsgroep blijven.
2. De leerling heeft een probleem met zijn executieve functies. In de verrijkingsgroep wordt hierop ingespeeld en de leerling kan na een bepaalde periode weer volledig functioneren in de klas.

De verrijkingsgroep

De verrijkingsgroep op De Schalm is een groep waar leerlingen voor uitgenodigd worden die in de klas niet voldoende uitgedaagd of geholpen kunnen worden. Dat betekent dat er vanuit een hulpvraag van de leerkracht gewerkt wordt en dat de leerling in principe voor een periode in de verrijkingsgroep komt en daarna weer in de eigen klas vooruit kan. Een leerling kan in zijn of haar schoolloopbaan wel meerdere malen uitgenodigd worden voor deze groep.

Wanneer is de verrijkingsgroep?

De verrijkingsgroep bestaat uit 3 periodes van ieder 8 weken.

Tijdens deze 8 weken is er een onderbouwgroep en bovenbouwgroep.

Wie komen in aanmerking voor de verrijkingsgroep?

Leerlingen die vanuit een hulpvraag aangemeld worden door de leerkracht. Hierbij wordt gedacht aan leerlingen die moeite hebben met te laten zien wat ze kunnen (onderpresteren), werkhoudingproblemen, samenwerkproblemen. De leerlingen werken al met pluswerk in de klas en zijn (potentieel) hoogbegaafd.

Het aanbod in de verrijkingsgroep

Met de leerlingen wordt gewerkt aan leren (samen)werken, leren denken, leren leren en het verder ontwikkelen van de executieve functies. Dit wordt gedaan door middel van filosoferen, discussiëren, creatief denken, werken volgens het TASC model, Acadin, taxonomie van Bloom, etc. De leerlingen krijgen samenwerkingsopdrachten en projecten aangeboden. Het is de bedoelingen dat de leerlingen leren samenwerken met gelijkgestemden en dat zij deze vaardigheden ook meenemen naar de eigen klas.

Verwerking in de klas

De leerlingen kunnen opdrachten meekrijgen voor in de klas Dit is dan klaswerk (i.p.v. huiswerk). Dit kunnen opdrachten zijn die de leerlingen alleen moeten maken, maar ook opdrachten die ze samen moeten maken.

Handelingsplannen

Voor ieder kind wordt door de leerkracht een aanmeldformulier ingevuld en wordt een handelingsplan geschreven. Tijdens de periode wordt een logboek ingevuld en aan het einde van de periode wordt een evaluatie door de verrijkingsleerkracht en de groepsleerkracht ingevuld. Ook worden adviezen en aanbevelingen hierin opgenomen. Contacten met ouders worden door de groepsleerkracht gedaan. De specialist bereidt desgewenst het gesprek mee voor.

Aandacht voor alle leerlingen

Alle scholen streven naar goed onderwijs, dat aansluit bij de onderwijsbehoefte van elk kind, zo ook Basisschool De Schalm. We hebben aandacht en zorg voor leerlingen die gemiddeld presteren, voor leerlingen die meer moeite hebben met de reguliere lesstof, maar ook voor de leerlingen die bovengemiddeld scoren en bijzondere talenten hebben.

Passend Onderwijs

Dit initiatief sluit goed aan bij de ontwikkelingen rondom Passend Onderwijs en de zorgplicht. Vanaf 2012 hebben we de verplichting om een passend onderwijsaanbod te verzorgen voor alle leerlingen die op onze scholen worden aangemeld of al staan ingeschreven, ook voor die met extra onderwijsbehoeften. We zullen onze zorgstructuur en samenwerking met andere scholen zodanig moeten inrichten dat goed onderwijs voor alle leerlingen gegarandeerd is, dus ook voor de hoogbegaafde leerling. Binnen Passend Onderwijs sluit de 'verrijkingsgroep meer- en hoogbegaafden' aan op de ontwikkeling van deze specifieke groep leerlingen, de mogelijkheden van de school en de wensen van ouders. We plaatsen ze niet geheel apart, maar zorgen dat ze een voor hen passend aanbod krijgen, terwijl ze tegelijkertijd deel kunnen blijven nemen aan het reguliere groepsproces.

Meer- en hoogbegaafdheid: onze visie

Binnen Basisschool De Schalm zien wij ieder kind als een uniek mens die zich zoveel mogelijk op eigen wijze moet kunnen ontplooien. Het onderwijs op onze school houdt zoveel mogelijk rekening met de specifieke behoeften en mogelijkheden van elke leerling.

Om deze missie in praktijk vorm te geven, vinden wij het belangrijk om, naast het reguliere aanbod, structureel zorg te dragen voor zowel leerlingen met leer/gedragsproblemen, als voor leerlingen die meer uitdaging behoeven omdat zij hoogbegaafd zijn.

Bij de begeleiding van hoogbegaafde leerlingen werken wij vanuit het volgende centrale uitgangspunt:

De zorg voor meer- en hoogbegaafde leerlingen is geen vrijblijvende zaak, maar moet op een gestructureerde en planmatige manier vorm krijgen binnen de school. Een aangepast leerstofaanbod en extra begeleiding zijn noodzakelijk om tegemoet te komen aan de specifieke onderwijs- en ondersteuningsbehoefte. Meer- en hoogbegaafde leerlingen lopen het risico, bij onvoldoende stimulering en uitdaging, hun motivatie en interesse in het schoolwerk te verliezen, dan wel sociaal emotionele problemen te krijgen.

Doelstellingen van de verrijkingsgroep

- Contacten leggen met leerlingen van een gelijk ontwikkel- en denkniveau die elkaar kunnen inspireren en aanmoedigen.
- Behoud van interesse in school en leeractiviteiten.
- Mogelijkheden van leerlingen (h)erkennen en stimuleren.
- Leren studeren en ervaren hoe het is om ergens moeite voor te moeten doen.
- Extra begeleiding bij de sociaal-emotionele ontwikkeling.
- Aansluiten op persoonlijke interesses en vaardigheden.
- Ruimte voor creativiteit

In de verrijkingsgroep wordt aandacht aan alle soorten intelligentie besteed.

De begeleider van de verrijkingsgroep, zorgt ervoor dat alle voornoemde elementen evenwichtig aan bod komen.

Wanneer een kind extra aandacht of begeleiding nodig heeft op een specifiek deelaspect van de ontwikkeling, dan zijn daar beperkte individuele mogelijkheden voor.

Daarnaast wordt op basis van de Sidi-3 (onderzoeksmethode) en observaties van leerkrachten en gesprekken met ouders wordt gewerkt met TASC (Thinking Actively in a Social Context). Veel meer- hoogbegaafde leerlingen hebben moeite met samenwerken. Dit model biedt de mogelijkheden om

binnen een thema uit te zoeken en te presenteren (coöperatief leren). Dit gebeurt in een aantal stappen.

Bijlage 2. Algemene afspraken

Dagplanning

- Rooster van de dag is de hele dag zichtbaar: dagritme kaartjes groepen 1 en 2, picto en woorden groep 3, woorden groepen 4 t/m 8
- Layout gelijk in alle groepen

Time timer

- Inzetten op momenten dat je individuele leerlingen of een groepje leerlingen begeleidt aan de instructietafel of leerlingen wil observeren.
- Leerkracht mag dan niet gestoord worden!
- Instellen max. 15 minuten
- Overige leerlingen zijn zelfstandig aan het werk.
- Gebruik een kleine time timer voor individueel gebruik

Instructietafel

- Dit is een lage tafel met vaste zitplaatsen in je klaslokaal.
- Het groepje leerlingen die je aan deze tafel uitgenodigd kan wisselend zijn qua samenstelling.
- De time timer geeft aan hoe lang je aan de instructietafel ongestoord kunt werken.
- De overige leerlingen werken stil!

Rood/ groene kaart

- Tijdens het zelfstandig werken ligt op alle leerling tafels een rood/groene kaart op de hoek van hun tafel. In principe ligt deze op groen d.w.z. dat de leerling verder kan met zijn werk.
- Als leerlingen tijdens het zelfstandig werken kan het zijn dat leerlingen niet verder kunnen met hun werk:
  - Time timer staat aan: Leerlingen leggen hun kaart op rood en gaan verder met werk wat ze wel kunnen maken.
  - Timer staat niet aan: leerlingen kunnen op fluistertoon hulp vragen aan klasgenoot. Is de vraag dan nog niet opgelost, legt de leerling zijn kaart op rood. De leerkracht weet dat hij/zij bij het lopen van het vast rondje hulp moet bieden. leerlingen gaan verder met werk wat ze wel kunnen maken.

Vast hulprondje

- Tijdens het zelfstandig werken loopt de leerkracht constant een vaste route door de klas. Leerlingen weten zo precies wanneer ze hulp van de leerkracht kunnen verwachten. Nb. Tijdens de tijd van de time timer is de leerkracht niet beschikbaar!
- Bij de start van zelfstandig werken loopt de leerkracht dit rondje om te zien of iedereen heeft kunnen starten met zijn werk.
- De leerkracht helpt de leerlingen die hun kaart op rood hebben liggen (en die dus een vraag hebben). De overige leerlingen werken rustig door.

Regel van de week

- De regel van de week heeft betrekking op zelfstandig werken en werkgedrag
- Deze worden positief geformuleerd
- De regels worden bewaard in de klassenmap. Hier kan altijd op teruggegrepen worden.
- Voorbeelden: We werken stil als de time timer aan staat, Ik vraag eerst hulp aan mijn buurman als ik iets niet snap, als ik mijn kaart op rood leg ga ik verder met werk dat ik wel kan maken.

Bijlage 3.

Ondersteuningsplanning/toetskalender De Schalm 2015/2016

Week	Activiteit	Groep	Actie
35	Vorbereiding nieuwe schooljaar Eerste teamvergadering	1 - 8	
36-37 31 aug- 11 sep	Start schooljaar	1 - 8	<p>Overdracht rest van de leerlingen.</p> <p>Vorbereiding:</p> <ul style="list-style-type: none"> Vorige leerkracht zorgt voor een uitdraai didactisch groepsoverzicht, geëvalueerde groepsplannen, uitdraai van alle toetsresultaten van de M en E toetsen. <p>Vorbereiding:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ikr denkt na over groepsvorming/pedagogisch klimaat/kanjerlessen groepsvorming. Nieuw groepsplannen rekenen, spelling, lezen, begrijpend lezen gedrag staan voor 14 september in je zorgmap. <p>Speerpunt tot aan de herfstvakantie: Pedagogisch klimaat!</p>
36 2 sep 13.30	Paralleloverleg	3 - 8	Parallelcollega's bereiden blok A1 en A2 Wig voor. (5-8: groepsoverstijgend werken)
37	Rooster Groepsbezoeken	IB	IB stuurt rooster voor groepsbezoeken, nabespreking en kijkwijzer DI-model
38-39 14 sep-25 sep	Groepsbezoeken	1 - 8	IB observeert in groep 3-8: -pedagogisch klimaat -directe instructiemodel m.b.v. een kijkwijzer: voorkennis activeren (3: lezen, 4-8 spelling) Groepen 1-2: grote rekenkring
41 5 okt- 9 okt	Sociogram afnemen Sidi 3 afnemen	3 - 8	Leerkrachten nemen sociogram en sidi3 af. Leerkracht zet uitdraai sociogram (3-4: sociogram: 5-8: Sociogram kanjer) voor 23 oktober in de zorgmap.
42 12 okt - 16 okt	Kanjervolgsysteem	1 - 8	Leerkrachten vullen de docentvragenlijst in. Het groepsplan gedrag wordt ingevuld en in de zorgmap gezet voor 6 november .
43 19 okt – 23 okt	Kanjervolgsysteem	5 – 8	Leerlingen vullen de leerlingenvragenlijst.
44 26 okt – 30 okt	Herfstvakantie		
45 2 nov - 6 nov	Update didactisch groepsoverzicht	3 - 8	Leerkrachten vullen het groepsoverzicht aan met blauw. Leerkracht zet bijgewerkt groepsoverzicht voor 13 november op het netwerk.

45-46 2 nov - 13 nov	Groepsbezoeken	1 - 8	IB observeert in: groep 3-8: directe instructie m.b.v. een kijkwijzer: de instructie (rekenen) Groepen 1-2: kleine rekenkring
45 - 46 2 nov - 13 nov	Vloeiend en Vlot toetsen Estafette (na leerstofmoment 1)	4 - 8	Leerkracht
	AVI bij zwakke lezers	4 - 8	Leerkracht
	PI dictee als SP Eind < III	4 - 8	Leerkracht en IB
	Leesbegriptoetsen Nieuwsbegrip	5 - 8	Leerkracht
47 16 nov – 20 nov	Herfstsignalering	3	Leerkracht vult hierna het groepsplan lezen in en zet dit uiterlijk 9 december in de eigen zorgmap op de server.
47 16 nov 16.00	Paralleloverleg	3 - 8	Parallelcollega's bereiden blok A3 en A4 Wig voor.
47 17 november	Zorgvergadering/ werkmoment: Tussenevaluatie groesplannen	1 - 8	Leerkrachten evalueren de groepsplannen en stellen de groepsplannen bij.
47-48 16 nov – 27 nov	Groepsbesprekingen	1 - 8	Leerkracht en vullen voorafgaand aan de bespreking het groepsbesprekingsformulier in. We bespreken: -sociogram -sidi 3 -groepsplannen
49 30 november	AOB test	8	Leerkrachten
49 3 december	Rapport 1 mee	3 - 8	Leerkrachten
50 7 dec – 11 dec	Oudergesprekken	3 - 8	Leerkrachten voeren de gesprekken en zetten een verslag van deze gesprekken in Esis
51 14 dec	Afname Drempeltoets?	8	Leerkrachten
52 -53 21 dec – 1 jan	Kerstvakantie		
2-4 11 jan – 29 jan	Screening beginnende geletterdheid	2	Leerkrachten groepen 1/2 zetten uiterlijk 5 februari de volgende bevindingen in Esis: - bij risicoleerlingen wordt het gehele schema ingevuld. - bij de overige leerlingen worden de volgende opvallende bevindingen genoteerd + letterkennis + wel/geen dyslexie in de familie
3-4 18 jan – 25 jan	Hoofdmeting 1		
	Cito rekenen (RVPK)	2	Leerkracht (en IB Citotoetsen voor speciale leerlingen) Leerkrachten zetten uiterlijk 5 februari de uitslagen van de Citotoetsen in Esis.
	Cito taal voor kleuters (TVK)	2	
	Cito Rekenen en wiskunde	3 - 8	
	Cito spelling	3 - 8	
	Cito Begrijpend Lezen	4 - 8	
	Cito Begrijpend Luisteren	3 - 8	
DMT (gr 3: kaart 1 en 2)	3 - 8		

	AVI (kijk welke versie het laatst is afgenomen)	3 - 8	
5	Automatiseringstoets WIG	4 - 8	Leerkracht
5 1 feb – 5 feb	Wintersignalering	3	Leerkracht groep 3 stelt het na de winter signalering het groepsplan technisch lezen opnieuw op. Leerkracht groep 3 zet uiterlijk 18 februari het groepsplan op de server.
6 8 feb – 12 feb	Voorjaarsvakantie		
7 18 feb 16.00	Paralleloverleg	3-8	Parallelcollega's bereiden blok B1 en B2 Wig voor.
7 15 feb – 19 feb	Groepsbezoeken	1 - 8	IB observeert in groep 3-8 - directe instructie m.b.v. een kijkwijzer: de verlengde instructie (3: rekenen, 4-8: ipc) Groepen 1-2: rekenkring kleine kring
8 23 feb 16.00	Zorgvergadering /werkmoment: groepsplannen evalueren	1 - 8	Leerkrachten nemen Esis uitdraai historie van de groep mee! Leerkrachten vullen tijdens de vergadering het analyse formulier alle vakgebieden in.
7-8	Nieuwe groepsplannen opstellen		Leerkrachten nemen mee; - uitdraai methode toetsen - geëvalueerde groepsplannen - Methode/doelen voor komende periode Leerkrachten maken nieuwe groepsplannen tijdens het werkmoment. Leerkrachten zetten uiterlijk 4 maart de groepsplannen op de server.
9- 10 29 feb – 4 mrt	Groepsbespreking (opbrengsten)		- Leerkrachten hebben voorafgaand aan de bespreking de groepsplannen geëvalueerd . IB stuurt formulier mee voor leerlingbespreking. Leerkrachten zetten uiterlijk 18 maart de geëvalueerde groepsplannen op de server.
11 17 mrt 16.00	Teamvergadering opbrengsten		Presentatie trendanalyse door IB
12 24 mrt	Rapport 2 gaat mee	3 - 8	Leerkrachten
13 29 mrt – 4 apr	Oudergesprekken	3 - 8	Leerkrachten voeren de gesprekken en zetten een verslag van deze gesprekken in Esis
13 29 mrt – 1 apr	Vorbereiden leerlingbespreking	1-8	Leerkrachten vullen formulier in voor leerlingen die besproken moeten worden in de leerlingbespreking. Uiterlijk 31 maart in zorgmap.
13 29 mrt – 1 apr	Lentesignalering groep 3	3	Leerkracht groep 3 stelt het na de Lentesignalering het groepsplan technisch lezen opnieuw op. Leerkracht groep 3 zet uiterlijk 7 april het groepsplan in de zorgmap.
	Vloeiend en Vlot toetsen Estafette (na leerstofmoment 3)	4 -6	Leerkrachten
	PI dictee als SP Midden < III	4 - 8	Leerkracht en IB
14 4 apr – 8 apr	Leerlingbespreking		Leerkracht en IB
14 – 15 4 apr – 15 apr	Cito Entreetoets groep 6 en 7	6 - 7	Leerkrachten
15 – 16	Groepsbezoeken	1 - 8	IB observeert in groep 3-8

11 apr – 22 apr			- directe instructie m.b.v. een kijkwijzer: afsluiting van de les Groepen 1-2:
16 18 apr – 22 apr	Zorgvergadering/werkmoment : Tussenevaluatie groepsplan	1-8	Leerkrachten evalueren de groepsplannen en stellen de groepsplannen bij. Ib'er geeft leerkrachten formulier voor intervisie.
17- 18 25 apr – 6 mei	Meivakantie		
19 10 mei 16.00	Paralleloverleg	3-8	Parallelcollega's bereiden blok B3 en B4 Wig voor.
20 19 mei	Zorgvergadering / werkmoment: intervisie doubleurs (via incident methode)	1-8	Leerkrachten die mogelijk doubleur inbrengt heeft vooraf het formulier ingevuld.
22-23 30 mei – 10 jun	Oudergesprekken n.a.v. Cito entree	6-7	Leerkrachten groep 6 en 7 gaan in gesprek met ouders.
23 en 24 6 jun – 17 jun	Hoofdmeting 2		
	Cito Taal (TVK)	2	Leerkracht (en IB Citotoetsen voor speciale leerlingen) Leerkrachten zetten uiterlijk 27 juni de uitslagen van de Citotoetsen in Esis.
	Cito Rekenen (RVPK)	2	
	Cito Rekenen (3.0) en Wiskunde	3 - 8	
	Cito Spelling (3.0)	3 - 8	
	Cito Begrijpend Lezen 3.0	4	
	AVI / DMT	3 - 8	
	Cito Begrijpend luisteren	3	
Automatiseringstoets WIG	3 - 8	Leerkracht	
25	Oudergesprekken Oudste Kleuters	2	Leerkrachten
25	Eindsignalering groep 3	3	Leerkracht groep 3 evalueert in week 26 /27 na de eindsignalering en afname DMT/AVI het groepsplan technisch lezen. Leerkracht groep 3 zet uiterlijk 28 juli het groepsplan op de server.
23 - 26 6 juni-1 juli	Screening beginnende geletterdheid	2	Leerkrachten groepen 1/2 zetten uiterlijk 8 juli de volgende bevindingen in Esis: - bij risicoleerlingen wordt het gehele schema ingevuld. - bij de overige leerlingen worden de volgende opvallende bevindingen genoteerd + letterkennis + wel/geen dyslexie in de familie.
26	Leerlingbespreking voor leerlingen met een aangepast programma 2016-2017		Leerkracht en IB
27 5 juli	Teamvergadering opbrengsten	1 - 8	IB geeft presentatie trendanalyse
27-28 4 juli – 15 juli	Overdracht zorgleerlingen		IB + huidige leerkracht en nieuwe leerkracht Huidige leerkracht zorgt voor: - uitdraai van het groepsoverzicht - geëvalueerde handelingsplannen

			<p>- uitdraai van alle toetsresultaten (op groepsniveau) van de M en E toetsen</p> <p>- kopie van alle(onderzoeks)verslagen van het huidige schooljaar en relevante verslagen van voorgaande schooljaren.</p> <p>Leerkrachten zetten het aangevulde groepsoverzicht en de geëvalueerde groepsplannen uiterlijk 28 juli op de server.</p>
28 14 juli	Rapport 3 gaat mee	3 - 8	Leerkrachten
28 15 juli	Studiedag zorg	1 - 8	<p>Leerkrachten evalueren groepsplan</p> <p>Leerkrachten vullen groepsoverzicht aan voor de overdracht.</p>
29 18 juli – 22 juli	Laatste schoolweek		
30 -35 25 juli – 2 sep	Zomervakantie		
36 5 sep – 9 sep	Eerste schoolweek		<p>Overdracht rest van de leerlingen.</p> <p>Vorbereiding:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vorige leerkracht zorgt voor een uitdraai didactisch groepsoverzicht, geëvalueerde groepsplannen, uitdraai van alle toetsresultaten van de M en E toetsen. <p>Vorbereiding:</p> <ul style="list-style-type: none"> • lkr denkt na over groepsvorming/pedagogisch klimaat/kanjerlessen groepsvorming. • Nieuw groepsplannen rekenen, spelling, lezen, begrijpend lezen gedrag staan voor 14 september in je zorgmap. <p>Speerpunt tot aan de herfstvakantie: Pedagogisch klimaat!</p>

Bijlage 4

Werkafspraken groepen 1/2:**Dagopening:**

- Er wordt in alle groepen gewerkt met dagritme kaarten.
- Er wordt besproken welke dag het is.
- De datum wordt besproken.
- De dagen van de week opzeggen (begrippen zoals vandaag, morgen, gisteren, eergisteren..komen regelmatig aanbod). De leerlingen beheersen aan het einde van groep 2 de dagen van de week!

Time timer: in alle groepen gebruiken!

- Om efficiënt gebruik van tijd te bevorderen
- Aanmoedigen tot zelfstandigheid (de leerkracht niet storen).
- Wil je aangeven hoe lang een les duurt, gebruik dan de gewone klok.
- Gebruik een kleine time timer voor individueel gebruik

Overzichtsvel verplichte activiteiten:

- In alle groepen ½ wordt er gewerkt met het overzichtsvel, waarop per thema 5 verplichte activiteiten staan (voor de oudere kleuters).
- De leerlingen tekenen zelf na afloop de activiteit af met een X.

Startactiviteiten:

- Bij ieder thema starten met een aantal passende startactiviteiten (de hele eerste week).
- Enkele *belangrijke startactiviteiten* (die je bij ieder thema kan inzetten):
  - Zelf model staan (eigen ervaring)
  - Tweetal gesprekken om bijv. op verhaal te komen, spelideeën te bespreken...
  - Werken met voorwerpen
  - Werken met illustraties
  - Werken met boeken en teksten

Tekstboeken:

- Bij ieder thema wordt er gewerkt in het tekstboek: tekening + tekst.
- Gebruik hierbij de *4 stappenmethodiek(indien mogelijk)*:
  - Gemeenschappelijke basis
  - Op verhaal komen
  - Eerste versie schrijven en reviseren
  - Tekst presenteren in de tekstenkring

WWW: (Wie, Wat, Waar)

- Probeer bij het maken van eigen boeken en bij het lezen van prentenboeken /verhalen gebruik te maken van wie / wat / waar? (zie voorbeeld)
- Bij gebruik in de kring vergroten op A4.

Werkboekjes: Bij ieder thema een werkboekje laten maken (oudere leerlingen). Let hierbij op:

- Vooraan beginnen
- Van links naar rechts werken
- Van boven naar beneden werken
- Afmaken van je werk

Plan iedere week structureel een taalactiviteit in tijdens de kleine kring / tijdens het spelen werken. Denk hierbij aan de volgende onderwerpen:

- Klankpositie + auditieve discriminatie (vooraan /achteraan/midden)
- Analyse en synthese
- Rijmen
- Mooie zinnen maken
- Fonetisch bewustzijn
- Structureel oriënteren op letter (klank). Bijv. de letter van de week, abc muur...
- Wie / wat / waar?

Plan iedere week structureel een rekenactiviteit in tijdens de kleine kring / tijdens het spelen werken. Denk hierbij aan de volgende onderwerpen:

- Tellen tot 20 en weer terug
- Getalsymbolen overzien
- Handig tellen / sorteren / groepjes ordenen
- Vormen benoemen
- Splitsen
- Meer-minder-evenveel, meeste – minste
- Tabellen
- Meten
- Vijfstructuur
- Laat leerlingen verwoorden wat ze doen en denken

Werkafspraken voor de groepen 3 en 4

Dagopening:

- Er wordt in alle groepen gewerkt met dagritme kaarten.
- Er wordt besproken welke dag het is.
- De datum wordt besproken.
- De dagen van de week opzeggen (begrippen zoals vandaag, morgen, gisteren, eergisteren..komen regelmatig aanbod). De leerlingen beheersen aan het einde van groep 2 dagen van de week!

Time timer: in alle groepen gebruiken!

- Om efficiënt gebruik van tijd te bevorderen
- Aanmoedigen tot zelfstandigheid (de leerkracht niet storen).
- Wil je aangeven hoe lang een les duurt, gebruik dan de gewone klok.
- Gebruik een kleine time timer voor individueel gebruik

Planborden inzetten in taal/leesblokuur en reken/wiskundeblokuur.:

- Tijdens het zelfstandig werken aan de opdrachten van het planbord begeleidt de leerkracht 1 of 2 groepjes. Dit zijn de activiteiten waarbij een extra instructie /uitleg nodig is.
- Tijdens het zelfstandig werken, overleggen de leerlingen met een **fluistertoon!**
- In de groepen 3 en 4 zien de planborden (lay-out) er precies hetzelfde uit.
- Allen groepen werken op dezelfde wijze met het planbord.
- Op het planbord hangt bij ieder thema een leeg kaartje, zodat er ruimte is voor eigen plannen van leerlingen.
- Er hangt een overzichtslijst bij het planbord, waarop leerlingen zelf **afkruisen (X)** als ze de activiteit hebben afgerond.
- De leerlingen bewaren het werk waar ze mee bezig zijn in een plastic mapje in zijn/haar laatje.

Startactiviteiten:

- Bij ieder thema starten met een aantal passende startactiviteiten (de hele eerste week).
- Enkele *belangrijke startactiviteiten* (die je bij ieder thema kan inzetten):
  - Zelf model staan (eigen ervaring)
  - Tweetal gesprekken om bijv. op verhaal te komen, spelideeën te bespreken...
  - Werken met voorwerpen
  - Werken met illustraties
  - Werken met boeken en teksten

Tekstboeken:

- Bij ieder thema wordt er gewerkt in het tekstboek: tekening + gereviseerde tekst.
- Gebruik hierbij de **4 stappenmethodiek**:
  - Gemeenschappelijke basis
  - Op verhaal komen
  - Eerste versie schrijven en reviseren
  - Tekst presenteren in de tekstenkring

Presentatiekring:

- Na ieder blokkur een presentatiekring inplannen, om aan elkaar het werk te laten zien. Tevens worden opdrachten geëvalueerd en bijgestuurd indien nodig.

Bouw-, constructieve-, en spelactiviteiten:

- Geef leerlingen gerichte opdracht bij de bouw-, constructieve activiteiten
- Bespreek spelactiviteiten vooraf door middel van een vaste rolverdeling of kort rollenspel

Kladschrift / netschrift:

- De leerlingen schrijven de eerste versie in een kladschrift, daarna netversie bij werk of tekstboek.

Presentatie eigen werk:

- Presenteer het werk van de leerlingen op een goede plek! Bijv. boekjes in een rek, zodat iedereen ze kan pakken en lezen.
- Het werk van de leerlingen wordt bewaard in hun eigen map (in de laatjeskast).
- Per thema wordt er een gekleurd blad toegevoegd aan deze map.

WWW: (Wie, Wat, Waar)

- Bij het maken van teksten en het lezen van teksten/boeken gebruik maken van wie / wat / waar tekening.

Werkvormen:**Groepen 1 en 2**

In alle groepen ½ wordt er gewerkt met het overzichtsveld, waarop per thema 5 verplichte activiteiten staan met daarop de namen van de (oudste) leerlingen.

De oudste kleuters doen (verplicht) mee aan dit aanbod; de leerlingen die de overgang naar groep 3 maken zeker. Leerlingen geven zelf aan wanneer ze deze activiteiten willen gaan uitvoeren. Als zij de activiteiten hebben gedaan tekenen ze dit zelf af met een X op de overzichtslijst. De leerlingen en de leerkracht hebben zo een goed overzicht welke activiteiten al zijn gedaan. Aan het einde van een thema (ongeveer 6 weken) moeten alle verplichte activiteiten gedaan zijn.

Het overzichtsveld is op A3 formaat. Om de 5 leerlingen staat er een streep, zodat leerlingen hun naam sneller terug kunnen vinden op de lijst.

Leerlingen maken zo in groepen 1 en 2 al kennis met verplicht werk, het afstrepen op een overzichtslijst en het

zelf inplannen van werk.

De overige tijden van spelen/werken kunnen zij zelf kiezen welke activiteit ze doen, heeft de leerkracht ruimte leerlingen bewust uit te nodigen voor een activiteit of kunnen leerlingen in overleg met de leerkracht werken aan

een eigen plan.

Groepen 3 en 4

De groepen 3 en 4 werken met een blokkur taal/lezen en een blokkur rekenen. Dit blokkur start met een instructie (korte instructie, basisinstructie, verlengde instructie) a.d.h.v. de methode).

Verplicht werk

Als de leerlingen niet bij de instructie hoeven te zijn, werken ze zelfstandig aan de verplichte opdrachten van de dag. In dit verplicht werk wordt rekening gehouden met de drie subgroepen in de klas (zie groepshandelingsplannen). Dit werk staat op het bord bij de dagplanning.

Keuze werk

Daarna mogen zij vrij opdrachten van het planbord kiezen (keuzewerk, leerlingen kunnen dit werk maken zonder leiding van de leerkracht). Voor alle subgroepen is dit gelijk. We gaan er van uit dat binnen opdrachten ook nog een variatie mogelijk is in moeilijkheidsgraad. De leerkracht heeft ook de mogelijkheid om op het planbord een groepje leerlingen in te plannen bij een activiteit en deze te begeleiden. Dit zijn activiteiten waarbij een extra instructie /uitleg nodig is of activiteiten voor herhaling of verdieping van oefenstof passend

bij het groepje uitgenodigde leerlingen. In de groepen 3 en 4 zien de planborden (lay-out) er precies hetzelfde uit.

De activiteiten en taken op het planbord kunnen extra methode opdrachten zijn (bv. klik klakboekje, oefenen tafels met materiaal, oefenen op de computer) maar ook betekenisvolle activiteiten. Deze betekenisvolle activiteiten passen in het thema (6 weken, o.a. thema's uit wereldoriëntatie), zijn uitdagend en passen bij de doelen van het blok uit de methode. De leerkrachten gebruiken voor de planning hiervan de themavoorbereiding van HOREB. De activiteiten zijn vakoverstijgend en dus niet beperkt tot alleen reken- of taal/leesactiviteiten.

Met een pictogram wordt aangegeven wat de opdracht is en met stippen hoeveel leerlingen dit werkje kunnen kiezen. Als een kind voor een werkje kiest hangt hij zijn naamkaartje bij de pictogram. Het materiaal is voor leerlingen makkelijk toegankelijk; zij kunnen dit vinden in genummerde bakken.

Bij het planbord hangt een overzichtslijst (A4, na ieder 5 leerlingen een dikke streep), waarop leerlingen zelf afkruisen (X) als ze de activiteit hebben afgerond. Zo houdt de leerkracht overzicht.

Ruimte voor eigen plannen

Een van de pictogrammen is een vraagteken. Leerlingen mogen in overleg met de leerkracht een eigen plan uitwerken dat passend is bij het thema en de doelen van deze periode. In de groepen 4 vullen de leerlingen hiervoor eerst een werkplan in (ook in groepen 5 t/m 8)

Evaluatiekring

We sluiten ieder blokkuur af met een evaluatiekring (in groepen 5 t/m 8 heet dit evaluatiemoment). De hele groep blikt dan terug de werksfeer en de gekozen opdrachten. De leerkracht kan processen bijstellen en bewaken. De leerlingen reflecteren zo op hun eigen werk.

Regel van de week

Op het bord vermeldt de leerkracht iedere week een andere regel om extra aandacht aan te besteden aan het zelfstandig werken. Deze regels zijn positief geformuleerd. Bij voorkeur komen de regels uit de leerlingen zelf. Tijdens de evaluatie na elk blokkuur zou dit naar voren kunnen komen.

Groepen 5 t/m 8 (en groep 4 na de meivakantie)

Tijdens rekenen krijgen de leerlingen instructie a.d.h.v. de methode. Voor niet alle leerlingen duurt de instructie even lang (korte instructie, basisinstructie, verlengde instructie). Als zij niet bij de instructie hoeven te zijn, werken ze aan een weektaak (A4) voor rekenen. Hierop staat wat de leerlingen moeten en mogen maken; verplicht werk en keuze werk. Deze weektaak start op donderdag. Leerlingen geven op deze weektaak aan welke taken zij wanneer gedaan hebben. De taken zijn in principe zelfstandig te maken en door leerlingen zelf te corrigeren. Als er een instructie vereist is staat dat vermeld met dag van de instructie. Leerlingen kruisen af als zij hun taak afgerond hebben. Voor iedere dag in een afgesproken kleur: ma geel, di rood, wo roze, do blauw, vr groen.

NB. We hebben bewust voor één vakgebied gekozen omdat we de werkwijze met weektaken goed willen invoeren. Later willen we dit uitbreiden met taal, spelling.

Verplicht werk

Het werk wat onder verplicht werk valt moet af zijn op het einde van de week. Computer valt ook onder deze taken. Leerlingen kunnen dit zelf plannen. Bij het samenstellen van de weektaak wordt rekening gehouden met drie subgroepen (niveau) in de groep. Er zullen dus drie verschillende weektaken worden samengesteld. We gaan uit van de drie subgroepen zoals vermeld zijn in de ghp.

Bijvoorbeeld:

Weektaak 1 voor leerlingen die extra instructie nodig hebben. Deze leerlingen hebben aan de instructietafel gezeten en hebben wat korter tijd om aan de weektaak te werken. Voor hen plannen we werk dat past bij de minimumdoelen van de methode en extra inoefening daarvan. Een computeropdracht per week is hier een onderdeel van.

Weektaak 2 voor basisgroep. Voor deze leerlingen staan de basisstof uit Alles Telt op de weektaak en een computeropdracht.

Weektaak 3 voor leerlingen die weinig/geen instructie nodig hebben. Voor deze leerlingen plan je de minimumstof (zie routeboekje SLO en eigen inzicht). Daarnaast krijgen zij ook andere verplichte taken zoals Remelka, Kien, Plustaken Alles telt. Dit moet af zijn op het einde van de week.

Keuze werk

Het keuze werk is voor de drie subgroepen in de klas gelijk. In eerste instantie gaan we uit van drie opdrachten voor de vakgebieden van de wereld oriëntatie, computer, informatie junior, opdrachten uit techniektorens en overig materiaal als Maffe Getallen, Varia, blokboek etc. Op de weektaak staat een blok met keuze werk. Daarin staan nummers van 1 t/ 6 voor zes activiteiten rondom wereld oriëntatie (aardrijkskunde, geschiedenis, natuur en techniek), een computertaak, de techniekopdracht uit de techniek torens en een leeg vak waar leerlingen zelf overige materialen of activiteiten uit de keuzekast kunnen noteren. Uiteindelijk streven we ernaar om in blokken te werken waarbij een onderdeel van de wereldoriëntatie verdiept wordt. Dat wil zeggen dat we bv. twee weken werken aan een hoofdstuk van geschiedenis. In de derde week volgt de toets. De parallelleerkrachten maken een jaarschema zodat alle kerndoelen van alle wo-vakken aan de orde komen. We denken zo meer te verdiepen op inhoud.

De nummers op de weektaak verwijzen naar stapelbakken die in de klas staan. Daarin ligt een opdrachtkaart en materialen die nodig zijn voor het uitvoeren van de opdracht. Deze kunnen ook vakoverstijgend zijn en zijn betekenisvol voor de leerlingen. Voorbeelden: Beschrijf waarom jij wel of niet in de Romeinse tijd zou willen leven, ga aan het werk met techniek opdracht ... uit Techniek Toren, Teken 5 verschillende kleine bosdierjes, proefje met verschillende grondsoorten.

De opdrachten moeten helder zijn, zelfstandig uit te voeren, materialen moeten binnen handbereik zijn. Ook moet worden afgesproken hoeveel leerlingen hier tegelijk aan kunnen werken.

Opmerking:

In dit keuze werk zou ook het tekstboek (zie groepen 1 t/m 4) een plek kunnen krijgen.

Ook de vakleerkracht handwerken zou aan kunnen sluiten bij het thema wo met een handvaardigheidopdracht.

Ruimte voor eigen plannen

Op de weektaak staat bij keuze werk ook een vraagteken (Leerlingen kennen dit uit groepen 3 en 4).

Leerlingen kunnen een eigen plan kenbaar maken aan de leerkracht. Dit plan moeten passen bij de thema's van de wo-vakken van dat moment. Daarvoor vult de leerling (of groepje leerlingen) een werkplan (zie bijlage) in. De leerkracht moet dit goedkeuren. Als zij een positief antwoord hebben gekregen, plannen de leerlingen hun werk in.

Computer

Leerlingen kunnen kiezen voor het werken aan opdrachten op de computer. Geef duidelijk aan uit welke opdrachten ze mogen kiezen en hoe lang ze op de computer mogen werken.

Evaluatiemoment

We sluiten iedere rekenles af met een evaluatiemoment met de hele groep (zie evaluatiekring in de groepen 3 en 4). Leerlingen kunnen laten zien/vertellen wat ze hebben gemaakt, leerlingen en leerkrachten kunnen leerlingen tips geven over werk.

Regel van de week

Op de weektaak vermeldt de leerkracht iedere week een andere regel om extra aandacht aan te besteden aan het zelfstandig werken. Deze regels zijn positief geformuleerd. Bij voorkeur komen de regels uit de leerlingen zelf. Tijdens de evaluatie na elk rekenblokkuur zou dit naar voren kunnen komen.

Bijlage 5.

Neem de toetsen af volgens het onderstaande toetsprotocol:

Toetsen worden afgenomen volgens de handleiding.

Aan leerlingen met een dyslexie- of dyscalculieverklaring worden de toetsen “begrijpend lezen” en “rekenen” voorgelezen.

VOORBEREIDING VOOR DE TOETS

- De leerkrachten bekijken de inhoud van de Cito-toets van te voren om na te gaan welke leerstof in de Cito-opgaven voorkomt. Wanneer er leerstof is die niet op tijd in de methode aan bod komt dan wordt deze al eerder met de leerlingen besproken (door bijvoorbeeld een bepaalde les naar voren te schuiven of door een keer een lesje tussendoor te plannen). Uiteraard wordt niet met de leerlingen besproken dat deze opgaven in de Cito-toets terugkomen.
- Bij het aanleren van de vaardigheden die in de Cito-toets voorkomen wordt de stof niet alleen behandeld op de manier waarop deze in de Cito staat. Een kind moet de stof begrijpen en ook in andere situaties toe kunnen passen.

VOOR AANVANG TOETS

- De tafels worden allemaal los van elkaar gezet met de gezichten naar het bord toe.
- Er wordt een uitleg gegeven en eventuele voorbeeldopgaven worden samen gedaan.
- De regels worden besproken (geen vragen stellen tijdens de toets, niet kletsen/overleggen en wat te doen als je klaar bent).
- Leerlingen worden in de gelegenheid gesteld om vragen te stellen (geen inhoudelijke vragen uiteraard)

TIJDENS HET MAKEN VAN DE TOETS

- Leerlingen mogen geen vragen stellen
- Leerlingen mogen niet kletsen of overleggen
- Leerlingen mogen niet naar het toilet (alleen bij hoge uitzondering)
- Als een leerling echt verdrietig of gefrustreerd raakt omdat hij de toets niet begrijpt, dan wordt de toets ingenomen en met de IB-er besproken hoe we de toets verder gaan afnemen.

NA AFLOOP VAN DE TOETS

- Als leerlingen klaar zijn leggen ze hun blad op zijn kop op de hoek van hun tafel. De leerlingen mogen niet door de klas gaan lopen. Ze mogen op hun plaats datgene doen wat de leerkracht met ze heeft besproken (lezen of tekenen <geen potloden aanslijpen of zoiets>.

Bijlage 6.

We hebben gewerkt met 12 domeinen voor ons schoolconcept. We zijn gestart op 20 mei 2011.

Aan de hand van stellingen gingen we individueel met groene en rode stippen in *dialog* met elkaar.

Groen = de stelling bevalt mij wel

Rood = de stelling bevalt mij niet

Vervolgens werd dit besproken in de volgende vergaderingen en werden er formuleringsvoorstellen gedaan. Deze formuleringsvoorstellen worden mede de basis van werken op onze school. Dit zijn bouwstenen voor ons schoolplan.

De stellingen die het hoogste scoorden op de volgende terreinen zijn:

	de stelling bevalt mij wel:	de stelling bevalt mij niet
1. Leerinhouden	<ul style="list-style-type: none"> • Naast de kernvakken is sociale vaardigheid erg belangrijk bij ons op school. • We houden zoveel mogelijk rekening met de mogelijkheden en talenten van individuele leerlingen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ik ga uit van wat de methode voorschrijft. De methode volgen is noodzakelijk.
2. Werkvormen	<ul style="list-style-type: none"> • Samenwerkend leren vind ik erg belangrijk. • Er zijn schoolafspraken over het Planbord, de Dagplanning, Time timer, Instructietafel, Rood/groene kaart, Vast hulprondje, Regel van de week. 	<ul style="list-style-type: none"> • We gebruiken voor het rooster dezelfde layout deze is gelijk in alle groepen. • De computer is een elementair hulpmiddel in alle lessen.
3. Opvoedings- en onderwijsstijl	<ul style="list-style-type: none"> • De ontwikkeling en het welzijn van elk kind is het centrale aandachtspunt. Leerlingen moeten zich welkom en veilig voelen in een stimulerende leeromgeving. • Wij vinden het belangrijk dat er duidelijkheid is in school. Een school met structuur, voorkomt verwarring. Er zijn dus gedragsregels waaraan leerlingen en leerkrachten zich houden. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ik help een kind aan zijn of haar tafeltje. • Door de invoering van allerlei nieuwe media is de school regelmatig net een "mierenhoop". Allerlei zaken lopen geordend door elkaar heen en leerlingen zoeken voor een groot deel hun eigen route.

4. Groeperingsvormen	<ul style="list-style-type: none"> Ik stimuleer de sociale interactie door een bewuste groepsindeling. De leerlingen krijgen, met vrijheid binnen kaders, de mogelijkheid om buiten de groep te werken aan hun opdrachten. 	<ul style="list-style-type: none"> Als leerkracht zit ik meestal achter mijn bureau. De leerlingen zitten vaak voor me op de grond.
5. Middelen	<ul style="list-style-type: none"> We gaan doordacht om met onze materialen. We zijn zuinig op de boeken en zien toe op het ordelijk terugbrengen daarvan in de kasten. De onderwijskundige keuzes die we gemaakt hebben heeft geleid tot een gerichte aanschaf van gewenste materialen. 	<ul style="list-style-type: none"> Het is een goede zaak dat leerlingen leren samen te werken. Samen uit één boek werken is dan ook vanzelfsprekend. Bij ons maken leerlingen veel gebruik van internet.
6. Ouders en de omgeving van de school	<ul style="list-style-type: none"> Als ouders vragen of opmerkingen hebben komen zij gemakkelijk bij de leerkracht of de directeur. Met ouders hebben we afspraken gemaakt wat hun rol binnen de school is. 	<ul style="list-style-type: none"> We willen komen tot een Ouderforum, dat als klankbord kan dienen voor ouders van onze school. Wij werken intensief samen met het buurt- en clubhuiswerk.
7. Zorgbreedte	<ul style="list-style-type: none"> Wij willen eigenlijk alle leerlingen helpen maar als het beter is voor het kind moet het elders specialistische hulp kunnen krijgen. Als leerkracht wil ik goede handreikingen om met zorgleerlingen om te kunnen gaan. 	<ul style="list-style-type: none"> Wij willen het liefst alle leerlingen bij ons op school houden en helpen.
8. Evaluatie	<ul style="list-style-type: none"> Iedere werkgroep evalueert haar eigen activiteit zelfstandig en zet resultaten op het netwerk. Wij maken op basis van evaluaties afspraken over inhouden en werkwijzen. 	<ul style="list-style-type: none"> De schoolleiding dient mijn werk te evalueren en te controleren.
9. Actief burgerschap en mediawijsheid	<ul style="list-style-type: none"> Het voorkomen en eventueel bestrijden van digitaal pesten is een aandachtspunt op onze school. 	<ul style="list-style-type: none"> Op onze school werken we met een methode voor actief burgerschap.

10. Wetenschap en techniek	<ul style="list-style-type: none"> Via wetenschap en techniek willen wij de onderzoekende houding (of nieuwsgierigheid) bij leerlingen stimuleren. 	<ul style="list-style-type: none"> Ons team heeft een breed gedragen visie op de toepassing van wetenschap en techniek in het curriculum.
11. cultuureducatie	<ul style="list-style-type: none"> eenmaal of enkele keren per jaar zijn wij thematisch inhoudelijk als school actief met cultuureducatie. Wij vinden het van belang dat onze leerlingen leren omgaan met verschillende talen en culturen. 	<ul style="list-style-type: none"> wij werken op het gebied van cultuureducatie samen met andere scholen in de omgeving.
12. Levensbeschouwelijke identiteit	<ul style="list-style-type: none"> Ouders die niet onze levensbeschouwelijke identiteit delen mogen hun leerlingen gerust naar onze school laten komen. 	<ul style="list-style-type: none"> Onze levensbeschouwelijke identiteit hangt af van de identiteit van de meerderheid van onze leerlingen.

Bijlage 7

Datum: _____

Evaluatie:

Taak:

Onderwijsinhoudelijk	
Werkgroep	
Contactpersoon	

Uitvoering door:

Korte omschrijving van de taak/activiteit:
--

--

Wat verwacht de coördinator/lid van een ander teamlid:
--

--

Hoeveel tijd zit in het volbrengen van de taak:

Wanneer wordt er gestart met de taak:

A	S	O	N	D	J	F	M	A	M	J	J
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Wanneer wordt de taak uitgevoerd:

A	S	O	N	D	J	F	M	A	M	J	J
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Bij de taak zijn wel/geen ouders betrokken:

Ik vind deze taak makkelijk/gemiddeld/moeilijk.

Ik doe deze taak een keer/enkele jaren.

Voor deze taak heb je de volgende speciale kennis en vaardigheden nodig:

Wat ik nog verder kwijt wil:

Evaluatie:

Tips:

Tops:

Inleveren binnen één week na uitvoering bij de directeur

Samenwerkingsovereenkomst

Partijen: 1. Viataal Talent, onderwijseenheid van de Stichting Viataal Onderwijs te Nijmegen
2. Basisschool de Schalm, school van Stichting de Leijestroom te Vught

Bovenstaande partijen komen overeen de enkele jaren geleden gestarte samenwerking binnen Twinschool te continueren en verder uit te bouwen.

De samenwerking bestaat uit het gezamenlijk vormgeven en aanbieden van onderwijs en begeleiding aan dove/ slechthorende leerlingen van Viataal Talent en horende leerlingen van basisschool de Schalm.

In augustus 2004 is gestart in groep 4, in augustus 2006 is de Twinschool uitgebreid met een nieuw traject in groep 1. In augustus 2008 is een derde groep gestart.

Op laatstgenoemde datum wordt in het kader van de Twinschool gezamenlijk onderwijs verzorgd in een groep 3, groep 4 en groep 8.

De trajecten zijn respectievelijk genummerd 1, 2 en 3.

Om het onderwijs goed te laten verlopen is een aantal afspraken gemaakt die voor de diverse trajecten identiek zijn.

Daarnaast gelden voor de diverse trajecten enkele afzonderlijke afspraken.

Afspraken geldend voor alle trajecten:

- De dove/ slechthorende leerlingen blijven ingeschreven bij Viataal Talent;
- In het gebouw van basisschool de Schalm is een extra ruimte beschikbaar voor individuele ondersteuning of ondersteuning in kleine groepen;
- De vaklessen lichamelijke opvoeding worden verzorgd door leerkrachten van Viataal Talent. Deze lessen vinden in principe plaats in het Viataal Talentgebouw;
- In geval van afwezigheid van één van de vaste groepsleerkrachten, zorgt de school waarvan de leerkracht afkomstig is, voor adequate vervanging; mocht dit onverhoopt niet mogelijk zijn dan wordt in goed overleg tussen de twee scholen naar een oplossing gezocht;
- De leerlingen kunnen tot en met groep 8 onderwijs volgen in de Twinschoolgroep;
- Jaarlijks wordt in goed overleg tussen de twee scholen een afspraak gemaakt over de hoogte van de financiële bijdrage materiele bekostiging;
- De personele inzet vanuit Viataal Talent wordt voor de diverse groepen jaarlijks vastgesteld. Uitgangspunt daarbij is de gemiddelde groeps grootte van 6 leerlingen, waarop de financiering van dove leerlingen wettelijk is gebaseerd. Indien er minder dan zes dove leerlingen in een groep zitten wordt de beschikbare formatie vanuit Viataal Talent aangepast. Indien ook leerlingen met een indicatie slechthorend deel uitmaken van de groep, zal deze norm hoger komen te liggen. Concreet betekent dit dat er dan minder formatie beschikbaar is (de wettelijke norm voor sh-leerlingen is 1 :12);
- De omvang van de personele inzet van beide scholen wordt jaarlijks in een apart overzicht, behorende bij deze samenwerkingsovereenkomst, opgenomen;
- Naast de inzet van een groepsleerkracht worden verder vanuit Viataal Talent personeelsleden ingezet die aan deze leerlingen logopedie en Nederlandse gebarentaal (NGT) aanbieden;
- De vergoedingsregeling in het kader van verdringing vindt plaats op bestuursniveau;
- Voor de Viataal Talent-leerlingen zijn de verzekeringen van de Stichting Viataal Onderwijs van toepassing;

- De trajecten worden regelmatig in de stuurgroep en in ieder geval aan het einde van een onderzoeksperiode geëvalueerd. De basis voor de evaluatie is gelegen in de doelstellingen van het wetenschappelijk onderzoek dat gedurende de schooljaren 2006-2007 en 2007-2008 is uitgevoerd door de Radboud Universiteit Nijmegen en een vervolg krijgt in de twee daaropvolgende schooljaren;
- Indien daartoe aanleiding is vindt m.b.t. de inzet van personeel en de financiële bijdrage van Viataal Talent een aanpassing plaats;
- Consequenties voor de formatie van basisschool de Schalm, door het niet kunnen aannemen van leerlingen in groep 1 en 2, moeten nader onderzocht worden. Tevens zal onderzoek plaatsvinden naar mogelijke overdracht van financiële middelen, mocht de in voorgaande zin aangegeven ontwikkeling zich voordoen. De beslissingsbevoegdheid hieromtrent ligt bij het bevoegd gezag;
- Een stuurgroep, onder wisselend voorzitterschap van de directeurs van beide scholen, verantwoordelijk is voor de beleidsvoorbereiding en bewaking;
- Een Twinschooloverleg is ingesteld, dat zich richt op de inhoudelijke vormgeving en praktische uitvoering;
- Een communicatieplan is opgesteld, zodat de ouders zo optimaal mogelijk worden geïnformeerd;
- Het streven is te werken volgens een zogenaamde kettingconstructie waarbij een van beide leerkrachten minimaal twee jaar bij de leerlingen ingezet zal gaan worden;
- Alle leerlingen betalen een kleine overblijfvergoeding.

Deze aangepaste samenwerkingsovereenkomst gaat in op 01 augustus 2008 en zal jaarlijks worden geëvalueerd en bijgesteld. Bij deze evaluatie zullen de medezeggenschapsraden van beide scholen nauw worden betrokken.

Verder zal jaarlijks in overleg tussen de beide scholen bekeken worden of er een nieuwe groep kan starten.

De contactpersonen t.a.v. deze samenwerkingsovereenkomst zijn:

Dhr. G. de Ronde
Directeur basisschool de Schalm

Dhr. I. van Lin
Directeur Viataal Talent

Twinschool samenstelling Stuurgroep en Twinschooloverleg

Stuurgroep

Taken:

- beleidsvoorbereiding
  - het bewaken van de trajecten
- De stuurgroep heeft een rol op afstand.

Samenstelling:

- Directeur basisschool de Schalm
- Directeur Viataal Talent
- Trajectleider Twinschool (teamleider afdeling Doof/sh Viataal Talent)
- Adjunct directeur basisschool de Schalm
- Oudervertegenwoordiger MR de Schalm
- Oudervertegenwoordiger Viataal Talent

Op afroep sluit bij dit overleg de onderzoeker Radboud Universiteit Nijmegen aan.

Twinschooloverleg

Taken:

- Afstemming inhoud en organisatie onderwijsprogramma
- Evaluatie en bijstelling inhoud en organisatie onderwijsprogramma

Samenstelling:

- Trajectleider Twinschool (teamleider afdeling Doof/sh Viataal Talent)
- Leerkrachten Twinschooltrajecten
- Klassenassistent Twinschooltrajecten (indien ingezet)
- Logopedisten Twinschooltrajecten
- Vakdocent Nederlandse Gebarentaal/ Dovencultuur Twinschooltrajecten
- Intern begeleider basisschool de Schalm
- Intern begeleider Viataal Talent

BIJLAGE 9: Uitslagen tevredenheidspelingen

BIJLAGE 10: Beleidsplan Engels

Zie losse bijlage